

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นายทยา ทับแก้ว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2550

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สารนิพนธ์
ของ
นายตา ทับแก้ว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2550
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นาย ทับแก้ว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา
มีนาคม 2550

นาตยา ทับแก้ว. (2550). *องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. องค์ประกอบที่ศึกษาแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ และบุคลิกภาพ องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สภาพครอบครัวของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ และการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 315 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการศึกษา พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_4) รายได้ของผู้ปกครอง (x_5) อัตมโนทัศน์ (x_{12}) บุคลิกภาพ (x_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{14}) การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x_{15}) และการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16})

2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1 (x_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2 (x_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 (x_3) อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ (x_6) อาชีพของผู้ปกครอง : รับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน (x_7) อาชีพของผู้ปกครอง : ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว (x_8) สภาพครอบครัวของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน (x_9) สภาพครอบครัวของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองหย่าร้างกัน (x_{10}) และสภาพครอบครัวของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองถึงแก่กรรม (x_{11})

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่

การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16}) อัดมโนทัศน์ (x_{12}) และการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x_{15}) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39.50

4. สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.599 + .234 X_{12} + .192 X_{16} + .156 X_{15}$$

4.2 สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .322 X_{12} + .253 X_{16} + .242 X_{15}$$

FACTORS AFFECTING ON DISCIPLINE OF THE THIRD LEVEL, SECONDARY
GRADES 1 – 3 BOARDING STUDENTS AT WATTANA WITTAYA
ACADEMY IN WATTANA DISTRICT , BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
NATTAYA TUBKAEW

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University

March 2007

Nattaya Tubkaew. (2007). *Factors Affecting on Discipline of the Third level, Secondary Grade 1 – 3 Boarding Students at Wattana Wittaya Academy in Wattana Distric , Bangkok*. Master Project , M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Project Advisor : Assist. Prof. Pannarat Ploylearmsang .

The results were as follows :

1. There were significantly positive correlation among discipline of the third level, secondary grade 1 – 3 boarding students at Wattana Wittaya academy in Wattana Distric , Bangkok and 7 factor : learning achievement (X_4) , self concept (X_{12}) personality (X_{13}) guardian's income (X_5) interpersonal relationship between students and their guardian's (X_{14}) modeling of discipline inside their teachers (X_{15}) and modeling of discipline inside their peer groups (X_{16}) at .01 level .

2. There were no significantly correlation among discipline of the third level, secondary grade 1 – 3 boarding students at Wattana Wittaya academy in Wattana District , Bangkok. and 9 factors : class level : matthayom suksa I (X_1) class level : matthayom suksa II (X_2) class level : matthayom suksa III (X_3) guardian's occupation : government officer (X_6) guardian's occupation : employee of company (X_7) guardian's occupation : commerce or own business (X_8) guardian's marital status : couple (X_9) guardian's marital status : separation of their guardian's (X_{10}) guardian's marital status : father / mother pass away(X_{11}) at .01 level .

3. There were significantly 3 factors affecting discipline of the third level, secondary grade 1 – 3 boarding students at Wattana Wittaya academy in Wattana District , Bangkok. ranking from the most affecter to the least affecter were as follows : self concept (X_{12}) modeling of discipline inside their peer groups (X_{16}) and modeling of discipline inside their teachers (X_{15}) at .01 level . These 3 factors could predicted discipline of the third level, secondary grade 1 – 3 boarding students about percentage of 39.50.

4. The predicted equation of affecting on discipline of the third level, secondary grade 1 – 3 boarding students at Wattana Wittaya academy in Wattana District , Bangkok. at .01 level were as follows :

5.1 In terms of raw scores were :

$$\hat{Y} = 1.599 + .234 X_{12} + .192 X_{16} + .156X_{15}$$

5.2 In terms of standard scores were :

$$Z = .322 X_{12} + .253 X_{16} + .242X_{15}$$

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรรณรัตน์ พลอย เลื่อมแสง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ รองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง และอาจารย์วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติมเพื่อสอบปากเปล่าสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนวคิด และข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่อง ด้วยความเมตตา ซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์เวชนี กรีทอง และผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมชิตา แส่นคำเครือ และอาจารย์มัลลิกา กาลกฤษณ์ ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ และให้คำแนะนำในการตรวจเครื่องมือการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์เสริมศรี ไชยเศรษฐ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย อาจารย์พรรณมหา วุฒิวโรภาส อาจารย์ใหญ่โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย อาจารย์จิรพร รัตนสุนทรากุล ผู้ช่วยผู้บริหารระดับมัธยมศึกษา อาจารย์โสภิต ฉลาดปรี อาจารย์ทิพย์รัตน์ จุลวัจนะ และอาจารย์ปัทมา ฤกษ์โสภา ที่ได้กรุณาอนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบใจนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 , 2 , และ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ อาจารย์รัตนาพร มั่นศรีจันทร์ จากโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ที่ให้คำแนะนำในการใช้โปรแกรม และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลแปลผลในการทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ดุณี พรายแสงเพชร อาจารย์จีรารวรรณ สิทธิภักดี และเพื่อนๆ สาขาจิตวิทยาการศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจผู้วิจัยในการทำสารนิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัว ของผู้วิจัย ที่ให้กำลังใจ ความหวังใย และให้การสนับสนุนในการทำวิจัย คุณค่าของสารนิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ผู้ซึ่งประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยมาจนสำเร็จการศึกษา

นิตยา ทับแก้ว

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	5
ตัวแปรที่ศึกษา	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า	9
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	22
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร	48
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	60
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง	60
ประชากร	60
กลุ่มตัวอย่าง	60
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	60
การหาคุณภาพเครื่องมือ	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูล	72

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	73
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	75
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า	82
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า...	84
อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า	85
ข้อเสนอแนะ	95
บรรณานุกรม	97
ภาคผนวก	106
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์	127

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพของผู้ปกครอง	76
2	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบ ได้แก่ อัตมโนทัศน์ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน และการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร	77
3	แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร	79
4	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร	80
5	แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์การมีวินัย ของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร	81

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

กระแสทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในกว่า 4 รอบทศวรรษที่ผ่านมา เน้นให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพื่อช่วยให้คนมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545 - 2549) มุ่งเน้นการพัฒนาระบบด้านการบริหารจัดการ โดยยึดหลักในการบริหาร 6 ประการ ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักนิติธรรม และหลักคุณธรรม ซึ่งถือว่าหลักคุณธรรมมีความสำคัญที่สุดในการอยู่ร่วมกันของคนสังคม กล่าวคือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม ซื่อสัตย์สุจริต ขยันอดทน และมีระเบียบวินัย การเปลี่ยนแปลงของสังคมไม่ว่าจะเป็นลักษณะใดก็ตาม ย่อมส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนความประพฤติปฏิบัติและแบบแผนวิถีชีวิตของบุคคลในสังคมอยู่เสมอ ซึ่งในสภาพสังคมไทยปัจจุบันมีลักษณะเป็นสังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น พบว่า ลักษณะสังคมเช่นนี้ต้องการความประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่มีวินัยสูง ทั้งในแง่การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ขององค์กรหน่วยงานต่างๆ ที่บุคคลปฏิบัติงานอยู่ และการปฏิบัติตามกฎหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นวินัยภายนอก หรือวินัยที่เกิดขึ้นจากอำนาจภายนอกเป็นตัวบังคับหรือควบคุมให้เกิด นอกจากนี้ยังหมายถึงการมีวินัยในตนเองของแต่ละบุคคล เกิดจากที่บุคคลนั้นเลือกประพฤติปฏิบัติพฤติกรรมบางประการขึ้น โดยไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนต่อบุคคลอื่นในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. 2537 : บทนำ) สังคมใดจะมีความสงบเรียบร้อย มีสถานภาพที่มั่นคงได้นั้นต้องขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้นๆ การอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขจะเกิดขึ้นได้ ก็ต้องขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมนั้นๆ (พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. 2541 : 105)

วินัยเป็นคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความเป็นระเบียบ มีแบบแผนของคน อันเป็นคุณลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเรียบร้อยดีงามของแต่ละสังคม สำหรับสังคมไทยซึ่งการพัฒนาทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้การปฏิบัติตามระเบียบวินัยเกือบทุกหมู่เหล่าค่อนข้างย่อหย่อนเป็นอันมาก จนทำให้สังคมเกิดความสับสน บางครั้งหนังสือพิมพ์มีการนำเสนอข่าวหลายอย่างที่เกิดจากการขาดความเป็นระเบียบวินัยของบุคคล ข้อกล่าวหาส่วนหนึ่งจะมุ่งมาที่โรงเรียนขาดการละเลย การอบรมสั่งสอนให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นคนมีระเบียบวินัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 20)

วินัยจึงจัดได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับนักเรียน วินัยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อได้รับการอบรมและเรียนรู้ โรงเรียนเป็นสถาบันที่สำคัญในการเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียนให้ เป็นไปตามที่สังคมต้องการ วินัยเป็นสิ่งที่จำเป็นในการช่วยให้โรงเรียนดำเนินการสร้างคุณภาพของนักเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมาย ซึ่งเรื่องที่เป็นปัญหาหนักและยุ่งยากอย่างหนึ่งในวงการบริหาร การศึกษา และการอยู่ร่วมกันในสถาบันทางสังคมที่สงบสุขได้ คือ การดูแลให้นักเรียนรักษาระเบียบ

วินัยของโรงเรียน ไม่ทำตนเป็นคนเกะกะระรานผู้ใด และปฏิบัติตามคำสั่งของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด (ภิญโญ สาร. 2523 : 198 -199) วินัยเป็นเครื่องปลูกฝังการรู้จักควบคุมตนเองที่ละน้อย เพื่อให้เกิดผลดี บุคคลนั้นจะได้กลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมที่น่าพึงปรารถนาในสังคมของตน ควรชี้ให้นักเรียนเห็นคุณค่าของการรู้จักปกครองตนเอง และเป็นสิ่งจำเป็นที่ครูจะต้องดูแลเอาใจใส่ปลูกฝังอยู่เสมอ จนเป็นนิสัยติดตัวไปในภายภาคหน้า เพื่อเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป (เมธี ปิณฑนานนท์. 2533 : 327) บทบาทของโรงเรียนในการเสริมสร้างระเบียบวินัยให้แก่เยาวชนของชาติ ได้รับการคาดหวังจากหน่วยงานหลายฝ่าย ทั้งนักการเมือง นักการศึกษา และผู้ปกครองโดยทั่วไป ทั้งนี้เพราะทุกฝ่ายมุ่งหวังว่า โรงเรียนไม่เพียงมีบทบาทในการเสริมสร้างวิชาความรู้ให้แก่เยาวชนเท่านั้น แต่จะต้องมุ่งพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยอันดีงามตามอุดมการณ์ของชาติ เพื่อเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีและเป็นกำลังสำคัญที่มีคุณภาพของชาติต่อไป โดยหลักการแล้วโรงเรียนมีหน้าที่ให้การศึกษแก่เยาวชนทั้งทางด้านประสบการณ์การเรียนรู้ และการถ่ายทอดวัฒนธรรมอันดีงามของสังคมรุ่นหลัง การศึกษาในระบบหรือการศึกษาในโรงเรียนเป็นสื่อกลางสำคัญในการรักษาและสืบทอดวัฒนธรรมให้สอดคล้องสมดุลกัน ความเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่ในช่วงพัฒนาบทบาทในการเสริมสร้างวินัยให้กับนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของโรงเรียน ในสังคมปัจจุบัน (Fagerland ; & Saha. 1983 : 31 - 32)

ปัจจุบันปัญหาด้านความมีวินัยของนักเรียนมีในทุกระดับชั้น ซึ่งได้เพิ่มความหนักใจให้ผู้บริหาร ครูและผู้ปกครองของนักเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีอยู่หลายรูปแบบ ตั้งแต่เรื่องเล็กน้อยจนถึงเรื่องใหญ่ เช่น การไม่ตั้งใจเรียน การหนีเรียน การแต่งกายผิดระเบียบ การรวมตัวเป็นแก๊ง การแสดงท่าทีที่ไม่เหมาะสมในที่ต่างๆ การทำร้ายกัน (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. 2531 : 225) เนื่องจากนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาเป็นนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นเป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ จากวัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ เป็นวัยที่ต้องการปรับตัวอย่างมากทั้งทางร่างกายและจิตใจ ในด้านจิตใจของวัยรุ่นนั้นมีลักษณะเด่นหลายประการ เช่น มีความต้องการและปรารถนาสิ่งใหม่ๆ มีความรู้สึกทางเพศ ต้องการอิสรภาพมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ง่าย มีความเชื่อมั่นต่างๆอย่างรุนแรง และสนใจในการสมาคมมากขึ้น สิ่งเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่งผลักดันให้เด็กในวัยนี้ประพฤติผิดระเบียบวินัยอยู่เสมอ (เพียวร์ เกาท์ธท์ทอง. 2534 : 2 ; อ้างอิงจาก เฮอร์ล็อก Hurlock. 1967) ดังนั้น โรงเรียนจึงมีส่วนปลูกฝังและสร้างเสริมวินัยให้แก่เด็กนักเรียนทุกระดับ

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยเป็นโรงเรียนเอกชนแห่งหนึ่ง ที่สังกัดกองการศึกษา มูลนิธิสภาคริสตจักรแห่งประเทศไทย เป็นโรงเรียนประจำสตรีและเป็นโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของประเทศไทย สืบเนื่องมาจากกุลสตรีวังหลัง โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปในเรื่องของการอยู่ประจำ ในสมัยก่อนนักเรียนต้องอยู่ประจำตั้งแต่ชั้นอนุบาล ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงให้อยู่ประจำตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 (ม.ศ.5) หรือ ม.6 ในปัจจุบัน และมีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งประมาณปีการศึกษา 2530 เป็นปีสุดท้ายที่นักเรียน ป. 5 ต้องอยู่ประจำ จากนั้นการอยู่ประจำจึงบังคับเฉพาะนักเรียนชั้นม.1 – ม. 6 ทุกคน (สมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. 2549 : 11) การอยู่ประจำคงไม่มีความหมายเฉพาะการอยู่โรงเรียนตั้งแต่วันจันทร์ถึงวัน

ศุภร์เท่านั้น แต่ยังมีหมายถึงการใช้ชีวิตอยู่กับผู้อื่น การอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ ระเบียบวินัยมากมาย หลายประการ เป็นโลกใบเล็กที่ทุกคนจะได้มาเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง รู้จักการบริหารจัดการเรื่องเวลา เรื่องส่วนตัวโดยไม่มีผู้ปกครองอยู่เคียงข้างโดยตลอด ผู้ที่อยู่ประจำจะต้องมีคุณสมบัติบางประการ เช่น ความอดทน ความซื่อสัตย์ ความเกรงใจ ความเสียสละ และที่สำคัญคือการเคารพในกฎระเบียบและสิทธิของผู้อื่น ฯลฯ

ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย มีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 ที่อยู่ประจำทั้งหมด เป็นจำนวน 1,167 คน การอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากจึงจำเป็นต้องมีกฎระเบียบให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อฝึกให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ มีวินัย มีความรับผิดชอบร่วมกัน และเรียนรู้เพื่อที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น เช่น กฎระเบียบการรับ – ส่งนักเรียนประจำ คือ นักเรียนต้องเข้าโรงเรียนในวันจันทร์ก่อนเวลา 07.50น. หรือเข้าโรงเรียนในวันอาทิตย์ก่อนเวลา 18.00น. ไม่อนุญาตให้ผู้ปกครองมาเยี่ยมหรือรับนักเรียนกลับบ้านในวันเปิดเรียน เว้นแต่มีความจำเป็นในบางกรณี ซึ่งจะต้องมีจดหมายขออนุญาตล่วงหน้ามาที่ฝ่ายปกครอง การมารับ – ส่งนักเรียนแต่ละครั้งจะต้องมีการรูดบัตรประจำตัวนักเรียน (บัตรเขียว – บัตรแดง) ในการเข้า – ออก ทุกครั้ง ผู้ปกครองมารับนักเรียนกลับบ้านในวันศุกร์ได้ไม่เกิน 19.00น. ไม่อนุญาตให้นักเรียนนำเงิน ขนม และของมีค่าเข้ามาในโรงเรียน ดังนั้นในการเข้าโรงเรียนของนักเรียนแต่ละครั้ง จะต้องมีความเรียบร้อยของสิ่งของทุกอย่างที่นักเรียนนำเข้ามา เช่น กระเป๋าเสื้อผ้า กระเป๋าหนังสือ ฯลฯ ตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ประจำในโรงเรียน จะมีครูเวรประจำ และพี่เวรคอยดูแลนักเรียน (นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 - 6) ซึ่งจะคอยดูแลในเรื่องการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของนักเรียนอย่างเคร่งครัด ตามเวลาที่กำหนด เช่น การตื่นนอน การทำเตียงนอน การจัดตู้เสื้อผ้า การอาบน้ำ การแต่งกาย ทรงผม นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ตัดผมบ๊อบ ไม่ตัด ไม่ทำสีผม และไม่เป้นทรง รากไทร นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ตัดผมทรงบ๊อบสั้น หรือไว้ยาวไม่ซอย รวบผมหรือถักเปียเดี่ยว ผูกโบว์สีดำ สีน้ำเงิน สีน้ำตาล แต่งเลียดผม ไม่มีลวดลาย การรับประทานอาหารในแต่ละมื้อจะมีจำนวนนักเรียนนั่งโต๊ะอาหารโต๊ะละ 8 คน แต่ละโต๊ะจะมีนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 6 โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเป็นพี่ที่นั่งหัวโต๊ะ ดูแลความเรียบร้อยในการรับประทานอาหาร อำนวยความสะดวกและบริการของแต่ละโต๊ะ เวลา 19.00น. นักเรียนทุกคนจะต้องอยู่ประจำห้องเรียน เพื่อท่องหนังสือ หลังจากนั้นจะให้นักเรียนขึ้นนอนตามลำดับ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นนอนเวลา 20.45 น. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ขึ้นนอนเวลา 21.00 น. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ขึ้นนอนเวลา 21.30 น. ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 ขึ้นนอนเวลา 22.00 น. และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ขึ้นนอนเวลา 23.00น. ซึ่งลักษณะของห้องนอนจะเป็นห้องนอนรวมของแต่ละระดับชั้น (คู่มือนักเรียน. 2547 - 2548 : 5 - 12)

กรณีที่นักเรียนทำผิดกฎระเบียบในการอยู่ประจำ จะถูกลงโทษ การลงโทษนักเรียนได้มีข้อกำหนดไว้ 4 ประการ คือ การว่ากล่าวตักเตือน ทำกิจกรรมชดเชย ทำทัณฑ์บน การเชิญผู้ปกครองมารับรองความประพฤติ การสั่งพักการเรียน การลงโทษตามลักษณะความผิดหรือตัดคะแนนพฤติกรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ถ้าคะแนนพฤติกรรมต่ำกว่า 50 คะแนน จะมีผลต่อสิทธิในการศึกษาต่อชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายของนักเรียน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่คะแนนพฤติกรรมไม่ถึง 50 คะแนน จะมีผลต่อการเข้าร่วมพิธีสำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษา (ม.6) Diploma

จากกฎเกณฑ์และระเบียบวินัยในการอยู่ประจำของนักเรียน ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนมานานประมาณ 6 ปี ได้สังเกตเห็นการไม่มีวินัยของนักเรียนดังกล่าวข้างต้น จึงได้ทำการสำรวจปัญหาเบื้องต้นกับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 72 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 2 ข้อ และผลการสำรวจมีรายละเอียดดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ใช้คำถามว่า “นักเรียนคิดว่าขณะที่เรียน นักเรียนมีปัญหาหรือไม่ ถ้ามีคือปัญหาใด” คำตอบที่พบมากที่สุดเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มีปัญหาด้านกฎระเบียบในการอยู่ประจำ จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ได้แก่ กฎระเบียบในการเข้า – ออกโรงเรียน กฎระเบียบการนำสิ่งของเข้ามาในโรงเรียน กฎระเบียบเกี่ยวกับทรงผม และกฎระเบียบเกี่ยวกับหอพัก ปัญหาด้านการเรียน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 31.94 ได้แก่ เรียนไม่ทันเพื่อน ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่เรียน และทำการบ้านไม่ทัน ปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 18.06 การปรับตัวเพื่อน ได้แก่ การคบเพื่อน เข้ากับเพื่อนไม่ได้ และเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่ม

คำถามข้อที่ 2 ใช้คำถามว่า “เมื่อมีปัญหา นักเรียนคิดว่าเกิดจากสาเหตุใด” สาเหตุปัญหาด้านกฎระเบียบในการอยู่ประจำ เกิดจากกฎระเบียบมีความเข้มงวดมากเกินไป การต้องทำตามเวลาที่กำหนดในการเข้านอน การตื่นนอน การอาบน้ำแต่งตัว การไว้ทรงผมตามที่โรงเรียนกำหนด ปัญหาด้านการเรียน เกิดจากการไม่มีสมาธิ ไม่ตั้งใจเรียน ไม่กล้าถามครู และไม่รู้จักแบ่งเวลาในการทำงาน และปัญหาการปรับตัวกับเพื่อน เกิดจากการไม่เข้าใจกัน และเพื่อนไม่ยอมรับ

จากการสำรวจปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่านักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานครน่าจะมีปัญหาเกี่ยวกับการมีวินัย ดังที่ สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2530 : 51) ได้ให้ความหมายของ “วินัย” สำหรับการดำเนินงานทางวัฒนธรรมไว้ว่า หมายถึง การควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ระเบียบแบบแผน และขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของสังคม การที่นักเรียนมีปัญหาการมีวินัยทำให้เกิดผลเสียแก่ตัวนักเรียน ครอบครัว โรงเรียน และประเทศชาติในอนาคต คือ จะทำให้คนในสังคม มีลักษณะเห็นแก่ตัว ไม่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น การไม่ตรงต่อเวลามักง่ายไร้ระเบียบ ขาดความจริงจังและต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ซึ่งปัญหาที่กล่าวมาล้วนเป็นอุปสรรคที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ การปลูกฝัง

ด้านการมีระเบียบวินัยจึงควรมีความต่อเนื่องในทุกระดับการศึกษา ทั้งในระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา จึงควรที่จะศึกษาหาข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางแก้ไขต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาครั้งนี้ ใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้ปกครอง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางนโยบายการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนประจำที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 716 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประจำที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 317 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane, 1967 : 886 - 887) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้น เป็นชั้น (Strata)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

2.1.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว

2.1.1.1 ระดับชั้น

2.1.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.1.3 อัตมโนทัศน์

2.1.1.4 บุคลิกภาพ

2.1.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว

2.1.2.1 รายได้ของผู้ปกครอง

2.1.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง

2.1.2.3 สภาพครอบครัวของผู้ปกครอง

2.1.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.1.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.1.3.1 การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์

2.1.3.2 การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน

2.2 ตัวแปรตาม คือ การมีวินัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การมีวินัย** หมายถึง การที่นักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปฏิบัติตนด้วยความเรียบร้อย อยู่ในระเบียบ กฎข้อบังคับ และข้อปฏิบัติของโรงเรียนในการอยู่ประจำ เพื่อนักเรียนจะได้ใช้ชีวิตในการอยู่ประจำได้อย่างมีความสุข แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.1 ด้านระเบียบและข้อปฏิบัติของโรงเรียน ได้แก่ ระเบียบว่าด้วยความซื่อสัตย์ ระเบียบการแต่งกายและทรงผม ระเบียบความประพฤติของนักเรียน และระเบียบทั่วไป

1.2 ด้านการอยู่ร่วมกับเพื่อน รุ่นพี่และรุ่นน้อง ได้แก่ การรู้จักและเข้าใจตนเอง เมื่ออยู่กับเพื่อน รุ่นพี่ และรุ่นน้อง การให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

1.3 ด้านการอยู่ร่วมกันกับคุณครูในโรงเรียน ได้แก่ การสร้างสัมพันธภาพที่ดี การให้ความเคารพ เชื่อฟัง และการช่วยเหลือคุณครู ครูเวร

2. **องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย** หมายถึง สิ่งที่ส่งเสริมต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัตมโนทัศน์ และบุคลิกภาพ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ระดับชั้น ได้แก่

2.1.1.1 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2.1.1.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2.1.1.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2.1.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่แสดงถึงความสามารถของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ที่แสดงผลเป็นระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม (Grade Point Average) ซึ่งได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสมในภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2549

2.1.3 อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ รูปร่างลักษณะ ความสามารถ และคุณค่าของตนเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.3.1 รูปร่างลักษณะ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดที่นักเรียนมีต่อตนเอง ในด้านรูปร่างหน้าตา น้ำหนัก ส่วนสูง ทรวดทรง อิริยาบถต่างๆ และการแต่งกาย

2.1.3.2 ความสามารถ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในการแสดงความสามารถ ด้านการเรียน และการทำงาน

2.1.3.3 คุณค่าของตนเอง ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดในการประเมินค่าของตนเอง ในด้านการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง

2.1.4 บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะเฉพาะของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในด้านต่างๆ ซึ่งแสดงออกในรูปของพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้ ซึ่งทำให้นักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีบุคลิกภาพที่แตกต่างกันออกไป แบ่งได้เป็น 2 แบบ ดังนี้

2.1.4.1 บุคลิกภาพแบบแสดงตัว ได้แก่ ชอบสมาคมอยู่กับเพื่อนฝูง มีน้ำใจ สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว

2.1.4.2 บุคลิกภาพแบบเก็บตัว ได้แก่ ชอบอยู่คนเดียว ไม่ชอบเข้าสังคม เชื่อมั่นในความคิดของตนเอง

2.2 องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพครอบครัวของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 รายได้ของผู้ปกครอง หมายถึง เงินเดือนหรือรายได้อื่นของผู้ปกครองที่ดูแลนักเรียนอยู่ ซึ่งพิจารณาโดยเฉลี่ยเป็นรายเดือน

2.2.2 อาชีพของผู้ปกครอง ได้แก่

2.2.2.1 รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

2.2.2.2 รับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน

2.2.2.3 ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว

2.2.3 สภาพครอบครัวของผู้ปกครอง ได้แก่

2.2.3.1 ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน

2.2.3.2 ผู้ปกครองหย่าร้างกัน

2.2.3.3 ผู้ปกครองถึงแก่กรรม

2.2.4 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง และการปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.4.1 การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง ได้แก่ การเคารพเชื่อฟัง การปฏิบัติตามคำสั่งสอนทางด้านการใช้ชีวิตส่วนตัว การเรียน และการช่วยเหลืองานภายในบ้าน

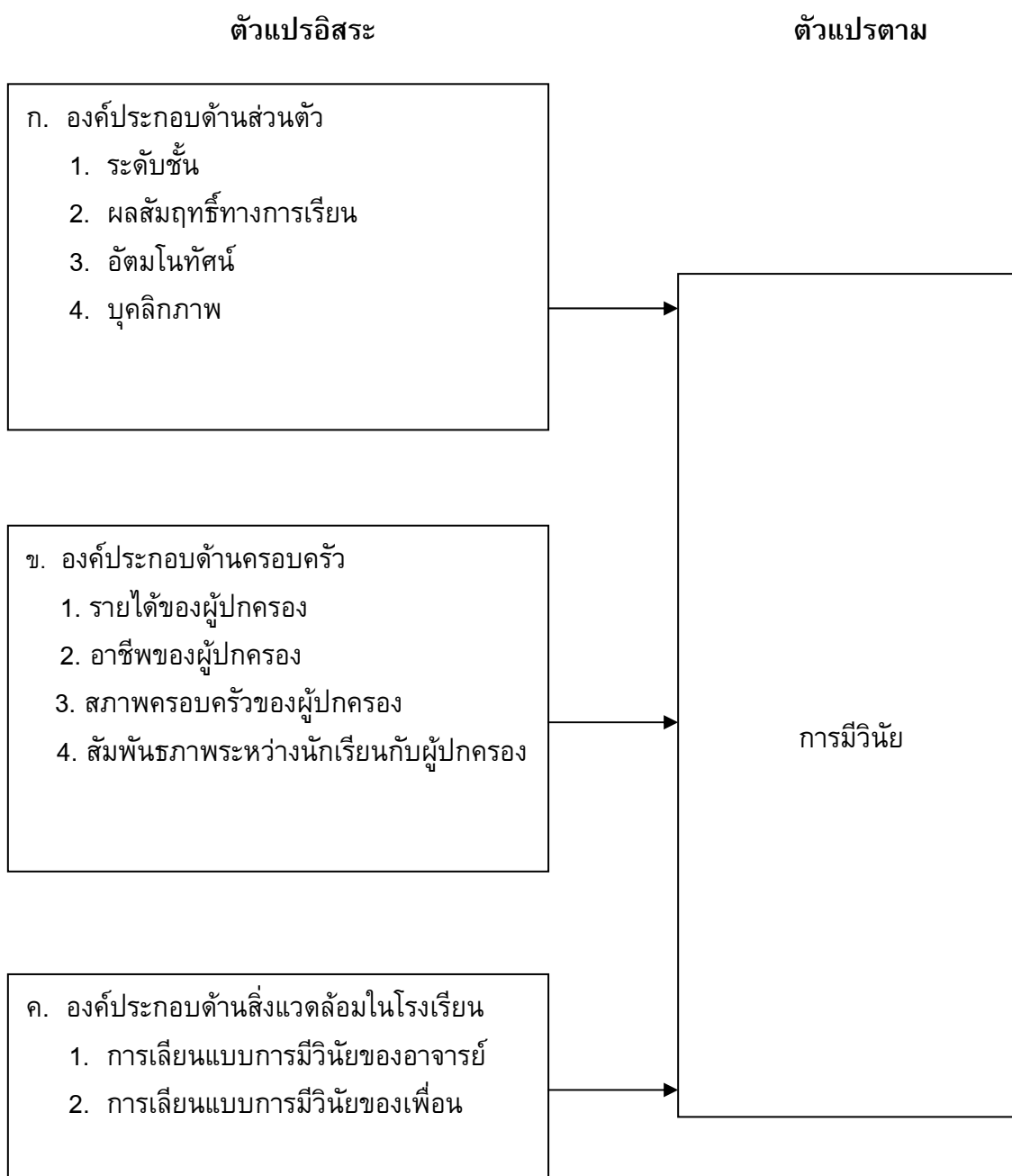
2.2.4.2 การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน ได้แก่ การให้ความรัก ความเอาใจใส่ การดูแลสุขภาพ การอบรมสั่งสอน เป็นที่ปรึกษาทั้งเรื่องส่วนตัว และการดำเนินชีวิต

2.3 องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.3.1 การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ หมายถึง การทำตามพฤติกรรมการมีวินัยของอาจารย์ ได้แก่ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ในเรื่องการวางตัว การใช้วาจาคำพูดที่เหมาะสม การแสดงความเคารพครู – อาจารย์ ต่อผู้ที่อาวุโสกว่า

2.3.2 การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน หมายถึง การทำตามพฤติกรรมการมีวินัยของเพื่อน ได้แก่ การปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย ทรงผม ความประพฤติ การให้ความเคารพ และเชื่อฟังครู – อาจารย์

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

การมีวินัยของนักเรียนประจำ เกิดจากอิทธิพลขององค์ประกอบ 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อัจฉริยะ บุคลิกภาพ องค์ประกอบด้านครอบครัว ได้แก่ รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง สถานภาพครอบครัวของผู้ปกครอง สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ได้แก่ การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน ผู้วิจัยจึงขอตั้งสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัย

1.1.1 ความหมายของวินัย

คำว่า “ วินัย ” มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลายลักษณะ ได้แก่

วินัย หมายถึง การอยู่ในระเบียบแบบแผนและข้อบังคับปฏิบัติ (พะยอม แก้วกำเนิด.

2537 : 4 ; อ้างอิงจาก พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. 2535 : 756)

ปิ่น มาลากุล (พะยอม แก้วกำเนิด. 2537 : 4 ; อ้างอิงจาก ม.ล.ปิ่น มาลากุล. 2485)

ได้ให้ความหมายได้ให้ความหมายของวินัยไว้ 3 ความหมาย ได้แก่

วินัย หมายถึง การเชื่อฟังครู อาจารย์ ตลอดจนคำสั่งสอนของโรงเรียน

วินัย หมายถึง การกระทำตามระเบียบที่กำหนดไว้

วินัย หมายถึง การปฏิบัติตามสิ่งที่คิดว่าสมควรจะกระทำ ถึงแม้ว่าจะไม่ได้กำหนดไว้เป็นระเบียบหรือกฎเกณฑ์ก็ตาม

เพชร เกาทัณฑ์ทอง (2534 : 10) ได้ให้ความหมายของวินัยไว้ว่า วินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับที่วางไว้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผน ข้อบังคับ ซึ่งทางโรงเรียนกำหนดหรือไม่ได้กำหนดไว้ เพื่อฝึกฝนให้บุคคลอยู่ในความถูกต้องมีเหตุผล ซึ่งจะก่อให้เกิดวินัยในตนเอง ที่จะทำให้นักคนเป็นคนดี เพื่อความสงบสุขในชีวิตของตนและความเป็นระเบียบของสังคม

พระธรรมปิฎก (2539 : 8 - 10) ได้สรุปความหมายของวินัยไว้ว่า เป็นระเบียบแบบแผนของชีวิตและคนในสังคม ซึ่งวินัยต้องโยงไปกับธรรม ธรรม คือ ความจริงที่มีทั้งเหตุและผลแก่กัน

วินัยจึงเป็นกฎเกณฑ์ตามธรรมชาติที่นำมาใช้ในหมู่มนุษย์ เพื่อความสงบสุข เป็นประโยชน์สุขของส่วนร่วม

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2540 : 20) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า “วินัย” หมายถึง คุณลักษณะทางจิตใจและพฤติกรรมที่สามารถช่วยให้ควบคุมตนเอง และปฏิบัติตามตามระบบระเบียบ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ซึ่งคนส่วนมากเห็นว่าวินัยเกิดจากการดูแลและควบคุม การทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีและการแนะนำบอกกล่าวด้วยเหตุผล โดยไม่รู้สึกรู้สีกฎบังคับว่าเป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้เพื่อสร้างความเคยชินที่ดี และเกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติตาม

กรมวิชาการ (2541 : 39) ได้กำหนดความหมายของวินัยคือ โครงสร้างของความเป็นคนควบคุมสิ่งที่ดีจะได้ไม่เสียหายเพราะความไม่ดี ซึ่งเป็นสิ่งตรงกันข้าม รู้จักขอบเขตของตนเองเอาชนะอะไรก็ได้ แต่อยากให้เอาชนะตนเองและผู้อื่น

โชติ บุญนิธีวินิช (2541 : 18) ได้กล่าวว่า วินัยเป็นระเบียบข้อบังคับที่วางไว้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้บุคคลใช้ควบคุมความประพฤติของตนในการปฏิบัติตามแบบแผนข้อบังคับ เพื่อฝึกให้บุคคลอยู่ในความถูกต้อง มีเหตุผล ที่จะทำใหบุคคลเป็นคนดีเพื่อความสงบสุขในชีวิตตน

วสัน ปุณผล (2542 : 7) ได้กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับหรือข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมความประพฤติของบุคคลในสังคม เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองทั้งด้านอารมณ์ พฤติกรรม และผลของการกระทำ ซึ่งจะมีผลต่อตนเองและสังคม

กรมอาชีวศึกษา (2542 : 14) ได้ให้ความหมายของวินัยว่า เป็นการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อตกลงต่างๆของวิทยาลัย การแต่งกายถูกต้องตามระเบียบและข้อบังคับของวิทยาลัย การตรงต่อเวลา การรักษาสาธารณสุขสมบัติ และรักษาสิ่งแวดล้อม การเข้าร่วมกิจกรรมที่ครู อาจารย์กำหนด การปฏิบัติที่ถูกต้องศีลธรรมอันดี

พระสมชาย ฐานวุฑโฒ (2543 : 72) ได้อธิบายว่า วินัย หมายถึง ระเบียบกฎเกณฑ์ข้อบังคับ สำหรับควบคุมความประพฤติทางร่างกาย วาจา ของคนในสังคม ให้เรียบร้อยดีงาม เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน จะได้อยู่ร่วมกันอย่างสุขสบาย ไม่กระทบกระทั่งซึ่งกันและกัน วินัยช่วยให้คนห่างไกลจากความชั่วร้ายทั้งหลาย

จิตกร แก้วนัย (2543 : 93) ได้ให้นิยามของวินัย ไว้ 3 ประการ คือ

1. วินัย หมายถึง การฝึกอบรมให้มีการฝึกปฏิบัติให้ถูกต้อง เป็นระเบียบเพื่อให้เกิดความเป็นสงบสุข เช่น วินัยของนักเรียนในโรงเรียน

2. วินัย หมายถึง ระเบียบข้อบังคับ เพื่อให้คนในกลุ่มมีการประพฤติปฏิบัติตาม เช่น วินัยของสงฆ์ที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติไว้

3. วินัย หมายถึง การกำหนดบทลงโทษแก่ผู้กระทำผิด เช่น วินัยของข้าราชการ

คู่มือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย (2548 : 14) ได้กล่าวว่า วินัย หมายถึง การควบคุมให้ประพฤติปฏิบัติตามกฎข้อบังคับ ระเบียบแบบแผนและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อความเป็นระเบียบของสังคม

ธิติมา จักรเพชร (2544 : 9) ได้กล่าวว่า วินัย หมายถึง ระเบียบแบบแผน ข้อบังคับที่สังคมกำหนดขึ้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับบุคคลในสังคม เป็นสิ่งควบคุมให้บุคคลอยู่ในระเบียบแบบแผนเดียวกัน ทั้งนี้เพื่อความเป็นระเบียบ ความสงบสุขของสังคม

จากเอกสารดังกล่าวสรุปได้ว่า วินัยของนักเรียนประจำ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ถูกที่ควรด้วยความเรียบร้อย อยู่ในระเบียบ กฎข้อบังคับของกฎเกณฑ์ และข้อปฏิบัติของโรงเรียนที่ได้มีการกำหนดขึ้นในการอยู่ประจำ เพื่อนักเรียนจะได้ใช้ชีวิตในการอยู่ประจำได้อย่างมีความสุข อันจะส่งผลให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองทั้งแก่ตนเอง และสังคม

1.1.2 ประเภทของวินัย

จากการให้ความหมายของวินัยข้างต้น จึงอาจแบ่งประเภทของวินัยได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1.2.1 วินัยภายนอก หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งประพฤติปฏิบัติโดยเกรงกลัวอำนาจหรือการถูกลงโทษ เป็นการปฏิบัติที่บุคคลดังกล่าวไม่มีความเต็มใจ ตกอยู่ในภาวะจำยอมถูกควบคุม

1.1.2.2 วินัยในตนเอง หมายถึง การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเลือกข้อประพฤติปฏิบัติสำหรับตนขึ้นโดยสมัครใจ ไม่มีข้อบังคับหรือถูกควบคุมจากอำนาจใดๆ และข้อประพฤติปฏิบัตินี้ต้องไม่ขัดกับความสงบสุขของสังคม

วินัยทั้งสองประเภทมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ วินัยภายนอกเป็นสิ่งจำเป็นในกรณีต้องการเสริมสร้างปลูกฝังลักษณะวินัยอย่างใดอย่างหนึ่งโดยรวดเร็ว ทั้งนี้อาจใช้การออกกฎหมายคำสั่งต่างๆ ให้บุคคลปฏิบัติตาม วินัยภายนอกส่วนใหญ่จะกระทำกับเด็กและวัยรุ่น ที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะอย่างเพียงพอต่อการมีวินัยหรือกระทำในกรณีที่เกิดวิกฤตการณ์ทางวินัย สำหรับวินัยภายในนั้นเป็นผลต่อเนื่องจากวินัยภายนอก กล่าวคือ การเสริมสร้างวินัยประเภทนี้จะใช้ระยะเวลายาว ซึ่งส่วนใหญ่จะเกิดกับบุคคลในวัยผู้ใหญ่ วินัยดังกล่าวเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะปรากฏติดตัวบุคคลนั้นๆ ไปโดยตลอด วินัยภายในเป็นวินัยที่มีความสำคัญและต้องการให้เกิดขึ้นมากที่สุดสำหรับกลุ่มคนในสังคม

1.1.3 ความสำคัญของวินัย

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ได้ทรงมีพระราชดำรัสถึงความสำคัญเกี่ยวกับวินัย จึงอาจแยกประเด็นพิจารณาความสำคัญของวินัยต่อการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ได้ดังนี้

1.1.3.1 ด้านครอบครัว การที่สมาชิกในครอบครัวมีวินัย ไม่ว่าจะเป็นวินัยภายนอกหรือวินัยในตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความไว้วางใจ เชื่อมั่นระหว่างสมาชิกทำให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีภายในครอบครัว โดยเฉพาะสมาชิกผู้เยาว์ของครอบครัว เมื่อเติบโตขึ้นจากครอบครัวที่มีสัมพันธภาพที่ดี ย่อมเป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีความมั่นคงทางจิตใจ กล้าที่จะเรียนรู้และปรับตัวในสิ่งใหม่ๆ อันเป็นกำลังคนที่สำคัญในการช่วยพัฒนาประเทศสืบไป

1.1.3.2 ด้านสังคม เมื่อกลุ่มคนในสังคมมีการรักษาระเบียบวินัย เคารพกฎเกณฑ์ของสังคมร่วมกัน เช่น การช่วยกันรักษาสาธารณสมบัติ การเคารพและไม่ล่วงเกินสิทธิของผู้อื่น การปฏิบัติตามประเพณีแบบแผนปฏิบัติของสังคม ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกันของบุคคลในสังคมเป็นไปอย่างสงบสุข

1.1.3.3 ด้านเศรษฐกิจ ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันที่มีการดำเนินงานทางภาคธุรกิจอย่างรวดเร็วโดยใช้เทคโนโลยีสื่อสารเป็นเครื่องมือ เวลาจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งซึ่งผู้ดำเนินการทางธุรกิจจะต้องรักษาและใช้ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าสูงสุด ดังนั้นการมีวินัยตรงต่อเวลาจึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ นอกจากนี้การมีวินัยในตนเองเกี่ยวกับความซื่อสัตย์ในการดำเนินงานทางธุรกิจก็มีส่วนสำคัญยิ่งที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศ มีความเจริญเติบโตเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.1.3.4 ด้านการเมือง การที่ประชาชนในสังคมไทยมีความเคารพยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่นที่แตกต่างไปจากตนและตระหนักในสิทธิหน้าที่ของตนในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในฐานะประชาชนอย่างกว้างขวาง รวมทั้งการบริหารราชการแผ่นดินด้วยความซื่อสัตย์สุจริตของนักการเมืองฝ่ายรัฐบาลอย่างใกล้ชิดด้วยความตระหนักในหน้าที่ของพรรคฝ่ายค้านอย่างแท้จริง สิ่งเหล่านี้เป็นวินัยในตนเองที่สำคัญที่จะช่วยในการพัฒนาทางการเมืองของประเทศเป็นไปได้อย่างง่ายดาย

1.1.4 ผลของการขาดวินัย

ในทางตรงกันข้ามการขาดวินัยของคนในชาติกลุ่มต่างๆ ก็ทำให้เกิดผลเสียหลายประการซึ่งอาจแยกพิจารณาได้ดังนี้

1.1.4.1 ด้านครอบครัว เมื่อสมาชิกในครอบครัวขาดระเบียบวินัยไม่ยอมปฏิบัติตามกฎเกณฑ์แบบแผนปฏิบัติของครอบครัวตลอดจนการไม่ประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน ก็จะทำให้การเป็นสถาบันครอบครัวเสื่อมสลายไป พื้นฐานการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมที่สมาชิกผู้เยาว์ควรจะได้รับ การปลูกฝังไว้จากครอบครัวก็ขาดหาย บุคคลเหล่านี้เมื่อเติบโตเข้าสู่สังคมอื่นๆก็จะกลายเป็นผู้ที่มีส่วนสร้างปัญหาให้กับสังคมสืบไป

1.1.4.2 ด้านสังคม สังคมใดๆก็ตามที่สมาชิกในสังคมไร้ระเบียบวินัยทั้งที่เป็นวินัยในตนเองและวินัยที่เกิดจากการยอมรับปฏิบัติตามกฎหมายข้อบังคับ ย่อมทำให้สังคมนั้นๆตกอยู่ในสภาวะสับสน สมาชิกในสังคมปราศจากจิตสำนึกร่วมกันต่อการสร้างสรรค์สังคมและต่างมุ่งหวังแย่งชิงผลประโยชน์เข้าสู่ตนโดยไม่มีขอบเขตจำกัด สภาวะดังกล่าวนี้ในท้ายที่สุดแล้วอาจนำไปสู่ความล่มสลายของสังคมนั้น หากไม่ได้รับการป้องกันแก้ไขอย่างจริงจัง

1.1.4.3 ด้านเศรษฐกิจ ความสูญเสียทางเศรษฐกิจครั้งละจำนวนมากๆ และหลายกรณีส่วนใหญ่เป็นเพราะความไร้วินัยของบุคคลแทบทั้งสิ้น เช่น การเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ และทางเรือ การเกิดอัคคีภัย ตลอดจนการสูญเสียรายได้จากการส่งสินค้าต่างๆไปยังประเทศต่างๆ ในกรณี

ที่ผู้ส่งสินค้าออกทำการปลอมแปลงปะปนสินค้าที่ไม่ได้คุณภาพ และภายหลังก็ได้รับการปฏิเสธส่งสินค้าเข้าดังกล่าวจากประเทศต่างๆ เป็นต้น

1.1.4.4 ด้านการเมือง เหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองของไทยหลายๆกรณีเกิดขึ้นเนื่องจากนักการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการเมืองขาดระเบียบวินัยทางการเมือง เช่น การก่อการจลาจล การปฏิวัติรัฐประหาร การใช้อำนาจหน้าที่ทางการเมืองเพื่อเบียดบังเอาผลประโยชน์ที่ได้รับเข้าสู่ตน เป็นต้น เหตุการณ์วุ่นวายทางการเมืองเหล่านี้ ส่งผลต่อภาพพจน์ของประเทศในสายตาของชาวต่างประเทศที่จะเข้ามาลงทุนประกอบกิจการต่างๆ และส่งผลเสียต่อการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

1.1.5 ลักษณะวินัยที่ดี

เซเวียสคอฟ (พระมหาเสวี ยีพระบาง. 2547 : 14 ; อ้างอิงจาก Sheviakov. 1955 : 4) ได้แนะลักษณะของวินัยที่ดีไว้ดังนี้

1.1.5.1 ตั้งอยู่บนรากฐานของความเสียสละ เพื่อมนุษยธรรม เช่น อิสรภาพ ความยุติธรรม และความเสมอภาคในหมู่คณะของคนทั้งหมด

1.1.5.2 ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งการยอมรับนับถือศักดิ์ศรีและสิทธิของทุกคน

1.1.5.3 มีผลทำให้งานที่ทำอยู่มีประสิทธิผลมากขึ้น

1.1.5.4 ส่งเสริมให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ คือ พร้อมทั้งจะบริการและปฏิบัติงานร่วมกับหมู่คณะเป็นอย่างดี

1.1.5.5 วินัยซึ่งกำหนดขึ้นมาจากความเข้าใจ ว่าต้องทำหรือไม่ทำ เพราะอะไรมากกว่า เป็นไปตามคำสั่ง

การส่งเสริมวินัยโดยยึดหลักดังกล่าว จะช่วยให้เด็กมีวินัยที่ดีเกิดขึ้นกับตนเอง แต่ในปัจจุบันยังมีปัญหาทางวินัยเกิดขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโรงเรียน ซึ่งสุชา จันทน์เอม (2521 : 97 - 98) ได้รวบรวมปัญหาทางวินัย ที่พบมากในขณะเด็กอยู่โรงเรียนดังนี้

1. เด็กมีความเชื่องช้าและเฉื่อยช้าในการทำกิจกรรมต่างๆ
2. การขาดโรงเรียนหรือหนีเรียน
3. การอยู่ไม่สุข ชอบคุยหรือเล่นกันในห้องเรียน เป็นการรบกวนผู้อื่น
4. การมาโรงเรียนสาย
5. การฝ่าฝืนกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน
6. ไม่เชื่อฟังคำสั่งของครู
7. การข่มเหงรังแกผู้อื่น
8. การสูบบุหรี่หรือยาเสพติด
9. การผิวปากหรือร้องเพลงในชั้น
10. การดื่มสุรา เล่นการพนัน และอื่นๆ
11. การพูดเท็จและพูดจาหยาบค้าย

12. ไม่สนใจการเรียน
13. ชอบลักขโมย
14. ทุจริตในการสอบ
15. เองงานอื่นๆมาทำในขณะที่เรียน
16. แสดงอารมณ์ฉุนเฉียว โมโหง่าย
17. ไม่รับผิดชอบต่อหน้าที่
18. ชอบทิ้งของสกปรกลงพื้น และทิ้งไม่เลือกที่
19. ชอบทำลายสิ่งสวยงาม

ฯลฯ

ปัญหาต่างๆเหล่านี้ อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน ดังเช่น อากา เสถียรสวัสดิ์ (2524 : 142 - 143) ได้กล่าวถึง ต้นเหตุของการเกิดปัญหาทางวินัยว่า ปัญหาทางวินัยอาจเกิดจาก

1. ความบกพร่องของกิจการภายในโรงเรียน เช่น โรงเรียนส่งเสริมความสามารถด้านใดด้านหนึ่งแต่เพียงด้านเดียว

2. ความบกพร่องอันเกิดจากการสอนของครู ครูสอนโดยไม่คำนึงถึงความสามารถของเด็ก ทำให้เด็กเกิดความเบื่อหน่าย

3. ความบกพร่องอันเกิดจากระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน เช่น โรงเรียนมีกฎระเบียบหยุมหยิมมากเกินไป

4. ความบกพร่องอันเกิดจากการปกครองของครู ครูมีอารมณ์ไม่มั่นคง ขาดความยุติธรรม ทำให้เด็กก่อปัญหาทางวินัย

ซึ่งแนวทางในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาทางวินัยได้ อากา เสถียรสวัสดิ์ (2524 : 144) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. ครูควรสร้างสัมพันธภาพอันดีกับเด็ก
  2. ครูควรส่งเสริมให้เด็กปกครองตนเอง
  3. ครูควรส่งเสริมให้ทุกคนได้ทำประโยชน์ให้แก่หมู่คณะ
  4. ครูควรจัดให้มีกิจกรรมที่กว้างขวาง เพื่อให้ทุกคนได้แสดงความสามารถ
- ในทางใดทางหนึ่ง
5. ครูควรทำบทเรียนให้น่าสนใจแก่เด็ก
  6. ครูควรรับฟังความคิดเห็นของเด็ก
  7. ครูควรใช้ประชาธิปไตยในการปกครอง

1.1.6 คุณลักษณะของผู้มีวินัย

วินัยเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อประชาชนทุกระดับในสังคมที่เป็นเครื่องมือในการควบคุม และกระตุ้นให้มีการปฏิบัติ และกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมของแต่ละสังคม วินัยมีลักษณะแตกต่างกันออกไปหลายลักษณะ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาได้ให้ความเห็นไว้ดังนี้

ฉันทนา ภาคบงกช และคนอื่นๆ (2539 : 10) อธิบายว่า ผู้มีวินัยประกอบด้วยคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
2. มีความรับผิดชอบ
3. มีความตั้งใจจริง
4. สามารถควบคุมตนเองได้
5. เป็นผู้นำ
6. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
7. มีเหตุผล

จิราพร อรุณพูลทรัพย์ (2541 : 18) ได้สรุปบุคคลที่มีวินัย ควรมีลักษณะดังนี้

1. มีความรับผิดชอบ
2. มีความอดทน
3. เคารพในสิทธิของผู้อื่น
4. เคารพระเบียบของโรงเรียน
5. ยอมรับการกระทำของตนเอง

1.1.7 ปัญหาการเกิดวินัยของนักเรียน

กาญจนา ศรีภาพสินธุ์ (2544 : 9-10) กล่าวว่า นักการศึกษาได้รวบรวมและแบ่งประเภทของปัญหาทางวินัยของนักเรียนต่างๆที่มักพบอยู่เสมอไว้ ดังนี้

ปัญหาในชั้นเรียน ได้แก่ การโต้ตอบกับครู การไม่ตั้งใจเรียน การรบกวนผู้อื่น การกินขนมในชั้น การชอบทำลายสิ่งของ การพูดหยาบคาย การพูดปด การทำร้ายคนอื่น เป็นต้น

ปัญหานอกชั้นเรียน ได้แก่ การต่อสู้ทำร้ายกัน การทำลายสิ่งของ การสูบบุหรี่ การใช้จ่ายเสพติด การแต่งกายผิดระเบียบ การขโมย การเล่นเกมพนัน การทำสกปรกกรูกรัง การต่อต้านครูและโรงเรียน การเข้าไปในที่หวงห้าม

ปัญหาการหนีเรียน ได้แก่ การไม่เข้าชั้นเรียน การไม่มาโรงเรียน การหนีเรียนไปต่อสู้ทำร้ายกัน

ปัญหาความเฉื่อยชา ได้แก่ การเข้าชั้นเรียนช้าอยู่เสมอ การมาโรงเรียนสายบ่อยๆ การไม่ส่งงานตามกำหนด

1.1.8 สาเหตุของปัญหา

สาเหตุที่ทำให้นักเรียนทำผิดระเบียบวินัย ของชั้นเรียนหรือของโรงเรียนมีอยู่หลายชนิด และมีการแบ่งปันไว้หลายรูปแบบ กล่าวโดยสรุปอาจแบ่งได้ว่า มีสาเหตุมาจากทางโรงเรียน จากตัวนักเรียนเอง จากที่บ้าน และชุมชน (กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. 2544 : 10)

1. สาเหตุที่มาจากโรงเรียน เช่น การสอนที่ขาดประสิทธิภาพ หลักสูตรหรือวิชาที่จัดให้ขาดหลักวิชาครู ตารางสอนตายตัวเกินไป ภาระงานที่มอบหมายหนักเกินไป หรืออธิบายไม่ชัดเจน กิจกรรมต่างๆ จัดไม่เหมาะสม ไม่น่าสนใจ ห้องเรียนที่มีนักเรียนมากเกินไป การจัดที่นั่งเรียนไม่เหมาะสม เด็กที่เรียนไม่ทันได้รับการดูแลช่วยเหลือ ความขัดแย้งระหว่างครูกับนักเรียน เป็นต้น

2. สาเหตุจากตัวนักเรียนเอง เช่น การไม่เข้าใจกฎระเบียบต่างๆ รวมถึงการไม่เข้าใจถึงกฎระเบียบเหล่านั้น พื้นฐานการศึกษาไม่ดีพอ การมีความสัมพันธ์กับเพื่อนๆ ไปในทางเสื่อม การมีเรื่องกระทบกระเทือนจิตใจ การมีเรื่องขัดแย้งกับครู กับเพื่อนๆ และกับทางโรงเรียน มีนิสัยการเรียนที่ไม่ดี เฉื่อยชา การขาดความกระตือรือร้น สุขภาพไม่ดี มีปมด้อย

3. สาเหตุจากที่บ้านและชุมชน เช่น สภาพความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนขาดแคลนความรักความสัมพันธ์ที่ดีภายในบ้าน สภาพการใช้อำนาจภายในครอบครัว สภาพบ้านที่อยู่ในทำเลที่มีสิ่งยั่วยุและอาชญากรรม สภาพนักเรียนที่มีงานต้องทำที่บ้านมากเกินไป เป็นต้น

ต้นเหตุทั้งหลายนี้ ถ้าเกิดขึ้นเมื่อใด สามารถทำให้นักเรียนประพฤติปฏิบัติไปในทางที่ผิดหรือไม่เหมาะสมขึ้นได้เสมอ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ และผู้ปกครอง จะต้องมีความเข้าใจถึงที่มาของการประพฤติผิดของนักเรียนอย่างแท้จริง

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัย

1.2.1 งานวิจัยในประเทศ

เพยาวี เกาทันท์ทอง (2534 : 76 - 80) ได้ศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี พบว่า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมผิดวินัยอยู่ในระดับต่ำและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่านักเรียนประพฤติผิดวินัยมากที่สุดในด้านการเรียนเป็นลำดับแรก รองลงมาคือความประพฤติ และด้านการแต่งกาย

2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมผิดวินัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 พบว่านักเรียนชายมีพฤติกรรมด้านวินัยในการกระทำผิดวินัยมากกว่านักเรียนหญิง

3. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิดวินัย มีอัตมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัย มีอัตมโนทัศน์สูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิดวินัย

4. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิดวินัย ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบเข้มงวด

กวดขัน น้อยกว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิวดินัย แต่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากกว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิวดินัย

5. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิวดินัย มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 โดยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมอยู่ในวินัยมีความคิดเห็นในแง่ที่ดีมากกว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิวดินัย

6. ตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนได้ มี 4 ตัวแปร เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย สภาพแวดล้อมของโรงเรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน อัตมโนทัศน์ และการอบรมแบบประชาธิปไตยส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขันไม่สามารถทำนายพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนได้

ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์ (2537 : 49 - 51) ได้ศึกษาการประพฤติดินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่า

1. การที่ผู้บริหารและครูมัธยมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีทัศนะต่อพฤติกรรมผิวดินัยของนักเรียน 4 ด้าน คือ ด้านลักษณะนิสัย ด้านการเรียน ด้านการประพฤติทั่วไป และด้านมารยาท ปรากฏในระดับต่ำ แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการประพฤติดินัยเกี่ยวกับผิวดินัยของนักเรียนไม่ค่อยปรากฏ

2. การที่ผู้บริหารและครูมีทัศนะเกี่ยวกับการประพฤติดินัยของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะการประพฤติดินัยด้านการเรียน และด้านการประพฤติดินัยเรื่องทั่วไป โดยที่ครูเห็นว่านักเรียนประพฤติดินัยสูงกว่าผู้บริหารคิด เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าบทบาทภาระหน้าที่ของบุคคลทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนมีความใกล้ชิดกับนักเรียนมากกว่าผู้บริหาร ความใกล้ชิดของครูที่มีต่อเด็กนั้น ทำให้ครูมีโอกาสสังเกตพฤติกรรมของเด็กได้ชัดเจนมากกว่าผู้บริหารอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามโดยภาพรวมทั้ง 2 กลุ่ม มีทัศนะคติในระดับต่ำเช่นเดียวกัน

3. ในโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่านักเรียนประพฤติดินัยเรื่องทั่วไปในระดับต่ำกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ แสดงให้เห็นว่าขนาดของโรงเรียนส่งผลต่อการประพฤติดินัยของนักเรียนอยู่บ้าง เพราะเหตุว่าในโรงเรียนขนาดเล็กนั้นจำนวนประชากรน้อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ การควบคุมดูแลย่อมสะดวกกว่า และที่สำคัญสภาพแวดล้อมบริเวณของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล (Cohn and others. 1987 : 155 - 159) ดังนั้นสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันย่อมส่งผลที่แตกต่างกัน

วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122 - 127) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดินัยเปรียบเทียบกฎระเบียบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า

1. นักเรียนที่มีบิดามารดามีสถานภาพการอยู่ร่วมกันแตกต่างกันมีพฤติกรรมการประพฤติดินัยเปรียบเทียบ ทั้งประเภทไม่รุนแรงและประเภทรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .01 พฤติกรรมการประพาดิผิตทั้ง 2 ประเภท นักเรียนที่มารดาถึงแก่กรรมประพาดิผิตมากที่สุด นักเรียนที่มารดาแต่งงานใหม่ประพาดิผิตน้อยที่สุด

2. นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมการประพาดิผิตกฏระเบียบประเภทไม่รุนแรงและรุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 พฤติกรรมการประพาดิผิตทั้ง 2 ประเภท นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพส่วนตัวประพาดิผิตมากที่สุด นักเรียนที่มีบิดามารดาประกอบอาชีพกรรมกร รับจ้าง ประพาดิผิตน้อยที่สุด

3. นักเรียนที่มีบิดามารดามีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพาดิผิตกฏระเบียบไม่รุนแรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี และประพาดิผิตมากที่สุด นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ประพาดิผิตน้อยที่สุด และการประพาดิผิตประเภทรุนแรงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่มีบิดามารดามีการศึกษาระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี ประพาดิผิตน้อยที่สุด

1.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เซเวียคอฟ (Sheviskov. 1985 : 8 - 14) ได้ศึกษาถึงประเภทของวินัยที่ดี พบว่า การปลูกฝังวินัยที่ดีให้เด็ก ควรเป็นเรื่องของความจริงใจมิใช่การทำตามคำสั่ง

สครูปป์ (Schrupp. 1993 : 124) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ต่อระเบียบวินัยในโรงเรียนของครูที่สอนเกรด 7 และเกรด 8 ในโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชน โดยศึกษาปัญหาเกี่ยวกับวินัย 4 เรื่อง คือ องค์ประกอบปัญหาวินัย สาเหตุส่วนใหญ่ซึ่งปัญหาระเบียบวินัย การแก้ปัญหาระเบียบวินัย และการรับรู้ปัญหาการลงโทษทางร่างกาย กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในสหรัฐฯ จำนวน 346 คน ตอบแบบสำรวจ ผลปรากฏว่า ครูโรงเรียนของรัฐ มีความพึงพอใจที่จะใช้วิธีการลงโทษทางร่างกายมากกว่าครูในโรงเรียนเอกชน

คิลโลอน (Killion. 1997 : 265) ได้ศึกษาวิธีการและเครื่องมือที่ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาในอินเดียนา ใช้ในการจัดการเกี่ยวกับระเบียบวินัยของนักเรียน การศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ในการจัดการเกี่ยวกับนักเรียนที่ประพาดิผิตวินัย จากการศึกษาพบว่า วิธีที่ใช้ได้ผล คือ การพูดคุยทางโทรศัพท์ วิธีที่ได้ผลน้อยที่สุด คือ การกักขังหน่วงเหนี่ยว และสาเหตุเบื้องต้นของปัญหานี้ คือ ผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ และปัญหาที่สำคัญอันดับหนึ่งของการประพาดิผิตระเบียบวินัย คือ ความเมินเฉยไม่เอาใจใส่ นักเรียน และเมื่อเปรียบเทียบตามขนาดของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มักมีปัญหาด้านการประพาดิผิตวินัยของนักเรียนมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก

ไฮนส์ (Hines. 1997 : 156) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพสิ่งแวดล้อมด้านอาคารสถานที่กับผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมของนักเรียน โดยสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างสภาพของสิ่งอำนวยความสะดวกของโรงเรียนและผลสัมฤทธิ์พฤติกรรมการทำผิตวินัยของนักเรียน จากการศึกษาพบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียนที่มีสภาพอาคารสถานที่ดีกว่า จะมีคะแนนสูงกว่า และการผิต

วินัยของนักเรียนในโรงเรียนที่มีสภาพอาคารสถานที่ดีกว่า ก็มีอัตราสูงกว่าอีกด้วย โรงเรียนที่มีสภาพอาคารที่ดี มีห้องทดลองวิทยาศาสตร์ที่ดี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนสูงกว่า นอกจากนี้สถานที่ตั้งของโรงเรียนที่เกื้ออุปการณณ์และปัจจัยอื่นๆ ล้วนมีผลต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ฟรีเซน (Friesen. 1997 : 159) ได้ศึกษาเจตคติและความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนประถม การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อระเบียบวินัยของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการออกกฎระเบียบของโรงเรียนสำหรับบุตรหลานของตน และต้องการให้โรงเรียนแจ้งทางโทรศัพท์ ให้ทราบเป็นการเบื้องต้นเกี่ยวกับพฤติกรรมหรือความสามารถในการเรียน สำหรับนักเรียนที่ปะพฤติผิดด้านการต่อต้านสังคม ความสัมพันธ์ทางเพศ การละเมิดสิทธิของผู้อื่น ทางโรงเรียนควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

จอห์นสัน (Johnson. 1997 : 102) ได้ศึกษาการใช้ทีมงานร่วมกันรักษาระเบียบวินัยด้านต่างๆของโรงเรียน พบว่า ทีมงานร่วมกันรักษาระเบียบวินัย และจัดกลุ่มให้คำปรึกษาของครูช่วยลดปัญหาการทำผิดระเบียบวินัย และช่วยกันปรับปรุงพฤติกรรมและลดเลิกพฤติกรรมการทำผิดระเบียบวินัยของนักเรียน

บูล (Bull. 1998 : 269) ได้ศึกษาทัศนคติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีต่อระดับการสนับสนุนในการใช้กฎระเบียบ เพื่อรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมุ่งศึกษากฎระเบียบของโรงเรียนใน 4 ด้าน คือ การรักษาสีแกดล้อมในโรงเรียน สิทธิเสรีภาพของนักเรียน การล่วงเกินทางเพศ และกฎระเบียบสำหรับนักเรียนที่ชอบก่อกรวน นอกจากนี้ยังสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างระดับการสนับสนุนและความถี่ของพฤติกรรมทำผิดระเบียบวินัยของโรงเรียน การศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาของประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการส่งเสริมรักษาสิ่งแวดลอมของโรงเรียนและสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ซึ่งระยะเวลาของประสบการณ์ในการบริหารไม่มีความสัมพันธ์ต่อการส่งเสริมการมีระเบียบวินัยของนักเรียนที่เผชิญปัญหาการล่วงเกินทางเพศ

เดด (Dade. 1998 : 144) ได้ศึกษาและวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักเรียนในโปรแกรมพฤติกรรมหมุ่มพวก ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่อยู่ในโปรแกรมนี้เห็นด้วยว่า มีการลดพฤติกรรมที่กระทำผิดร้ายแรงลดลง นักเรียนที่เป็นวัยรุ่นมักก่อปัญหาเกี่ยวกับระเบียบวินัยบ่อยๆ และปัญหานี้ส่งผลเสียต่องานวิชาการและด้านสังคมของโรงเรียน

จากงานวิจัยดังกล่าว พอสรุปได้ว่า วินัยเป็นความสามารถที่เกิดจากการรู้จักและเข้าใจตนเอง จากตัวของบุคคลนั่นเอง ในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนให้เป็นไปตามที่มุ่งหวัง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสังคมยังมุ่งหวังให้พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้นมีความสอดคล้องกับระเบียบที่สังคมวางไว้ หรืออาจกล่าวได้ว่าวินัยที่ได้เสนอมานั้น เป็นการปฏิบัติตามระเบียบของกฎเกณฑ์ของสังคม อันเกิดจากแรงจูงใจภายในตัวบุคคล เพื่อจะได้อยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ซึ่งมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบหลายอย่าง เช่น ความสามารถด้านสติปัญญา ผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน การงาน สังคม วินัยในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง มีความร่วมมือและปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ดี เป็นต้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น

2.1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับระดับชั้น

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 16 - 22) ถือว่าจริยธรรมเป็นความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์สำหรับการประเมินคุณค่าของพฤติกรรม และกฎเกณฑ์เหล่านี้เกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้ของมนุษย์ส่วนหนึ่งเกิดจากประสบการณ์ของตนเอง ส่วนหนึ่งเกิดจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่น เป็นการเรียนรู้ด้วยการสังเกต ฟังคำบอกเล่าและอ่านจากบันทึก จากแนวคิดนี้จึงกล่าวได้ว่า คนมีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทางสังคมต่างกัน ย่อมมีความสามารถและโอกาสในการเรียนรู้แตกต่างกัน เด็กสามารถเรียนรู้ได้เฉพาะสิ่งที่ง่ายใกล้ตัว มีลักษณะเป็นรูปธรรม ในขณะที่ผู้ใหญ่สามารถพิจารณาสิ่งต่างๆ ได้ละเอียดลึกซึ้งกว่าและเป็นนามธรรมกว่า เช่น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ย่อมมีโอกาสนในการเรียนรู้และประสบการณ์ต่างๆ น้อยกว่าครู ทั้งนี้เพราะสถานภาพเป็นสิ่งที่ทำให้แต่ละบุคคลอยู่ในสภาพแวดล้อมและบทบาทแตกต่างกันไป

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เป็นความสามารถด้านระดับไอคิวหรือเกณฑ์ภาคเซาว์ของบุคคลแตกต่างกัน คนเราย่อมมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆแตกต่างกัน เป็นต้นว่าในเรื่องการคิด การจำ การแก้ปัญหา ความรวดเร็วในการรับรู้ การตอบโต้สถานการณ์และการปฏิบัติตนต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งลักษณะความแตกต่างดังกล่าว เป็นผลมาจากระดับสติปัญญาของทุกคนเป็นสำคัญ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ค้นคว้า พบว่า ระดับสติปัญญาของคนแตกต่างกันตั้งแต่ระดับสูง – ต่ำ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความแตกต่างในด้านประสิทธิภาพของบุคคล

2.2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2.2.1 งานวิจัยในประเทศ

เสาวรัตน์ จุฬรัตน์ (2535 : 106) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับปัญหาการเรียนพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับการเรียนต่ำ มีปัญหาทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับกลางและสูง

ศรีระพร จันทโนทก (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ กรุงเทพมหานคร กลุ่ม

ตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 2, 3 และ 4 ปีการศึกษา 2537 จำนวน 1,774 คน พบว่า ตัวแปรด้านส่วนตัวมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โอโนดา (พวงสร้อย วรกุล. 2522 : 19 ; อ้างอิงจาก Onoda. 1975 : 7726 ง- A) ศึกษาพบว่า เด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะเป็นคนที่มีความรับผิดชอบควบคุมตนเองได้ มีมนุษยสัมพันธ์กับครูดี ส่วนคนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เป็นคนขี้เกียจ มีความสัมพันธ์กับคนอื่นไม่ดี มีความสับสนวุ่นวาย

ซาร์ (วรรณ ทงนุ้ย. 2523 : 13 ; อ้างอิงจาก Sarr. 1970 : 23) ศึกษาปัญหาของนักเรียน โดยจำแนกกลุ่มตามเพศ อายุ และระดับสติปัญญา พบว่า นักเรียนชั้น 10 ที่มีเกณฑ์ภาคเซาร์ต่ำ มีปัญหาด้านต่างๆ ทั้งปัญหาเกี่ยวกับตนเอง สุขภาพ ความสัมพันธ์กับเพื่อน ครู อาจารย์ ชีวิตในบ้านและโรงเรียน ปัญหาการเรียนการเงิน การปรับตัวและศาสนา มากกว่านักเรียนชั้นเดียวกันที่มีเกณฑ์ภาคเซาร์สูงประมาณ 10 เท่า และนักเรียนชั้น 11 มีเกณฑ์ภาคเซาร์ค่อนข้างต่ำ มีปัญหามากกว่านักเรียนที่มีเกณฑ์ภาคเซาร์ค่อนข้างสูงประมาณ 2 เท่าครึ่ง

จากงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ซึ่งให้เห็นว่า องค์ประกอบด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันนั้นน่าจะเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

2.3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

2.3.1.1 ความหมายของอัตมโนทัศน์

ทิสนา แชมมณี (2526 : 56) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง อันเป็นผลมาจากการรับรู้ของคนที่มีต่อตนเอง เช่น การรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร มีความสามารถ มีปัญหาหรือปมด้อยอะไร เป็นต้น ความรู้สึก ความเชื่อ หรือความคิดเห็นต่างๆที่รวมกันนี้ จะเป็นเครื่องบ่งชี้หรือกำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 208 - 209) ได้สรุปแนวคิดของนักจิตวิทยา เกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ว่า หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวกับตนเองทั้งทางสุขภาพร่างกายและจิตใจ ได้แก่ บุคลิกลักษณะ รูปร่างหน้าตา อารมณ์ ความรู้สึก ฯลฯ ผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ทางบวก จะมีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความกล้าที่จะแสดงความสามารถของตน แต่ถ้ามีมากเกินไปมักจะเป็นคนที่คุยโม้โอ้อวด มักกล่าวยกตนข่มท่าน มักดูถูกความสามารถของคนอื่นว่าด้อยกว่าตน ส่วนผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ทางลบ มักไม่เชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงความสามารถเมื่ออยู่ต่อหน้าผู้อื่น ถ้าบุคคลมีอัตมโนทัศน์มากเกินไป มักจะเป็นคนที่ดูถูกตนเองคิดว่าตนเองมีปมด้อย ถ่อมตัวและเกรงกลัวหรือยอมทำตามผู้อื่น โดยเฉพาะพวกที่มีลักษณะเก่งกว่าเขา

ลาซารัส (พรธณี ชุทัย เจนจิต. 2533 : 182 ; อ้างอิงจาก Lasarus. 1963) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่า เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม บุคคลจะแสดงพฤติกรรมตามความเชื่อ ความรู้สึกที่มีต่อตนเอง

ชวลี ดวงแก้ว (2541 : 10) ได้สรุปความหมายจากการศึกษาเอกสารไว้ อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความเข้าใจ ความรับรู้ของแต่ละบุคคลต่อตนเองทุกด้าน จากประสบการณ์ หรือการเรียนรู้ ที่ได้รับการมีปฏิสัมพันธ์กับสังคม

ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2544 : 64) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่า หมายถึง ตนใน ส่วนที่เป็นความคิดเห็นที่เรามีต่อตนเอง หรือมองตนเองว่าเป็นคนอย่างไร ตนส่วนนี้มีอิทธิพลเป็น อย่างมากต่อความนึกคิดและพฤติกรรมของมนุษย์

ลักขณา สรวิวัฒน์ (2544 : 134) ได้ให้ความหมายของอัตมโนทัศน์ว่า เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติที่บุคคลมีต่อตนเอง ซึ่งพัฒนามาจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างอินทรีย์กับสิ่งแวดล้อม จะเปลี่ยนแปลงโดยการอาศัยวุฒิภาวะและสิ่งแวดล้อม และการเรียนรู้อันเกิดจากประสบการณ์ที่บุคคล ตอบสนองความต้องการนั่นเอง

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปความหมายของอัตมโนทัศน์ได้ว่า อัตมโนทัศน์ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม ด้านคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นผลมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ที่บุคคลนั้นมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและ สิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

2.3.1.2 แนวความคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์

เบิร์นส์ (Burns. 1982 : 15 - 23) ได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ว่า คือ แนวคิดในเชิงปฏิสัมพันธ์สัญลักษณ์ (Symbolic interaction) เป็นลักษณะการปฏิบัติต่อกันของ มนุษย์ในสังคมที่อาศัยการติดต่อสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ทั้งภาษาและอากัปกริยาท่าทางเป็น สัญลักษณ์ ในแนวคิดนี้มีนักทฤษฎีที่สำคัญ คือ มีด (Mead) และคูลีย์ (Cooley)

มีด (Mead. n.d.) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับอัตตา (self) ว่าเป็นกระบวนการทางสังคมที่อยู่ ภายในตัวบุคคล ซึ่งอัตตาได้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ I และ Me โดยที่ I จะเป็นส่วนที่ กระตุ้นกิจกรรมต่างๆของบุคคลเป็นลักษณะที่ไม่เป็นระเบียบกฎเกณฑ์ และไม่สามารถทำนายได้ ส่วน Me จะเป็นผู้กำหนดทิศทางของการกระทำนั้น และได้กล่าวความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองจาก การปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งจะทำให้บุคคลได้ทราบว่าคุณลักษณะอื่นปฏิบัติต่อตนอย่างไร และตัวเขาต้อง ทำตัวอย่างไร เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ดังนั้นพฤติกรรมของบุคคลจึงพยายามกระทำในสิ่งที่ สังคมคาดหวังเพื่อให้บุคคลอื่นยอมรับ เมื่อบุคคลต้องการให้คนอื่นยอมรับ เขาจะพยายาม ลอกเลียนแบบพฤติกรรมหรือความคิดจากบุคคลใกล้ชิด และมีอิทธิพลต่อตัวเขา สำหรับอัตมโน ทรรศน์นั้น มีด (Mead) ได้อธิบายว่าเกิดจากปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น บุคคล เริ่มรู้จักตนเองและตอบสนองต่อตนเองเช่นเดียวกับที่ผู้อื่นมองและตอบสนองต่อตัวเขา บุคคลจะมีความใส่ใจต่อปฏิกริยาของบุคคลอื่น เพื่อตนเองจะได้ประพฤติตนอย่างเหมาะสม ดังนั้นพฤติกรรม

ของบุคคลจึงได้รับอิทธิพลจากบุคคล และทำให้บุคคลพัฒนาทัศนคติต่อตนเองขึ้นมาได้ กล่าวคือ บุคคลจะประเมินค่าของตนเองเหมือนกับที่ผู้อื่นประเมินเขา ดังที่ มีด (Mead) ได้สรุปไว้ว่า สังคมเป็นตัวหล่อหลอมอัตมโนทัศน์

คูลลี (Cooley, n.d.) ได้อธิบายแนวความคิดเกี่ยวกับตนเองไว้ใน Looking Glass Self ว่าเป็นการเปรียบเทียบให้เห็นว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ ทำที่ของบุคคลที่เรามีปฏิสัมพันธ์ด้วยนั้นจะเป็นกระจกส่องให้เราเห็นว่าเราเป็นอย่างไร เหมือนกับบุคคลอื่นเห็นเราเช่นเดียวกัน ซึ่งเขาได้อธิบายแนวคิดเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ของบุคคลว่าได้รับอิทธิพลมาจากที่บุคคลนั้นเชื่อว่าคนอื่นนั้นคิดต่ออย่างไรกับเรา ประเมินเราอย่างไร แล้วเรามีความรู้สึกภาคภูมิใจหรือละอายใจจากการประเมินนั้น ซึ่งความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองนั้น ประกอบด้วย

1. คนอื่นมองภาพพจน์ของเราอย่างไร เป็นภาพรวมในด้านต่างๆ ที่คนอื่นเขาคิดอย่างไรกับเรา โดยที่เรายังไม่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลนั้น
2. เป็นภาพการให้คำจำกัดความกับสิ่งที่ปรากฏออกมา เมื่อมีการปะทะสัมพันธ์กับบุคคลอื่น การแสดงของบุคคลอื่นที่มีต่อตัวเรา จะถูกตีความออกมาว่าเขาคิดอย่างไรกับเรา
3. ความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เมื่อบุคคลหนึ่งแสดงออกมาอย่างหนึ่งขณะที่มีการปะทะสัมพันธ์กับเรา เมื่อเราตีความว่า เขากำลังชื่นชมว่าเราเก่ง ฉลาด เราจะมีความสุขต่อสิ่งที่เราตีความ คือ ภาคภูมิใจในตนเอง

จากแนวคิดเกี่ยวกับอัตตา หรืออัตมโนทัศน์ ที่กล่าวมาแล้วนั้น เห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์ของบุคคลเกิดจากการประเมินค่าของตนเองในทางที่ดีและในทางที่ไม่ดี ซึ่งเป็นการรับรู้ การตีความจากประสบการณ์การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม

2.3.1.3 ความสำคัญของอัตมโนทัศน์

รอเจอร์ส (สกลิต วงศ์สุวรรณ. 2540 : 115 ; อ้างอิงจาก Rogers. 1902) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์มีความสำคัญดังนี้

1. อัตมโนทัศน์มีผลต่อพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออกมา จากผลการวิจัยพบว่า คนที่มีอัตมโนทัศน์ดีมักมองผู้อื่นในแง่ดี ส่วนคนที่มีอัตมโนทัศน์ไม่ดีมักมองผู้อื่นในแง่ร้าย ถ้าตัวตนในความเป็นจริง (Real Self) ของคนไม่สอดคล้องกับตัวตนในอุดมคติ (Ideal Self) แล้วคนมักจะมีปัญหาหรือความคับข้องใจนั้น เช่น บางคนคิดว่าตนเองฉลาด แต่ในความเป็นจริงนั้นเป็นคนโง่ ทำอะไรผิดพลาดเสมอ เขาก็จะเกิดความเครียด
2. ช่วยให้เขาเข้าใจ พยากรณ์ และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้อื่นได้ เป็นประโยชน์ต่อครู ผู้ปกครอง จิตแพทย์ นักจิตวิทยา นักแนะแนว ฯลฯ ที่จะนำความรู้นี้ไปใช้ในการให้ความช่วยเหลือเด็ก
3. การวัดและประเมินผลของตน คนทุกคนจะวัดประเมินผลตนเองอยู่ตลอดเวลา ตัวเราดีเด่นหรือด้อยกว่าคนอื่นเพียงไร ถ้ารู้สึกว่าคุณเองเด่นก็เป็นสุขใจ แต่ถ้าคิดว่าตนด้อยกว่าผู้อื่นทุก

ทางก็จะเป็นปมด้อย น้อยเนื้อต่ำใจตลอดเวลา และโดยปกติแล้วคนเรามักเอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับผู้อื่นเสมอ ทำให้ชีวิตไม่ค่อยมีความสุข

กัลัญญา เพชรารภรณ์ (2545 : 1) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของพฤติกรรม บุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ต่างกันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันออกไป จะเห็นได้ว่า อัตมโนทัศน์เป็นตัวเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ใครจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าเขามีความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองลักษณะใด ทางบวกหรือทางลบ บุคคลจะแสดงพฤติกรรมไปตามที่คิดว่าตนเป็น ถ้ามีอัตมโนทัศน์ในทางบวกก็จะแสดงพฤติกรรมในทางบวก ส่วนผู้ที่มีอัตมโนทัศน์ในทางลบก็จะประเมินตนเองในทางลบ มองตนเองต่ำต้อยไร้ค่า มองตนเองไม่มีความหมาย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อัตมโนทัศน์มีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมีผลต่อพฤติกรรมและการมีวินัยของบุคคล ถ้าอัตมโนทัศน์มีความมั่นคง บุคคลจะสามารถปฏิบัติตัวอยู่ในระเบียบวินัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง และไม่มีปมด้อย แต่ถ้าบุคคลมีอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดีกับตนเอง จะทำให้เป็นบุคคลที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และไม่มี ความมั่นคงทางอารมณ์

2.3.1.4 องค์ประกอบของอัตมโนทัศน์

ไวลี (รัฐจวน คำวชิรพิทักษ์. 2535 : 181 ; อ้างอิงจาก Wylie. 1968) ได้จำแนกลักษณะและองค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ว่า ประกอบด้วย

1. อัตมโนทัศน์ที่เป็นความจริง (Actual Self – Concept) หมายถึง ทัศนคติและความรู้สึกที่ตนเองเป็นใคร เป็นคนอย่างไร เป็นภาพสะท้อนของตนเอง เช่น ตนเองเป็นคนดี เป็นต้น อัตมโนทัศน์ตามความเป็นจริง มีแหล่งกำเนิดดังนี้

1.1 ตนเองที่รับรู้ด้วยตนเอง (Private Self – Concept) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร

1.2 ตนเองที่ยอมรับจากสังคม (Social Self – Concept) เป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนเองจากทัศนคติหรือความคิดเห็นที่คนอื่นในสังคมรับรู้ว่าเป็นคนอย่างไร

2. อัตมโนทัศน์ในอุดมคติ (Ideal Self – Concept) คือ ตนเองที่บุคคลอยากจะเป็น

2.1 ตนเองตามอุดมคติของตนเอง (Own ideal Self – Concept) คือ ความรู้สึกนึกคิดของตนเองที่ต้องการให้ตนเองเป็นเช่นไร

2.2 ตนเองในอุดมคติของสังคม (Concept of other's ideal for one) คือ การที่บุคคลรับรู้ว่าคุณอื่นในสังคมต้องการให้ตนเป็นคนเช่นไร

เฮอร์ลิค (Hurlock. 1978 : 414) กล่าวว่า อัตมโนทัศน์ของคนเรา มี 2 ลักษณะ คือ

1. ตนตามความเป็นจริง เป็นความรู้สึกนึกคิดที่ตนเองเป็นใคร เป็นอย่างไร เปรียบเสมือนภาพสะท้อนของตนเอง ซึ่งตัวที่กำหนด คือ การแสดงบทบาทของตนเองตลอดจนความเชื่อต่างๆ

2. ตนตามอุดมคติ เป็นภาพพจน์ที่ผู้หนึ่งนับถือและอยากจะเป็น

อัตมโนทัศน์ทั้งสองแบบ แบ่งออกเป็น 2 ด้านดังนี้

1. ด้านร่างกาย จะประกอบด้วยการรับรู้ที่แต่ละคนมีต่อตนเองเกี่ยวกับลักษณะท่าทางทางร่างกาย ความสนใจในเรื่องเพศ ความสำคัญของร่างกายในการแสดงพฤติกรรม และความภาคภูมิใจในร่างกายของตนเองจากสายตาผู้อื่น

2. ด้านจิตใจ ประกอบด้วยการรับรู้ของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองว่ามีความสามารถ การมองเห็นคุณค่าในตนเอง ตลอดจนการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น

ราตรี พัฒนารังสรรค์ (2544 : 65 - 66) กล่าวว่าอัตมโนทัศน์มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบด้านการรับรู้ (Perceptual component) หรือเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า อัตมโนทัศน์ทางกายภาพ (Physical self - concept) ได้แก่ ภาพที่คนรู้เกี่ยวกับลักษณะทางร่างกายของตนเอง เช่น รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทางความแข็งแรง หรือความอ่อนแอของร่างกาย

2. องค์ประกอบทางความคิด (Conceptual component) ได้แก่ ความคิดของบุคคลที่เกี่ยวกับคุณสมบัติที่เด่นๆของตนเอง ความสามารถและไม่สามารถในการทำกิจกรรมต่างๆ ภูมิหลัง และถิ่นกำเนิด รวมทั้งขนาดของตนเอง องค์ประกอบทางด้านความคิดนี้ สามารถเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อัตมโนทัศน์ทางจิต (Psychological self - concept) ซึ่งประกอบไปด้วยลักษณะที่แสดงคุณภาพในการปรับตัวของชีวิต เช่น ความซื่อสัตย์ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความกล้าหาญ ความหวาดกลัว ความอาย เป็นต้น

3. องค์ประกอบทางเจตคติ (Attitudinal component) หมายถึง ภาพที่ตนเองอยากเห็นตนเองเป็นหรือความอยากจะเป็น ซึ่งแต่ละคนจะมีระดับความทะเยอทะยานไม่เท่ากัน ภาพที่ตนเองอยากเห็นตนเองเป็นนั้น จะบรรลุผลสำเร็จมากน้อยเพียงใด จะมีความสัมพันธ์กับความสามารถต่างๆและโอกาสของบุคคล

ลักษณะ สิริวัฒน์ (2544 : 135) อัตมโนทัศน์ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองตามสภาพที่เป็นจริง (Real Self) เป็นความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติต่อตนเองว่า ตนคือใคร ตนเป็นอย่างไรในสภาพที่เป็นจริง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองโดยการคิดหรือประเมินค่าตนเองว่า คนที่อยู่ด้วยกับตนมองตนอย่างไร ประเมินค่าตนมากน้อยเพียงใด (Self Evaluation)

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองในอุดมคติ (Ideal Self) หมายถึง ภาพที่ตนเองอยากเห็นตนเองเป็น หรือความอยากจะเป็นซึ่งแต่ละคนมีความต้องการที่ไม่เท่ากัน ภาพที่ตนเองอยากเห็นตนเองเป็นนั้น จะบรรลุผลมากน้อยเพียงใด จะมีความสัมพันธ์กับความสามารถต่างๆและโอกาสของบุคคลนั้นๆ

เนื่องจากอัตมโนทัศน์เป็นความคิดนึกคิดภายในที่ผู้อื่นไม่สามารถล่วงรู้ได้ การที่จะทราบถึงความคิดของบุคคลได้ สามารถกระทำได้ 2 วิธี (อำไพ ศิริวัฒน์. 2515 : 100) คือ การไปถามเจ้าตัวโดยตรงซึ่งผลที่ได้เป็นรายงานเกี่ยวกับตนเอง (self - Report) และโดยการให้ผู้เชี่ยวชาญหรือ

นักจิตวิทยาสังเกตพฤติกรรมแล้วสรุปลงความคิดเห็น ซึ่งการประเมินทั้ง 2 วิธีนี้ อาจให้ผลไม่แตกต่างกันมากนัก แต่ในวิธีที่ 2 นั้นจะต้องใช้เวลาและมีความไม่สะดวกหลายประการ ดังนั้นการให้บุคคลรายงานเกี่ยวกับตนเองจึงเป็นวิธีที่สะดวกและน่าเชื่อถือได้มากกว่า ในการประเมินอัตมโนทัศน์ เทนเนสซี (Tennessee Self – Concept Scale : TSCT) ซึ่งแบบวัดที่สร้างขึ้นจากแนวพื้นฐาน ทฤษฎีทางจิตวิทยา โดยให้บุคคลประเมินอัตมโนทัศน์ของตน ดังนี้

1. พิจารณาโดยใช้ตัวเองเป็นเกณฑ์ (Internal Frame of reference) ประกอบด้วย

1.1 อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identity) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวกับตนเองว่าเป็นอย่างไร (What he is) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ในด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า ฉันเป็นอะไร (What I am)

1.2 อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจในตนเอง (Self - Satisfaction) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่เกี่ยวกับการยอมรับตนเอง (How he accepts himself) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า (How I feel about myself) ฉันมีความรู้สึกเกี่ยวกับตัวฉันอย่างไร

1.3 อัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรม (Behavior) หมายถึง การรับรู้และความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการปฏิบัติในเรื่องต่างๆของตนเอง (How he acts) เป็นการพิจารณาอัตมโนทัศน์ด้านที่เกี่ยวกับคำถามที่ว่า ฉันประพฤติอย่างไร (What I do or the way I act)

2. พิจารณาจากโดยใช้คนอื่นเป็นกฎเกณฑ์ (External frame of reference) ซึ่งประกอบด้วย

2.1 อัตมโนทัศน์ด้านร่างกาย (Physical Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะของร่างกาย เพศ ความสามารถ สุขภาพและทักษะ

2.2 อัตมโนทัศน์ด้านคุณธรรม (Moral – Ethical Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าทางศีลธรรม ความสัมพันธ์ที่มีต่อศาสนา ความรู้สึกเกี่ยวกับการเป็นคนดีหรือคนเลว และความพึงพอใจในศาสนา

2.3 อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นส่วนตัว (Personal Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง ความรู้สึกมั่นใจในตนเอง และการประเมินค่าบุคลิกภาพของตน โดยไม่รวมทางด้านร่างกาย และความสัมพันธ์กับผู้อื่น

2.4 อัตมโนทัศน์ด้านครอบครัว (Family Self) หมายถึง ความรู้สึกในคุณค่าและความพอใจในฐานะที่ตนเป็นสมาชิกหนึ่งของครอบครัว เป็นการแสดงถึงการรับรู้ตนเองว่าใกล้ชิดหรือห่างเหินกับครอบครัว

2.5 อัตมโนทัศน์ด้านสังคม (Social Self) หมายถึง ความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อตนเองเกี่ยวกับความมั่นใจ และความเชื่อมั่นในการสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น

จากแนวคิดในเรื่ององค์ประกอบของอัตมโนทัศน์ จะเห็นได้ว่ามีผู้แบ่งลักษณะและองค์ประกอบของ อัตมโนทัศน์ ไว้หลายแนวทางตามแนวคิดของแต่ละคน การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การสำรวจความรู้สึกนึกคิดของตนเอง 3 ด้าน คือ รูปร่างลักษณะ ความสามารถ และคุณค่าของตนเอง ในการศึกษาครั้งนี้

2.3.1.5 ตัวกำหนดอัตมโนทัศน์

กัลัญญ เพชรภรณ์ (2545 : 2) กล่าวว่า ตัวกำหนดอัตมโนทัศน์มีที่มาจากดังนี้

1. ครอบครัว เป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการเกี่ยวกับอัตมโนทัศน์ บุคคลรอบข้างที่มีความสำคัญต่อเด็กล้วนมีอิทธิพลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ทั้งสิ้น เด็กจะรับรู้ว่าคุณเองมีความสามารถ มีคุณค่าหรือไม่จากปฏิกิริยาทำทางต่างๆของบุคคลเหล่านั้น พ่อแม่เป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่ง ถ้าต้องการให้ลูกมีการยอมรับนับถือตนเอง พ่อแม่จะต้องมีความยอมรับนับถือและเชื่อมั่นในตัวลูกเสียก่อน ดังนั้นในช่วงขวบปีแรกจึงเป็นช่วงที่สำคัญที่เด็กจะพัฒนาอัตมโนทัศน์ ความรักความอบอุ่นที่เด็กได้รับจากพ่อแม่ ทำให้เด็กรู้ตัวว่าเป็นคนที่มีคุณค่าในบ้าน

2. สิ่งแวดล้อม อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม บุคคลสำคัญรอบๆตัวเด็ก เช่น ครูเพื่อน มีส่วนสำคัญในการสร้างอัตมโนทัศน์ ยิ่งเติบโตขึ้นเป็นวัยรุ่นอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมก็จะมีตามไปด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่เด็กนั้นถือเป็นตัวกำหนดอัตมโนทัศน์ที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะใช้พัฒนาบุคคล

2.3.1.6 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์

อำไพ อินฟ้าแสง (2524 : 165 - 172) ปัจจัยที่มีต่อการพัฒนาการอัตมโนทัศน์ คือ

1. พัฒนาทางกาย ตัวเองสามารถตอบได้ว่าตนเองมีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร เด็กเรียนรู้ข้อสรุปเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตา ของตนได้จากการปะทะสังคมนับบุคคลอื่นในสังคม และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์ และคำประเมินของผู้อื่นและของตนเอง ไว้เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาแห่งตน ข้อสรุปเหล่านี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ทางสังคม ในวัยเด็กจะยอมรับรูปร่างหน้าตาของตนได้ง่าย แต่เมื่อถึงวัยรุ่นรูปร่างหน้าตาจะเปลี่ยนแปลงไป เมื่อพิจารณาร่างกายแล้วรู้สึกไม่คอยสบายใจ กังวล และไม่คอยมั่นใจในบุคลิกภาพของตน ข้อสรุปหรืออัตมโนทัศน์เกี่ยวกับบุคลิกภาพภายนอกนี้ค่อยๆมั่นคงขึ้น เมื่อถึงวัยรุ่นตอนปลายและผู้ใหญ่ตอนต้น

2. พัฒนาการทางอารมณ์ ตัวเองสามารถตอบได้ว่าตนเองมีความมั่นคงทางอารมณ์หรือไม่ ระดับใด มีอารมณ์เป็นเด็กหรือผู้ใหญ่ มีความสามารถควบคุมตนเองได้มากน้อยเพียงใด มีความขัดแย้งทางอารมณ์บ่อยหรือไม่ สุขภาพจิตของตนเองเป็นอย่างไร ข้อสรุปนี้ได้มาจากการเรียนรู้จากการปะทะสังคมนับบุคคลอื่นในสังคม และยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์และคำประเมินของผู้อื่นได้ รวมกับคำประเมินของตนเอง เป็นข้อสรุปเกี่ยวกับพัฒนาการทางอารมณ์ และข้อสรุปนี้จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งพอจะสรุปได้ว่าตนเองเป็นคนมีอารมณ์ดี เป็นผู้ใหญ่หรือเป็นที่ยอมรับของสังคมหรือไม่

3. พัฒนาการทางสังคม ตัวเองสามารถตอบได้ว่ามีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ดีหรือไม่เพียงใด ตัวเพื่อนยอมรับตัวเองหรือไม่เพราะเหตุใด ตนได้รับตำแหน่งและบทบาทอะไรในกลุ่มเพื่อน และในสังคมอื่นๆบ้าง เคยประสบความสำเร็จในการเป็นผู้นำกลุ่มบ้างหรือไม่ ตนเป็นคนเข้าสังคมหรือหนีสังคม ข้อสรุปเหล่านี้ได้มาจากการเรียนรู้จากการปะทะ

สังสรรค์ และจากค่าประเมินของผู้อื่น รวมทั้งค่าประเมินของตนเอง ข้อสรุปนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ทางสังคม ซึ่งอาจสรุปได้ว่าตนมีพัฒนาการด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับหรือไม่

4. พัฒนาการทางปัญญา ตัวเองจะสามารถตอบได้ว่า ตนเองนั้นเป็นคนฉลาดหรือไม่เพียงใด จะเรียกได้ว่าเป็นเก่งและมีความสามารถอยู่ในระดับใด เคยมีผลงานเป็นที่ประทับใจทางผลสัมฤทธิ์ทางปัญญาด้านใดบ้าง ในสังคมกลุ่มเพื่อนและสังคมกลุ่มอื่นๆ และตนได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ และมีค่าประเมินของผู้อื่นได้รวมกับค่าประเมินของตนเอง และข้อสรุปนี้จะเปลี่ยนแปลงเมื่อสถานการณ์ทางสังคมเปลี่ยน

วัยรุ่นที่มีสติปัญญาดีย่อมมีโอกาสจะได้รับการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากกว่าวัยรุ่นที่มีสติปัญญาต่อยกกว่า ดังนั้นวัยรุ่นจึงจำเป็นต้องแสดงตน แสดงความสามารถของตน รวมทั้งแสดงพฤติกรรมต่างๆ การแสดงพฤติกรรมอย่างไรย่อมแล้วแต่อัตมโนทัศน์ของตนที่สรุปไว้ จะเป็นแรงบันดาลใจให้เป็น

5. ภูมิหลังของตนเอง ตัวเองสามารถตอบได้ว่า ตนนั้นมีภูมิหลังความเป็นมาในชีวิตอย่างไร เป็นลูกเต้าเหล่าใคร มีฐานะเศรษฐกิจทางสังคมอย่างไร มีพื้นฐานการศึกษาระดับไหน ประกอบอาชีพอะไร เป็นอาชีพที่ได้รับการยอมรับจากสังคมหรือไม่ ตนมีความรู้สึกอย่างไรต่อภูมิหลังเหล่านี้ มีการปรับตัวอย่างไร หรือปล่อยไปเลยตามเลย หรือต่อสู้ด้านอุปสรรคเพื่อชัยชนะสมัยเป็นเด็กด้านภูมิหลังอาจเป็นอุปสรรคในการยอมรับทางสังคม แต่เมื่อมาเป็นวัยรุ่นการพัฒนาทางปัญญา วัยรุ่นจะมองเห็นว่าความรู้สึกของตนต่อฐานะทางสังคมเป็นเรื่องสำคัญ คือ ถ้าตนไม่ยอมแพ้ก็น่าจะสามารถแก้ปัญหาได้ และความสำคัญของการยอมรับทางสังคมมิได้มาจากบิดามารดาอย่างเด็ดขาด มิได้ขึ้นอยู่กับฐานะความเป็นอยู่ในวัยเด็กอย่างเด็ดขาด การจะมีฐานะทางสังคมหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสามารถส่วนตัวของเขาเองเป็นสำคัญ

อัตมโนทัศน์ของบุคคลได้จากการเรียนรู้ทางสังคมด้วยวิธีตอบสนองต่อสิ่งเร้าและปรับตัวให้กับสิ่งเร้าเป็นการตอบสนองความต้องการของตนเองตั้งแต่ระดับต่ำไปถึงระดับสูง ด้วยการเลียนแบบบ้าง การแข่งขันบ้าง หรือด้วยแสดงตน จึงเห็นได้ว่าอัตมโนทัศน์มีอิทธิพลอย่างมากต่อการควบคุมพฤติกรรมของคนทุกอย่าง เช่น การปรับตัว ความคิด อารมณ์ อุดมการณ์ รสนิยม เจตคติ ค่านิยม ความศรัทธา และความเชื่อถือ โดยที่อัตมโนทัศน์นี้ได้ก่อตัวเป็นรูปร่างมาตั้งแต่วัยเด็กและพัฒนาขึ้นตามลำดับ

พรรณทิพย์ เกกะนันท์ (อรุณศิริ เกียรติศิริ. 2547 : 46 ; อ้างอิงจาก พรรณทิพย์ เกกะนันท์. 2516) อัตมโนทัศน์เป็นสิ่งที่ปฏิรูปมาจากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม เมื่อประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงได้ อัตมโนทัศน์จึงควรเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ องค์ประกอบที่ทำให้อัตมโนทัศน์เปลี่ยนแปลง ได้แก่

1. สังคมที่เขาอยู่ การเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับจากสังคมที่เขาอาศัยอยู่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ของบุคคลทั้งทางบวกและทางลบ

2. ผู้ใกล้ชิด เช่น บิดา มารดา ครู ญาติ หรือเพื่อนสนิทที่มีอิทธิพลเหนือพัฒนาการของบุคคลนั้น ความไว้วางใจ ความเชื่อถือ เจตคติที่บุคคลเหล่านี้มีต่อบุคคลจะมีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์

3. อัตมโนทัศน์ตามปณิธาน ซึ่งหมายถึงความนึกคิดหรือเจตคติที่เกี่ยวกับตนเองตามทีบุคคลนั้นปรารถนาจะเป็น บุคคลจะตั้งอัตมโนทัศน์ตามปณิธานเอาไว้ ถ้าทำได้อัตมโนทัศน์เขาจะดีขึ้น ถ้าทำไม่ได้จะเกิดความรู้สึกท้อถอย ระบุว่าตนเองไม่มีค่า ทำให้อัตมโนทัศน์ด้อยลง

คูเปอร์สมิท (สุรางค์ โค้วตระกูล. 2541 : 424 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1953) ได้สรุปตัวแปรที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ของแต่ละคนไว้ 4 ประการ คือ

1. การยอมรับด้วยความจริง จากบุคคลที่มีความสำคัญ เช่น บิดา มารดา ครู ญาติ หรือเพื่อน ๆ
2. การมีโอกาสได้ทำงานที่สำคัญ และมีความสำเร็จแสดงว่าตนเองมีความสามารถ
3. มีมาตรฐานทางจริยธรรม และศีลธรรมเป็นเครื่องเหนี่ยวรั้งใจไม่ให้ประพฤติดี การมีโอกาสที่จะทำความดีและถูกต้องก็มีอัตมโนทัศน์ดี
4. การมีอิทธิพลต่อชีวิตของผู้อื่น เช่น มีโอกาส ได้ช่วยเหลือคนให้พ้นจากความยากลำบาก

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์

2.3.2.1 งานวิจัยในประเทศ

นันทนวล อันทะชัย (2532 : 62) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาหญิง โรงเรียนมัธยมศึกษาชาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี พบว่าอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อรพินทร์ ชูชม ; และอัจฉรา สุขารมณี (2532 : 58) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น พบว่า ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองและสภาพแวดล้อมทางบ้านต่างมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น โดยความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองเป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลสำคัญเป็นอันดับ 1 ในการพยากรณ์ความสามารถในการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น

รัฐกมล บรรหาร (2534 : 76 -79) ศึกษาเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวกับวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ในแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นชายวัยรุ่น ที่มีอายุระหว่าง 16 – 18 ปี กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาครัฐ สังกัดกรมสามัญ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 420 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดพฤติกรรมก้าวร้าว แบบวัดการอบรมเลี้ยงดู และแบบวัดเทนเนสซี (Tennessee Self - Concept Scale : TSCT) พบว่า วัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวมีคะแนนอัตมโนทัศน์ต่ำกว่าวัยรุ่นชาย

ปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่มีความแตกต่างของอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวที่รับรู้ว่าตนเองได้รับการเลี้ยงดูในรูปแบบอื่นๆ

2.3.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

ฮาเมด (Hamed. 1967 : 1085 - 1086) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับโครงสร้างบุคลิกภาพทั้งหมด เพื่อนำมาใช้ในการแนะแนว จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยรุ่นจำนวน 170 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ของเทนเนสซี (THE tennessee Department of Meatal Health Self – Concept Scale) พบว่า อัตมโนทัศน์และการปรับตัวมีความสัมพันธ์กันทางบวก

มอร์ราน ; และ สตอคตัน (Morran ; & Stockton. 1980 : 260 - 267) ได้ศึกษาการให้ข้อมูลย้อนกลับทางบวก (Feedback) ทางบวกและทางลบที่มีต่ออัตมโนทัศน์ของบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นอาสาสมัคร จำนวน 30 คน อายุระหว่าง 19 - 34 ปี กลุ่มตัวอย่างทุกคนผ่านการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษามาแล้ว สมาชิกในกลุ่มจะพบกันสัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบวัดอัตมโนทัศน์ เทนเนสซี (Tennessee Self - Concept Scale : TSCT) ผลการศึกษาพบว่า การให้ข้อมูลย้อนกลับทางบวก (Positive Feedback) มีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์มากกว่าการให้ข้อมูลย้อนกลับทางลบ (Negative Feedback)

จากเอกสารและงานวิจัยทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า อัตมโนทัศน์กับการปรับตัวมีความสัมพันธ์กัน ถ้าเด็กคนใดมีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองดี ก็สามารถปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่ถ้าเด็กคนใดมีอัตมโนทัศน์ที่ไม่ดีต่อตนเอง ก็จะไม่สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.4 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.4.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.4.1.1 ความหมายของบุคลิกภาพ

เบอร์นาร์ด (Bernard. 1970 : 110) ได้สรุปความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นสภาพรวมทั้งหมดของลักษณะทางกายภาพ พฤติกรรม แนวโน้มการกระทำความสามารถซึ่งอยู่ภายในและที่แสดงออกให้เห็น

กูด (Good. 1973 : 417) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นภาพรวมของพันธุกรรมและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

รุช (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 26 ; อ้างอิงจาก Ruch. 1953 : 29) กล่าวว่าบุคลิกภาพคือ ตัวทั้งตัวหรืออัตตะที่แสดงพฤติกรรมต่างๆออกมา และพฤติกรรมต่างๆที่แสดงออกมานั้นเป็นกระจกเงาที่สะท้อนความรู้สึกนึกคิด หรือทัศนคติของบุคคลนั้นๆ

ดิงค์เมเยอร์ (นิภา นิธยาน. 2530 : 26 ; อ้างอิงจาก Dinkmeyer. 1965) ได้ให้ความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพ คือ สภาวะทุกอย่างอันประกอบขึ้นเป็นตัวบุคคลนับตั้งแต่สภาวะทาง

กาย อารมณ์ ทักษะ ความสนใจ ความคิด ลักษณะท่าทาง ความรู้สึก นิัยความสามารถทางปัญญา

สิริชัย ประทีปฉาย (2533 : 3) ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดยส่วนรวมของแต่ละบุคคลซึ่งมีอิทธิพลต่อความรู้สึกของผู้พบเห็น

ศรีธรรม ธนภูมิ (2535 : 14) ให้ความหมายไว้ว่า บุคลิกภาพ หมายถึง ลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกซ้ำ เพื่อตอบสนองและปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมและสังเกตได้จากความสามารถ ความสนใจ ลักษณะเด่น ค่านิยม ทศนคติ ภาพพจน์ที่เกี่ยวกับตนและความประพฤติ

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะของบุคคลที่แสดงออกทั้งด้านความรู้สึกนึกคิด ทศนคติ ค่านิยม ซึ่งรวมทั้งพฤติกรรมภายนอกและภายในด้วย

2.4.1.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ

กาญจนา คำสุวรรณ (2525 : 194 - 195) กล่าวว่า ประสบการณ์ที่เกิดจากการเรียนรู้ทางสังคมที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพนั้นมี 2 ลักษณะ คือ

1. ประสบการณ์ร่วมทางวัฒนธรรม เป็นประสบการณ์ที่มีผลให้บุคลิกภาพแตกต่างกัน ซึ่งเกิดจากความเชื่อ ค่านิยม ประเพณี และคำสอนทางสังคมนั้น ๆ

2. ประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นอิทธิพลที่ทำให้รับจากการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีบุคลิกภาพแตกต่างกัน

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 41 - 44) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญในการพัฒนาบุคลิกภาพนั้นประกอบด้วยพันธุกรรม สิ่งแวดล้อม และช่วงเวลาของชีวิตแห่งบุคคลกล่าวคือ

1. พันธุกรรม สิ่งถ่ายทอดทางพันธุกรรม ส่วนมากนั้นเน้นลักษณะทางกายภาพ เช่น ความสูง ต่ำ ลักษณะเส้นผม ชนิดของโลหิต โรคภัยไข้เจ็บบางชนิด และข้อบกพร่องทางร่างกายบางชนิด เช่น ตาบอดสี ศีรษะล้าน นิ้วเกิน นิ้วติดกัน ฯลฯ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีผลต่อบุคลิกภาพของบุคคลทั้งสิ้น

2. สิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพัฒนาการของมนุษย์ ทั้งพัฒนาการทางกาย จิตใจ และบุคลิกภาพ สำหรับสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อพัฒนาการของมนุษย์ก็คือ บุคคลอื่น ๆ รอบๆ ตัวเรา ครอบครัว กลุ่มคน และวัฒนธรรม สิ่งแวดล้อมที่เป็นมนุษย์นั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ทศนคติและพฤติกรรมทางสังคมของมนุษย์

3. ช่วงเวลาแห่งชีวิตของบุคคล ซึ่งแสดงถึงระดับพัฒนาการทางร่างกายและจิตใจอันเกิดจากอิทธิพลร่วมระหว่างพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อมตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของบุคคล

จากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า พันธุกรรม สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมต่างๆ และการอบรมเลี้ยงดู ส่งผลต่อบุคลิกภาพของบุคคล

ไอแซงค์ (Eysenck. 1969 : 253) กล่าวว่า การพิจารณาบุคลิกภาพแสดงตัวและเก็บตัว ได้จากการมีส่วนร่วมหรือไม่ร่วมมือ การเข้าสังคมหรือการแยกตัว การเข้าใกล้หรือการถอยหนี การกระตือรือร้นหรือเฉื่อยชา ความมั่นคงทางอารมณ์

จุง (ทศพร ประเสริฐสุข. 2508 : 67 ; อ้างอิงจาก Jung.1967) ได้กล่าวถึงบุคลิกภาพว่า โดยทั่วไปบุคลิกภาพของคนเรามีอยู่ 2 ลักษณะ คือ หันเข้าหาตัวเอง ซึ่งเป็นพวกที่เก็บตัว และอีกลักษณะหนึ่ง คือ หันออกจากตัวเอง หรือเรียกว่า พวกแสดงตัว ลักษณะของพวกแสดงตัวจะเป็นบุคคลที่สนใจโลกภายนอกและความเป็นจริงทางสังคมเป็นสำคัญ เป็นพวกปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ๆได้ ไม่ค่อยวิจารณ์ตนเอง ทำอะไรขึ้นอยู่กับโลกภายนอกคือ ฝึกหัดปฏิบัติจริงเป็นหลัก ส่วนพวกเก็บตัวก็จะสนใจแต่เรื่องของตนเองเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจ หรือการทำงาน จึงเป็นคนที่มักกฎเกณฑ์ ตายตัว ไม่ยืดหยุ่น ชอบวิจารณ์ลงโทษตัวเอง แต่ก็มีความละเอียดอ่อน

จุง (Hall ; & Lindzey. 1975 : 89 – 91 ; อ้างอิงจาก Jung. 1971) ให้ความเห็นว่า บุคลิกภาพแบ่งได้เป็น 2 มิติ (Dimension) คือ มิติที่มักแยกตัวเอง เมื่อเกิดความกดดันทางอารมณ์ หรือที่เรียกว่า การเก็บตัว (Introversion) และมิติที่ชอบเข้าสังคม และชอบมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่เรียกว่า การแสดงออก (Extroversion) นอกจากนี้ จุง (Jung. 1971 : 68) ก็ได้พยายามแยกแยะรายละเอียดของบุคลิกภาพแสดงตัวและเก็บตัว เพื่อจะได้มองเห็นภาพความชัดเจนดังต่อไปนี้

<u>บุคลิกภาพแสดงตัว (Extroversion)</u>	<u>บุคลิกภาพเก็บตัว (Introversion)</u>
<p>บุคคลที่มีลักษณะเด่นดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเชื่ออยู่บนรากฐานของความจริง ข้อมูลที่ได้นั้นต้องยุติธรรม 2. มีอุปนิสัยที่อาจจะเปลี่ยนแปลงไปได้ตามความเหมาะสม 3. พร้อมที่จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ 4. ไม่เป็นผู้พะวงถึงตัวเองมากนัก 5. การปรับตัวมักเป็นในรู้การชดเชย 6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจก็มักจะเป็นประเภท Hysteria 	<p>บุคคลที่มีลักษณะเด่นดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การตัดสินใจมักขึ้นอยู่กับตนเองเป็นใหญ่ 2. มีมาตรฐานและกฎเกณฑ์แน่นอน ควบคุมอุปนิสัยของตน 3. ไม่มีการยืดหยุ่นอะลุ่มอล่วย 4. พะวงถึงตนเองมากเป็นพิเศษ 5. การปรับตัวมักจะเป็นรูปการหลบหนี 6. ถ้าจะเกิดวิปริตทางใจก็มักจะเป็นประเภท Anxiety

2.4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ

2.4.2.1 งานวิจัยในประเทศ

อุไร สิงโต (2521 : จ) ได้ศึกษาบุคลิกภาพเก็บตัวและแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง อายุระหว่าง 15 – 17 ปี ซึ่งกำลังเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนรัฐบาล 2 แห่ง จำนวน 160 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันกับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกับนักเรียนหญิงที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว แต่นักเรียนชายที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกับนักเรียนทำบุคลิกภาพแสดงตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.4.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

บรอนเบนต์ (Broadbent. 1969 : 214 - 218) ได้ศึกษาการเก็บตัว – แสดงตัว ของนักศึกษาปริญญาโท ในมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ซึ่งเป็นกลุ่มเรียนดีและเรียนไม่ดี ผลปรากฏว่านักศึกษาที่เรียนดีเก็บตัวมากกว่ากลุ่มที่เรียนไม่ดีอย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาครั้งนี้ยังแสดงด้วยว่านักเรียนทั้งสองกลุ่มมีสติปัญญาไม่แตกต่างกัน ดังนั้น การเก็บตัว – แสดงตัว ไม่ขึ้นอยู่กับสติปัญญาซึ่งมีผลต่อความสำเร็จในการเรียน

บานิสเตอร์ (Banister. 1972 : 4327) ได้ทำการศึกษาโดยใช้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 247 คน และมีค่าระดับ ความถนัดทางคณิตศาสตร์สูงกว่าระดับกลาง ใช้แบบทดสอบ M.P.I. แบ่งนักเรียนออกตามประเภทของบุคลิกภาพ เป็นพวกเก็บตัวบุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัว และปกติ อย่างละ 7 คน ให้นักเรียนเรียนวิชาคณิตศาสตร์ด้วยใช้วิธีการสอน 2 วิธี กลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มแรก สอนด้วยวิธีบรรยายแล้วให้นักเรียนทำงานเป็นรายบุคคลสัปดาห์ละ 5 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างอีก 3 กลุ่ม สอนด้วยวิธีบรรยายเช่นเดียวกัน แต่ในตอนให้นักเรียนทำงานนั้น มีวิธีการให้ทำงานเป็นกลุ่มย่อย ๆ ช่วยกันแก้ปัญหาและค้นคว้า แล้ววัดผลในครั้งสุดท้ายปรากฏว่า ผลการเรียนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มบุคลิกภาพ ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญและผลการเรียนจำแนกตามสภาพการทำงาน คือ ทำงานเป็นกลุ่มกับทำงานเป็นรายบุคคล ไม่มีความแตกต่างทางสถิติเช่นเดียวกัน แต่นักเรียนที่มีบุคลิกภาพประเภทแสดงตัว เมื่อทำงานเป็นกลุ่มได้ผลการเรียนที่มีค่าสูงกว่าที่มีบุคลิกภาพแสดงตัวที่ทำงานเป็นรายบุคคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่สำหรับนักเรียนที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว ผลการเรียนในสภาพการเรียนเป็นกลุ่มและเป็นรายบุคคลไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว ดังที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าเด็กที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว – แสดงตัว ส่งผลให้เด็กมีลักษณะแตกต่างกันทั้งการดำเนินการเรียนและทางอารมณ์

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของผู้ปกครอง

2.5.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรายได้ของผู้ปกครอง

2.5.1.1 งานวิจัยในประเทศ

อำรุง ฉันทวานิช (2526 : 54 - 60) ได้ศึกษาถึงอิทธิพลขององค์ประกอบทางด้านโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้แก่ คุณภาพของโรงเรียน ครู ลักษณะของนักเรียน และภูมิหลังทางเศรษฐกิจของสังคมและนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 23,555 คน และบิดามารดาของผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 1,753 คน ผลการวิจัยพบว่าความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่อไปนี้ คือ ขนาดของโรงเรียน สถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ประสบการณ์ในการเรียนก่อนเข้าโรงเรียน และประวัติในการเรียนกล่าว คือ นักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มาจากครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี เคยเรียนชั้นอนุบาลมาก่อน และไม่เคยเรียนซ้ำชั้น

วัลลภา ตันตีสุนทร (2532 : 164) ศึกษาพบว่า รายได้ของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเครียดของนักศึกษาพยาบาล โดยพบว่ากลุ่มที่มีรายได้ครอบครัวต่ำ มีความเครียดสูงมาก

จิราภรณ์ ไชยรัตน์ (สำรวจ ประไพศรี. 2544 : 71 ; อ้างอิงจาก จิราภรณ์ ไชยรัตน์. 2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวทางอารมณ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เขตคลองเตย สังกัดกรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษามี 5 ตัวแปร คือ สภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดของครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว และบรรยากาศในการเรียนการสอน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่มีสภาพครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ขนาดของครอบครัว บรรยากาศในครอบครัว และบรรยากาศในการเรียนการสอน แตกต่างกัน มีการปรับตัวทางอารมณ์แตกต่างกัน

2.5.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

มอทเลย์ (Motley. 1970 : 2501) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการทำนายค่าขององค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวตัวอย่างเป็นนักศึกษาในวิทยาลัยชั้นปีที่ 2 จำนวน 1,185 คน ผลการศึกษาพบว่าสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม เป็นตัวหนึ่งที่ใช้ทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้

เวริงตัน (สุ้มลลการ อุตากร. 2537 : 8 ; อ้างอิงจาก Worthington. 1971) ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักศึกษาที่มีสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รายได้ของครอบครัว โดยแบ่งฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับกลาง ระดับต่ำ พบว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับปานกลางและสูง การส่งเสริมการเรียนของเด็ก ในความปกครองสูงกว่าผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระดับต่ำ

ไรท์ ; และบีน (Wright ; & Bean. 1974 : 277 - 283) ได้ศึกษาอิทธิพลของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อการเรียนของนักศึกษาจำนวน 1,631 คน พบว่ารายได้ของครอบครัวเป็นตัวทำนายคะแนนเฉลี่ยได้ดีที่สุด

จากงานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า รายได้ของผู้ปกครอง มีอิทธิพลที่ทำให้ประสบปัญหาของนักเรียนแตกต่างกัน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

2.6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอาชีพของผู้ปกครอง

2.6.1.1 งานวิจัยในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2523 : 71 - 76) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คือ อาชีพของผู้ปกครอง

2.6.1.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

โวล์ฟอร์ด (Wolford. 1965 : 256) แมคควอรี (Maquary. 1953 : 215 - 228) และแฮมิลตัน (Hamilton. 1964 : 4063) ทั้งสามท่านได้วิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน ที่มีปัญหาทางการเรียน และต้องออกจากโรงเรียนกลางคันว่า เกิดจากการที่ผู้ปกครองได้รับการศึกษาดำ เช่น เป็นเสมียนหรือรับจ้างในคอกปศุสัตว์ ประกอบอาชีพที่ใช้วิชาชีพน้อย และรายได้ของครอบครัวน้อย

เอลเดอร์ (Elder. 1965 : 81 - 91) ได้ศึกษากับนักศึกษาในกลุ่มประเทศแถบยุโรป พบว่าอาชีพของบิดามารดา เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นอย่างดี

คลาร์ก (Clark. 1967 : 120) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของบิดามารดา และภาวะเศรษฐกิจกับความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของในการศึกษาของบุตรชาวอเมริกันผิวดำ จำนวน 1,519 คน พบว่าอาชีพของบิดามารดา มีผลกับการศึกษาของบุตรโดยตรง

โชปรา (Chopra. 1967 : 359 - 361) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้ปกครองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มตัวอย่าง 1,359 คน เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 14 - 17 ปี จากโรงเรียนในเมือง 22 แห่ง และชนบทอีก 6 แห่ง ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่ผู้ปกครองที่มีอาชีพเกี่ยวกับวิชาการ จะมีคะแนนแบบทดสอบทางสติปัญญาและแบบทดสอบเกี่ยวกับวิชาการสูงกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .01 ผู้ปกครองของนักเรียนที่ประกอบอาชีพนักบริหารหรือผู้ประกอบการมีคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบทั้ง 2 ฉบับ สูงกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่นๆ ยกเว้นอาชีพทางด้านวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .01 และสูงกว่าผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกรรมการ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ .05 จากการวิจัยของโชปรา ชี้ให้เห็นว่าอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับการเรียนของนักเรียน

จากงานวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่า อาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครองนั้น มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.7 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัวของผู้ปกครอง

2.7.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัวของผู้ปกครอง

วาสนา พิทักษ์สาธิต (2527 : 6) ได้จำแนกสภาพแวดล้อมทางบ้านออกเป็น 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ

1. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ในครอบครัว ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดา มารดา หรือผู้ปกครองกับเด็ก ความสัมพันธ์ระหว่างบิดาและมารดาเอง ความสัมพันธ์ระหว่างญาติผู้ใหญ่กับเด็ก ระหว่างพี่น้องกับเด็ก และสภาพทั่วไปของครอบครัว

2. องค์ประกอบด้านฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว ได้แก่ รายรับรายจ่ายของครอบครัว ภาวะของผู้ปกครอง การเงินของนักเรียนที่จะใช้จ่ายเรื่องการศึกษาและส่วนตัว และความจำเป็นที่ต้องขอความช่วยเหลือทางการเงินจากผู้อื่น

3. องค์ประกอบด้านที่อยู่อาศัย ได้แก่ สภาพของบ้าน ที่ตั้งของบ้าน สิ่งแวดล้อมในบริเวณบ้าน ตลอดจนอาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเป็นอยู่ของสังคมละแวกนั้น

เมื่อพิจารณาถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าด้านความสัมพันธ์ของบุคคลในครอบครัว ด้านเศรษฐกิจและสังคม และด้านสภาพที่ตั้งของบ้าน จะอำนวยความสะดวกช่วยเสริมการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จในการเรียนยิ่งขึ้น

ชบาภรณ์ ชื่อรุ่งโรจน์ (2529 : 122-132) ได้กล่าวถึง ผลกระทบของการที่ครอบครัวแตกแยกไว้ดังนี้

1. มีผลกระทบต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็ก
2. การปรับตัวและพฤติกรรมทางเพศของเด็ก มีมักมีปัญหาและขาดรูปแบบที่จะเลียนแบบ
3. เด็กเกิดปมด้อยเมื่อต้องไปติดต่อกับสังคมภายนอก
4. เด็กที่มาจากครอบครัวแยก เมื่อแต่งงานมีแนวโน้มที่มีครอบครัวแตกแยกด้วย

นอกจากนี้ ชบาภรณ์ ชื่อรุ่งโรจน์ (2529 : 31 - 34) ได้กล่าวถึง ปัญหาครอบครัวแตกแยกว่ามีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมของเด็กไว้ ดังนี้

1. ครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้างกัน การหย่าร้างกันของพ่อแม่ นับว่าเป็นผลร้ายต่อการพัฒนาทางด้านจิตใจของเด็กมาก เด็กจะเกิดความรู้สึกว่าเหว่ ไม้มีความมั่นใจในตนเอง ไม่อยากอยู่บ้าน ชอบไปเล่นกับเพื่อนมากกว่า บางคนก็อาจเก็บตัว ซึมเศร้า บางรายอาจจะกลายเป็นเด็กก้าวร้าว ชอบรุกรานผู้อื่นก็มี นอกจากนี้ เด็กจะเป็นคนที่ไม่มั่นคง ไม่รักใคร่จริงและไม่คิดว่าใครจะรักเขาจริง ทั้งนี้ เพราะไม่เคยเห็นใครเป็นแบบอย่างที่ดีมาตั้งแต่เล็กนั่นเอง

2. ครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาทกัน จะทำให้เด็กมีความวิตกกังวลสูง เด็กจะไม่เข้าใจว่าพ่อแม่ทะเลาะกันก็อาจจะดีกันได้ อาจจะถูกดูถูกเหมือนปกติ ในความเข้าใจของเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็กนั้น มักจะคิดว่านี่คือภาวะที่สุดจะทนทานได้ บ่อยครั้งที่เด็วเด็กเล็กมักจะคิดว่าตนเองเป็นสาเหตุของการทะเลาะวิวาทของผู้ใหญ่ เพราะเด็ก ๆ ไม่อาจจะทำตัวเป็นคนกลาง ในการทะเลาะเบาะแว้งของพ่อแม่ เพราะในใจของเด็กจะเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ผลของความรู้สึกอันนี้ อาจจะเป็นอันตรายต่อการพัฒนานิสัยเป็นคนที่ไม่ชอบหาเรื่องผู้อื่น ชอบหาทางเล่นงานคู่สมรส ยกตนข่มท่าน ทำทุก

วิธีการเพื่อเอาชนะคู่ต่อสู้ ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความซื่อสัตย์ และมีแนวโน้มที่จะเป็นโรคประสาทได้

3. ครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่คนเดียว มีผลที่ทำให้เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาโดยไม่ได้รับความอบอุ่นเท่าที่ควร ความเศร้าโศกเสียใจของสามีภรรยา ความเดือดร้อนทางเศรษฐกิจ ล้วนแล้วแต่มีผลต่อการที่จะต้องปรับตัวของคู่สมรส และส่งผลกระทบต่อเด็กได้ทั้งสิ้น

ปัญหาครอบครัวแตกแยกหรือการหย่าร้างกันถือว่าเป็นปัญหาที่ทำให้ร้ายจิตใจเด็กอย่างรุนแรงของเด็กที่อยู่ในครอบครัวเช่นนี้ เพราะเด็กไม่มีความรู้เห็นหรือเป็นต้นเหตุของปัญหาทะเลาะวิวาทแต่อย่างใด แต่กลับเป็นผู้ที่รับกรรมจากเหตุนี้มากที่สุด เด็กจะต้องมีความว่าเหว มีปมด้อย และรู้สึกว่ามีตัวไร้ค่า เมื่อโตขึ้นย่างเข้าสู่วัยรุ่นเด็กเริ่มรู้จักกาย เด็กจะไม่อยากตอบคำถามใครๆ เมื่อถูกถามถึงพ่อแม่ว่าอยู่ที่ไหน ทำงานอะไร อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เด็กเริ่มโกหก สร้างคำกล่าวเท็จโดยใช้การเพื่อฝันเป็นสิ่งช่วยกลบเกลื่อนอารมณ์ที่ขาดความรัก ความอบอุ่นที่แท้จริงของครอบครัว นอกจากนี้ยังมีผลกระทบกระเทือนถึงการเล่าเรียนตลอดถึงบุคลิกภาพของเด็กด้วยบางคนอาจจะกลายเป็นคนเงียบขี้น ไม่ชอบสมาคมกับใคร บางคนอาจกลายเป็นคนชอบแสดงตัวเอะอะ ก้าวร้าวมากเกินควร ทั้งก็เพื่อจะชดเชยความกดดันที่ตนได้รับจากที่บ้าน นอกจากนี้ยังอาจกลายเป็นเด็กที่เป็นปัญหาของสังคมในเมืองใหญ่ๆ เด็กจะไปอยู่ตามโรงภาพยนตร์ ชอบเล่นการพนัน ช่างสูมกันทำสิ่งที่ผิด อาจจะเป็นแก๊งร่วมกันปล้นจี้ ซึ่งเด็กเหล่านั้น เมื่อมีการสอบประวัติแล้วมักจะพบว่ามาจากครอบครัวแตกแยกเป็นส่วนใหญ่ ส่วนเด็กที่มาจากครอบครัวที่พ่อแม่รักใคร่ปรองดองกัน มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ย่อมนับว่าเป็นโชคดีของเด็กผู้นั้น เด็กจะเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ที่มีอารมณ์มั่นคง มีสุขภาพจิตและสุขภาพกายดี เป็นผู้ที่กล้าเผชิญปัญหาต่างๆ ยอมรับสภาพที่แท้จริงของตนเอง เป็นผู้ที่มีอารมณ์แจ่มใสมองโลกในแง่ดี ในทางตรงกันข้าม ถ้าเด็กคนใดโชคร้าย ตกอยู่ในครอบครัวที่มีลักษณะแตกแยก หรือพ่อแม่ไม่ลงรอยกันอยู่เสมอ ก็จะตกอยู่ในสภาพที่น่าสงสารและน่าเห็นใจเป็นอย่างยิ่ง (ยุวดี เทียรชมประสิทธิ์. 2536 : 20 – 22)

สภาพครอบครัวแตกแยก ไม่ว่าจะครอบครัวที่มีเฉพาะบิดาหรือมารดา เพียงคนเดียวหรือไม่มีทั้งมารดาและบิดา ก็ก่อให้เกิดความเจ็บปวดและปัญหาตามมา คือ เด็กจะมีความเจ็บปวดทางอารมณ์ยาวนาน เด็กจะมีอารมณ์อ่อนไหวมากกว่าคนอื่น เมื่อต้องเผชิญกับความกดดันที่เท่ากัน (Mavis W .1979 : 881) ยังมีผลกระทบต่อสุขภาพกายและปัญหาอื่นๆ เช่นปัญหาด้านการเรียน ความประพฤติ เป็นต้น

จากเอกสารดังกล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า สภาพครอบครัวมีส่วนสำคัญต่อความประพฤติของเด็ก เพราะเมื่อพ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่น ความเอาใจใส่ให้การอบรมเลี้ยงดูเด็กอย่างใกล้ชิดก็จะทำให้เด็กมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ของตนเองที่จะเป็นคนดีของครอบครัวและพลเมืองดีของประเทศชาติ

2.7.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาพครอบครัวของผู้ปกครอง

2.7.2.1 งานวิจัยในประเทศ

มาโนช สุขฤกษ์ (2528 : 65) ให้ความเห็นว่า เด็กที่เติบโตมาจากครอบครัวที่ขาดความสมบูรณ์ ซึ่งเป็นผลมาจากการตาย การหย่าร้าง พ่อแม่แยกกันอยู่และสภาวะอื่นๆ ที่ทำให้สูญเสียพ่อแม่จะทำให้เด็กขาดความรักและความอบอุ่นที่ควรจะได้รับ เป็นคนมีปมด้อยในตนเองเมื่อโตขึ้นอาจประสบปัญหาในการปรับตัว และการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

2.7.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

มันโร (Munro. 1966 : 433 - 457) ศึกษาผู้ป่วยจิตเวชผลที่ได้ คือ ผู้ป่วยร้อยละ 19.5 ขาดบิดามารดาหรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งก่อนอายุ 16 ปี และเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ป่วยอารมณ์เศร้ากับคนปกติพบว่า พวกที่มีอารมณ์เศร้าสูญเสียบิดามารดา ก่อนอายุ 16 ปีมากกว่าคนปกติ

ออสซูเบล (เปรมสุริย์ เชื้อมทอง. 2526 ; อ้างอิงจาก Ausubel. n.d.) ซึ่งศึกษาประวัติเด็กที่ทำความผิดและเป็นอาชญากร พบว่า ส่วนมากมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ พ่อแม่แยกทางกัน พ่อหรือแม่ตาย หรือทะเลาะเบาะแว้งไม่ลงรอยกัน ทำให้เด็กไม่ได้รับความรักความอบอุ่นเพียงพอให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจ ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบๆ ตัวได้ยาก จึงมีโอกาสกระทำความผิดได้หรือบุคลิกภาพแปรปรวนไปจนกระทั่งเป็นโรคประสาทได้

จากเอกสารและงานวิจัยดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นแสดงให้เห็นว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่แตกแยก ครอบครัวที่ขาดพ่อแม่หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ส่งผลให้เด็กปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมได้ยาก ขาดวินัยในตนเอง มีอารมณ์เศร้า รู้สึกอ้างว้าง มีปมด้อยในตนเอง ทำให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิต

2.8 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.8.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.8.1.1 ความหมายสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าตนเองได้รับความรัก การดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความรู้สึกอบอุ่น ปลอดภัย มั่นใจในตนเองถึงความสัมพันธ์กับผู้อื่นในบ้าน สัมพันธภาพมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อพฤติกรรมของบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม ถ้าครอบครัวสมบูรณ์ด้วยระเบียบและคุณธรรมอันดีทุกประการแล้ว สมาชิกก็จะอยู่ในสภาพของสมาชิกที่ดีของสังคมใหญ่ขึ้น ตามลำดับความสัมพันธ์กับวัยชีวิต สัมพันธภาพของครอบครัวขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกแต่ละคน เพราะความสัมพันธ์ที่แนบแน่นของครอบครัวจะช่วยให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวราบรื่น และทุกคนมีความสุขกายสบายใจ มีสุขภาพจิตที่ดี

มอร์โรว์ ; และวิลสัน (มะลิวัลย์ พร้อมจิต 2547 : 39 ; อ้างอิงจาก Morrow ; & Wilson. 1961) ได้อธิบายถึงลักษณะของสัมพันธภาพภายในครอบครัวว่า ประกอบด้วยการสนับสนุนด้าน

อารมณ์และสิ่งแวดล้อมของครอบครัว การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และมีการพักผ่อน หย่อนใจร่วมกันในครอบครัว และมีความสามัคคีกลมเกลียวระหว่างสมาชิกในครอบครัว

จรรยา สุวรรณทัต (มะลิวัลย์ พร้อมจิต 2547 : 39 ; อ้างอิงจาก จรรยา สุวรรณทัต) ให้ ความเห็นว่าความสัมพันธ์ที่ราบรื่นในครอบครัว จะเป็นเครื่องมือในการป้องกันปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นกับบุคคลในครอบครัวอย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้สรุปถึงปัจจัยที่มีส่วนในการสร้างสัมพันธ์ของ ครอบครัวได้ดังนี้

1. สถานภาพทางเศรษฐกิจ – สังคม ครอบครัวใดที่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ไม่ขัดสน ย่อมนำมาซึ่งความสุขของครอบครัว ทำให้มีความกลมเกลียวสมัครสมานกันในครอบครัว
2. การรู้จักบทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในครอบครัว ตลอดจนสามารถปฏิบัติภารกิจให้ สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง พ่อแม่มีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนบุตร โดยใช้เหตุผลและ บุตรเองก็มีหน้าที่ให้ความเคารพเชื่อฟัง และให้การเลี้ยงดูพ่อแม่
3. การรู้จักลักษณะทางธรรมชาติ และความต้องการมูลฐานของแต่ละคนในครอบครัว พ่อ แม่ที่พยายามเข้าใจลักษณะธรรมชาติของการเจริญเติบโต และมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือเมื่อเกิด ปัญหา มีความเข้าใจกัน ก็มีช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี และความคงเส้นคงวาในการวาง ระเบียบวินัย

2.8.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

2.8.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ลาดทองใบ ภูอภิรมย์ (2530 : 25) ศึกษาพฤติกรรมการติดยาเสพติด ของเยาวชนไทย พบว่า เด็กที่มีภูมิต้านทานการเสพยา เป็นเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลและความรัก สนับสนุนมาก นอกจากนี้ยังพบว่าอีกว่าความสัมพันธ์ในครอบครัว ถ้าเด็กที่อาศัยอยู่กับบิดามารดา และได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบใช้เหตุผลมาก จะช่วยให้เด็กสามารถต่อต้านอิทธิพลการชักจูงจาก เพื่อนได้มาก

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ; และคณะ (2539 : 17) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการ มีวินัย พบว่า นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นกลุ่มที่มีพฤติกรรมการมีวินัยน้อยกว่ากลุ่ม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และตัวแปรของลักษณะทางจิตใจของผู้กระทำ เป็นตัวแปรที่สำคัญใน การทำนายพฤติกรรมการมีวินัยในอันดับแรกๆ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตน ทศนคติต่อ พฤติกรรมการมีวินัยและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วนปัจจัยสภาพแวดล้อมทางสังคมพบว่า ตัวแปรด้าน การอบรมเลี้ยงดู และการทำตนเป็นแบบอย่างของบิดามารดา ด้านพฤติกรรมการมีวินัย การอบรม สั่งสอน และการทำตนเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรมการมีวินัย และการรับรู้ค่านิยมของ โรงเรียน เป็นตัวแปรที่สำคัญในการทำนายพฤติกรรมการมีวินัยมากกว่าตัวแปรอื่น

วีรวรรณ วรสุข (2540 : 122 - 127) ได้ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมและสาเหตุของการ ประพฤติผิดระเบียบ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า นักเรียนที่มีบิดามารดามีสถานภาพของการอยู่ร่วมกันที่

แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการประพาศิตระเบียบทั้งประเภทไม่รุนแรง และประเภทรุนแรงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 พฤติกรรมการประพาศิตทั้ง 2 ประเภท นักเรียนที่บิดามารดาถึงแก่กรรมประพาศิตระเบียบมากที่สุด นักเรียนที่บิดาแต่งงานใหม่ประพาศิตระเบียบน้อยที่สุด

2.8.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เซฟเฟอร์ (มะลิวัลย์ พร้อมจิตร 2547 : 45 ; อ้างอิงจาก Schaefer. 1959 : 226 - 235) ได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบจากการอบรมเลี้ยงดู 14 แบบ ออกเป็นมิติอิสระ 2 มิติ มิติแรก คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบรัก และมิติที่สอง คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม ทำให้สามารถประมาณการอบรมเลี้ยงดูจากน้อยไปมากในแต่ละมิติได้ ตามแนวคิดนี้การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จึงเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและควบคุมค่อนข้างน้อย การอบรมเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองมากเกินไป เป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบรักมากและควบคุมมาก และการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย เป็นลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบรักน้อยควบคุมน้อย

นอกจากนี้ยังมีการแบ่งลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูแบบอื่นๆอีก เช่น แบบให้ความรักแบบควบคุม แบบเหตุผล ฯลฯ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นแบบใด การอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวก็เกิดขึ้นจากการกระทำของพ่อแม่ทั้งสิ้น และเป็นกระทำที่ตั้งใจหรือไม่ตั้งใจให้เป็นไปเช่นนั้นก็เป็นได้ ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมของบุคคลได้ทุกลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย แบบเข้มงวดกวดขัน และแบบประชาธิปไตย และการอบรมเลี้ยงดูดังกล่าวเป็นลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่พบมากในสภาพสังคมไทย

กรีนเบอร์ก เกอร์ ; และไลท์ (ละอองทิพย์ พลาณภาพ. 2532 : 24 ; อ้างอิงจาก Greenberg Siegle ; & Leitch. 1983 : 373 -384) ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน กับบิดามารดาที่มีต่อสุขภาพจิตของวัยรุ่น ในด้านการมองคุณค่าในตนเอง และความพึงพอใจในชีวิตในระดับชั้นมัธยมศึกษา พบว่า บุคคลที่มีความใกล้ชิดกับบิดามารดาและกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการมองเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจในชีวิต

2.9 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์

2.9.1 เอกสารที่เกี่ยวกับการเลียนแบบ

2.9.1.1 ความหมายการเลียนแบบ

กรรตันน์ เปรงซ์ (2535 : 95) การเลียนแบบ (Imitation) ในทางจิตวิทยาถือว่าเป็นกลไกป้องกันตนเองอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่ใช้เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียด สร้างความพึงพอใจหรือเพื่อทำให้เกิดความสุขความสบายให้กับตนเอง

ปรีชา ธรรมมา (2548 : 9) การเลียนแบบ (Imitation) หมายถึง พฤติกรรมการเอาอย่างต้นแบบ ซึ่งเกิดจากกระบวนการทางจิตวิทยาและสังคม โดยที่ผู้เลียนแบบอาจรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเลียนแบบเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกซึ่งความพึงพอใจของบุคคล เพื่อผ่อนคลายความเครียดต่างๆ ซึ่งบางครั้งตนเองอาจรู้ตัวและไม่รู้ตัวก็ได้

2.9.1.2 พฤติกรรมและกระบวนการเลียนแบบ

พฤติกรรมเลียนแบบเป็นพฤติกรรมของสัตว์หรือของบุคคลที่แสดงออกโดยมีลักษณะเช่นเดียวกับพฤติกรรมของตัวแบบ ส่วนกระบวนการเลียนแบบนั้น มีการศึกษาวิเคราะห์ในแนวความคิดและความเชื่อพื้นฐานต่างๆกันหลายกลุ่ม บางกลุ่มเชื่อว่าเป็นกระบวนการที่ติดตัวมาแต่กำเนิดหรือเป็นสัญชาตญาณ บางกลุ่มเชื่อว่าเป็นกระบวนการทางประสาทหรือการปรับภาวะ บางกลุ่มเชื่อว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้ อันเป็นผลจากการให้รางวัลและการลงโทษ บางกลุ่มเชื่อว่าเป็นกระบวนการที่ยากต่อการกำหนดให้ชัดเจนว่าเป็นประการใด เพราะกระบวนการนี้นอกจากจะเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาแล้ว ยังมีส่วนที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่างๆทางสังคมวิทยาอีกด้วย แนวความคิดอันหลากหลายเหล่านี้แสดงถึงความพยายามอันเป็นปรากฏการณ์ที่ควบคู่กับวิวัฒนาการด้านความคิดของมนุษย์

พฤติกรรมการเลียนแบบ เป็นพฤติกรรมของผู้เลียนแบบ ซึ่งแสดงออกโดยอาศัยพฤติกรรมของตัวแบบเป็นต้นแบบ ตัวแบบประพฤติตน ปฏิบัติตนอย่างไร แสดงกิริยาอาการอย่างไร ผู้เลียนแบบกระทำอย่างนั้นด้วย ฝ่ายตัวแบบอาจมีตัวตนอยู่จริงๆ ในอดีตและปัจจุบัน หรืออาจเป็นตัวอย่างในจินตนาการ เช่น ในนวนิยายและวรรณคดี พฤติกรรมเลียนแบบอาจเหมือนกันหรือเป็นอย่างเดียวกับพฤติกรรมบางส่วนหรือทั้งหมดของตัวแบบในระดับที่มีความแตกต่างกันบ้างจนกระทั่งไม่มีความแตกต่างระหว่างกันเลย กล่าวคืออาจเหมือนกันทุกประการในด้านการประพฤติปฏิบัติตนตลอดถึงวิถีชีวิตของ ผู้เลียนแบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถ ความรู้สึก ความเลื่อมใสศรัทธา ทัศนคติ ค่านิยม อุดมคติของผู้เลียนแบบ และความสำคัญหรืออิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อผู้เลียนแบบรวมทั้งสถานการณ์แวดล้อมอื่นๆ ประกอบด้วย

2.9.1.3 ทฤษฎีการเลียนแบบ

แบนดูรา (กรรณิการ์ สิทธิศักดิ์. ม.ป.ป. ; อ้างอิงจาก Bandura. 1997 : 22 - 29) ได้กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่า ขบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าประกอบด้วยขบวนการที่ซับซ้อน โดยเฉพาะในเรื่องของพฤติกรรมซึ่งส่วนใหญ่แล้วเกิดขึ้นโดยการเรียนรู้จากตัวแบบ

แบนดูรา (ประสาน อิศรปริดา. 2541 : 287 – 288 ; อ้างอิงจาก Bandura. 1997) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้จากตัวแบบ (Learning Through Modeling) เบนดูรากล่าวว่า การเรียนรู้ของมนุษย์จากผลกรรมมีข้อมูลอยู่มาก ทั้งนี้เพราะสิ่งที่เรียนรู้มีมากกว่าทั้งเวลาและโอกาสจะอำนวยความสะดวกนั้นการเรียนรู้จากการเลียนแบบจึงเป็นทางเลือกอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้มนุษย์มีโอกาสที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆได้อย่างกว้างขวางขึ้น พฤติกรรมของมนุษย์หลายอย่างเกิดขึ้นมาโดยที่มนุษย์ไม่เคยมีประสบการณ์ตรงเลย แต่มนุษย์มองเห็นตัวแบบหรือผู้อื่นกระทำ เช่น คนส่วนมากงดเว้นการเสพเฮโรอีน ทั้งๆที่ไม่เคยประสบผลกรรมที่จะได้รับกับการที่เสพเฮโรอีน ทั้งนี้เพราะคนนี้เรียนรู้ว่าการ

เซพเฮโรอินจะได้รับผลทางลบ คือ ทำลายสุขภาพและถึงตายในที่สุด การเรียนรู้จากตัวแบบเป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยบุคคลสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นแล้วคิดว่าจะสร้างพฤติกรรมใหม่

จากเอกสารดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อน และเกิดได้จากสิ่งแวดล้อมรอบตัวของมนุษย์เอง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาและโอกาสที่จะอำนวย พฤติกรรมนี้มนุษย์อาจเรียนรู้ได้เองโดยตรงหรือจากประสบการณ์โดยทางอ้อมก็ได้

2.9.1.4 กระบวนการเรียนรู้จากตัวแบบ

สุรางค์ โค้วตระกูล (2533 : 172) กล่าวว่า กระบวนการการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนแปรสภาพ ภาพพจน์ หรือสิ่งที่จำไว้เป็นการเข้าหารหัสด้วยคำ ในที่สุดแสดงออกมาเป็นการกระทำหรือแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบ และปัจจัยสำคัญของกระบวนการนี้คือ ความพร้อมทางร่างกายและทักษะที่จะเป็นต้องใช้ในการเลียนแบบ

การเรียนรู้และการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบมี 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการใส่ใจ หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใส่ใจหรือสนใจที่จะรับรู้พฤติกรรมตัวแบบ ซึ่งความใส่ใจของผู้สังเกตต่อตัวแบบขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ ลักษณะของตัวแบบ และลักษณะของผู้สังเกต ลักษณะและสาเหตุของตัวแปรที่ก่อให้เกิดความใส่ใจของผู้สังเกตได้ดี ได้แก่

1.1 ความเด่น ตัวแบบที่เด่นย่อมดึงดูดให้ผู้สังเกตใส่ใจมากกว่าตัวแบบที่ไม่เด่น

1.2 ความซับซ้อน ผู้สังเกตมีความใส่ใจต่อเหตุการณ์ของตัวแบบที่ไม่มีความ

ซับซ้อนเกินไป

1.3 จำนวนตัวแบบในพฤติกรรมที่เป็นตัวแบบถ้ามีหลายๆตัวย่อมเรียกร้องความสนใจ และก่อให้เกิดความใส่ใจมากกว่าจำนวนตัวแบบน้อยๆ

1.4 ความเกี่ยวข้องและการมีคุณค่า ปกติแล้วทุกคนจะใส่ใจตัวแบบที่เกี่ยวข้องและมีคุณค่ากับตนเองเสมอ เช่น ผู้ที่กำลังมีรถยนต์ก็จะใส่ใจพฤติกรรมการขับรถยนต์จากตัวแบบ หญิงสาวที่กำลังจะเป็นเจ้าสาวก็จะใส่ใจพฤติกรรมเจ้าสาวในวันวิวาห์

องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการใส่ใจก็คือ ตัวผู้สังเกตเองลักษณะของผู้สังเกตที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการใส่ใจ ได้แก่

1. การรับรู้ ซึ่งรวมถึงความสามารถในการรับรู้ และประสบการณ์การรับรู้ในอดีตผู้ที่สามารถรับรู้ได้ดีย่อมมีแนวโน้มในการใส่ใจดีกว่าผู้ที่มีการรับรู้ไม่ดี และประสบการณ์รับรู้ในอดีตจะเป็นแนวโน้มให้ผู้สังเกตใส่ใจตัวแบบในแง่ใดแง่หนึ่ง และเป็นแนวโน้มในการแปลความจากการรับรู้

นั้นๆ

2. ระดับการตื่นตัว การตื่นตัวที่กล่าวนั้นอาจจะพิจารณาได้จากภาวะต่างๆ ของอินทรีย์ นักจิตวิทยาพบว่า ในขณะที่อยู่ในสภาวะตื่นตัวระดับปานกลาง จะมีความสนใจต่อตัวแบบได้ดีกว่าในภาวะตื่นตัวต่ำ

3. ความรู้สึกชอบที่มีอยู่เดิม ถ้าผู้สังเกตมีความรู้สึกชอบตัวแบบหนึ่งอยู่ก่อน เขาจะมีความรู้สึกใส่ใจต่อสิ่งนั้นมาก

2. กระบวนการจำ (Retention Process) กระบวนการที่เก็บรวบรวมแบบแผนของพฤติกรรมของตัวแบบที่สังเกตเห็นทุกครั้งแล้วนำมาสร้างเป็นรูปแบบของพฤติกรรมที่แน่ชัด การเก็บจำจะกระทำในรูปของกระบวนการที่ลงรหัส ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ การเก็บจำในรูปของมโนภาพ และการเก็บจำในรูปสัญลักษณ์ภาษา ซึ่งการจำในลักษณะทั้ง 2 ประการนี้ช่วยให้จำได้ง่ายและคงทนสำหรับการฝึกฝนและการทบทวนในใจ หรือการกระทำจะส่งเสริมผู้สังเกตจำพฤติกรรมของตัวแบบได้ดียิ่งขึ้น

3. กระบวนการกระทำ (Reproduction Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตแปลงสัญลักษณ์ที่จำเก็บไว้นั้นมากระทำ ซึ่งการกระทำได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งที่จำได้ในการสังเกต การกระทำของตนเอง การได้ข้อมูลย้อนกลับจากการกระทำของตนเองและการเทียบเคียงการกระทำกับภาพที่จำได้ นอกจากนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของผู้สังเกตอีกด้วย ซึ่งได้แก่ ความสามารถทางการจำ และทักษะในพฤติกรรมย่อยๆ ต่างๆ ที่จะทำให้สามารถแสดงพฤติกรรมได้ตามตัวแบบ

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) บุคคลอาจจะเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ หรือพฤติกรรมใหม่ๆ จากการสังเกต แต่ไม่ได้แสดงออกหรือการกระทำ (Perform) พฤติกรรมที่เรียนรู้จากตัวแบบนั้นโดยทันที บุคคลจะแสดงออกหรือกระทำก็ต่อเมื่อมีแรงจูงใจบางอย่างหรือมีสิ่งล่อใจ (Incentive) เกิดขึ้น ซึ่งอาจแสดงออกหลังจากที่เรียนรู้มาแล้วเป็นเวลานาน ถ้าเราได้รับการเสริมแรงหลังจากที่มีการเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบ เราก็จะมีแรงจูงใจในการใส่ใจ จดจำ และแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นมากขึ้น การเสริมแรงยังก่อให้เกิดความคงทนของการเรียนรู้ ผู้ที่ทดลองแสดงพฤติกรรมใหม่ๆ จะแสดงพฤติกรรมนั้นต่อไปถ้าหากได้รับการเสริมแรง

2.9.1.5 อิทธิพลของตัวแบบ

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura : 1977) กล่าวว่า พฤติกรรมแปลกๆ ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในบุคคล ซึ่งไม่เคยปฏิบัติเช่นนั้นมาก่อนเลย บางครั้งไม่สามารถอธิบายได้โดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้ แต่สามารถอธิบายได้ว่า พฤติกรรมดังกล่าวเป็นขบวนการเรียนรู้ที่เกิดจากการได้เห็นแบบอย่าง และอิทธิพลของรางวัลที่มีต่อการแสดงออกของพฤติกรรมนั้นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การเป็นตัวแบบและการเสริมแรงเป็นเทคนิคที่สำคัญในขบวนการสังคมประกิต (Socialization) ในการสร้างพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก (สุเชษฐ มาเหิม. 2519 : 7 ; อ้างอิงจาก Midlarsky ; Bryan ; & Brickman. 1973)

2.9.1.6 ประเภทของตัวแบบ

ตัวแบบที่บุคคลสามารถเลียนแบบพฤติกรรมได้นั้น แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Life model) คือ ตัวแปรที่ผู้สังเกตสามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือสังเกตได้โดยตรงไม่ต้องผ่านสื่อหรือสัญลักษณ์อื่นใด ตัวอย่างของตัวแบบที่มีชีวิตจริง เช่น นักเรียนสามารถเห็นเพื่อนขยันอ่านหนังสือและทำแบบฝึกหัดมีผลทำให้ผลการเรียนดี นักเรียนคนนั้นจึงขยัน

อ่านหนังสือและทำแบบฝึกหัดตามอย่าง บุคคลเห็นผู้อื่นเสพยาเฮโรอีนแล้วมีสุขภาพทรุดโทรมและสังคมรังเกียจไม่คบด้วยจึงไม่เสพยาเฮโรอีน เป็นต้น

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic model) คือ ตัวแบบที่ปรากฏโดยผ่านทางสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น ตัวแบบที่ปรากฏในภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วิทยุ คำบอกเล่า เป็นต้น

2.9.1.7 อิทธิพลของการเสนอตัวแบบ

ตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมของผู้สังเกต มี 3 ประการ ดังนี้

1. สร้างพฤติกรรม (Acquisition effect) คือ ผู้สังเกตจะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนจากตัวแบบ เช่น การพูด พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะบางอย่าง เป็นต้นว่า การแสดงการเล่นกีฬา ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบผู้สังเกตสามารถเรียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ แม้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวผู้สังเกตไม่เคยกระทำมาก่อนเลยก็ตาม

2. ลดพฤติกรรม (Dishibitory effect) คือ การที่ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้ว มีผลทำให้พฤติกรรมของผู้สังเกตลดลง โดยเฉพาะเมื่อสังเกตว่าตัวแบบแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลกระทบทางลบ เช่น นักเรียนที่มาโรงเรียนสายเป็นครั้งคราว เห็นครูลงโทษนักเรียนที่มาโรงเรียนสายหน้าเสาธง ขณะเข้าแถวเคารพธงชาติ จึงเลิกพฤติกรรมการมาโรงเรียนสาย เป็นต้น

3. เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่ (Facilitation effect) คือ การสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ มีผลทำให้พฤติกรรมที่ผู้กระทำเคยทำอยู่แล้วเกิดเพิ่มขึ้นอีก ทั้งนี้เป็นเพราะได้รับอิทธิพลจากตัวแบบผู้สังเกตจึงเลียนแบบการกระทำของตัวแบบ เช่น บุคคลที่เคยอาบน้ำวันละ 1 ครั้ง เมื่อเห็นตัวแบบอาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ผู้สังเกตจึงอาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ตามตัวแบบ

2.9.1.8 การอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างของครูด้านพฤติกรรม

การมีวินัย

ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ; และคณะ (2539 : 20 - 21) ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นพฤติกรรมของครูในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ให้สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคม และช่วยเสริมการมีวินัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยการทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี ชมเชย หรือให้กำลังใจเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม และฝึกให้นักเรียนพิจารณาแก้ปัญหา และสร้างข้อตกลงเพื่อปฏิบัติตาม ทั้งนี้ต้องเน้นในเรื่องของการใช้เหตุผล การช่วยเหลือและการเสียสละเพื่อส่วนร่วม การควบคุมตนเอง การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการร่วมมือกับผู้อื่น

การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดวินัยดังกล่าวข้างต้นนั้น ครูควรปฏิบัติตามแนวทางดังนี้

1. ความแน่นอนสม่ำเสมอ ครูควรมีตารางสอนและตารางกิจกรรมเสริมหลักสูตรในแต่ละภาคเรียนที่ชัดเจนแน่นอน นักเรียนจะรู้สึกสบายใจถ้าเขารู้กำหนดการที่แน่นอนของตนเองล่วงหน้า การตั้งกฎเกณฑ์และระเบียบปฏิบัติต้องคำนึงว่ามีความสำคัญ และนักเรียนสามารถที่จะทำตามได้

นักเรียนต้องการรู้อย่างชัดเจนว่าครู และโรงเรียนต้องการอะไรจากตน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนจะสามารถตัดสินใจได้แน่นอน หากมีการเปลี่ยนแปลงครูต้องอธิบายเหตุผลว่าเป็นเพราะเหตุใด

2. ชมเชยให้กำลังใจ นักเรียนต้องการความสนใจและการยอมรับที่สม่ำเสมอจากครู ครูจึงควรบอกให้นักเรียนรู้ถึงความต้องการอย่างชัดเจนและชมเชย เมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่ดี

3. ทำเป็นตัวอย่าง นักเรียนจะเลียนแบบสิ่งต่างๆรอบตัว ดังนั้นครูจึงควรทำตัวเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียนเห็น เพื่อให้เด็กมีพฤติกรรมตามที่ครูคาดหวัง

4. ใช้เหตุผลที่ถูกต้องตามสถานการณ์ นักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันและมีพัฒนาการทางร่างกายและอารมณ์แตกต่างกันขึ้นอยู่กับเวลาสถานการณ์ ก่อนที่จะใช้วินัยกับนักเรียนครูต้องพิจารณาว่า นักเรียนกำลังเหนื่อย ป่วย หิว กำลังไม่สบายใจหรือไม่ ครูต้องพยายามเข้าใจและให้ออกาสนักเรียนได้ปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์อย่างถูกต้องตามกาลเทศะ

5. การลงโทษ อาจทำได้หากครูพูดชี้แจงหรือกระทำโดยวิธีต่างๆแล้ว แต่ก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขพฤติกรรม ที่ไม่พึงปรารถนาของนักเรียนได้ อาจจำเป็นต้องมีการลงโทษ แต่ไม่ควรเกินกว่าเหตุ เช่น ครูอาจแสดงการไม่ยอมรับในสิ่งที่นักเรียนกระทำหรือแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง การงดปฏิบัติบางอย่างหรือสิทธิบางประการ การจำกัดบริเวณหรือการไม่มีปฏิสัมพันธ์ด้วยในช่วงเวลาที่เหมาะสม

จากวิธีการดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า การอบรมสั่งสอนและการเป็นแบบอย่างของครู ในด้านพฤติกรรมการมีวินัยของนักเรียน ควรเกิดจากความรัก ความอบอุ่น ที่มีให้แก่ นักเรียน การให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น การให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการแก้ปัญหา การอธิบายด้วยเหตุผล และการรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน รวมทั้งการเป็นตัวอย่างที่ดีให้นักเรียน ให้เด็กเลียนแบบในด้านพฤติกรรมการมีวินัยที่พึงประสงค์ได้

2.9.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบ

2.9.2.1 งานวิจัยในประเทศ

สุพจน์ จักขุทิพย์ (2521 : 23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนไม่สมควรแก่สภาพของนักเรียน ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า อิทธิพลจากการคบเพื่อน การยอมรับเพื่อนในทางเสื่อมเสียเป็นสิ่งที่ผลักดันให้ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพการเป็นนักเรียน และการใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เหมาะสม ผลการเรียนรู้ต่ำ อีกทั้งขาดความรู้ความเข้าใจ กฎหมายที่ใช้ควบคุมความประพฤติ และนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องกรณีโรงเรียน การทะเลาะวิวาท ส่วนใหญ่จะมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร

สุรีย์ประภา ตรีเวช (2523) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงระดับมัธยมศึกษา เกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการโฆษณา และเหตุผลของการเลือกภาษาโฆษณา พบว่า รายการโฆษณามีอิทธิพลต่อนักเรียนในการทำให้เกิดการเลียนแบบการใช้ภาษาโฆษณา

2.9.2.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอส ; และรอส (Bandura ; Ross ; & Ross. 1963) ศึกษาผลการใช้ตัวแบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมก้าวร้าว โดยจัดแบ่งตัวแบบเป็น 3 ลักษณะ คือ ตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง ตัวแบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงโดยคนจริง และตัวแบบที่ทำเป็นการ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กวัยก่อนเรียน ผลการทดลองพบว่า เด็กที่ได้รับตัวแบบก้าวร้าว แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น แต่กลุ่มที่ไม่ได้รับตัวแบบ ไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และตัวแบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตทัดเทียมกับตัวแบบจากชีวิตจริง

ฮิก (Hick. 1965) ได้ทดลองผลการให้ตัวแบบกับพฤติกรรมการเลียนแบบโดยใช้ตัวแบบเป็นภาพยนตร์แสดงถึงความก้าวร้าว ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 31 คน หญิง 31 คน อายุระหว่าง 41 – 76 เดือน แบ่งเด็กเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 12 คน ให้ได้รับตัวแบบต่างๆกัน คือ กลุ่ม 1 ให้ตัวแบบเป็นผู้ใหญ่เพศชาย กลุ่ม 2 ให้ตัวอย่างเป็นผู้ใหญ่เพศหญิง กลุ่มที่ 3 ให้ตัวแบบเป็นเด็กชายวัยเดียวกับผู้รับแบบ กลุ่มที่ 4 ตัวแบบเป็นเด็กหญิงวัยเดียวกับผู้รับแบบ และกลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ให้ตัวแบบเลย ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับตัวแบบเป็นเด็กชายวัยเดียวกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด และกลุ่มที่ได้รับตัวแบบเป็นผู้ใหญ่เพศชายมีพฤติกรรมก้าวร่วมน้อยที่สุด

สไตน์ ; และไบรอัน (Bryant. 1982 : 4854-B) ได้ศึกษาอิทธิพลของความสอดคล้องของคำพูด และการกระทำของตัวแบบต่อการทำตามกฎในเด็ก ผลปรากฏว่าตัวแบบรักษากฎตามที่ตนเองกล่าวสนับสนุนไว้เด็กจะเลียนแบบและตามกฎมากที่สุด แต่ถ้าตัวแบบพูดและกระทำขัดแย้งกันแล้วเด็กจะทำตามกฎน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด

จากเอกสารงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมานั้น บางครั้งได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมรอบตัว เช่น จากบิดา มารดา ครู – อาจารย์ เพื่อน สื่อทางโทรทัศน์ และสื่อโฆษณาต่างๆ ซึ่งก่อให้เกิดการเลียนแบบในการแสดงออกของพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา

กรุงเทพมหานคร

3.1 ประวัติความเป็นมา

โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย เริ่มก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2417 (ค.ศ. 1874) โดยมีซันนารีคณะเพรสไปเรียนที่มิชชันนารีจากสหรัฐอเมริกา เดิมมีชื่อเรียกว่า โรงเรียนกุลสตรีวังหลัง ตั้งอยู่บริเวณพระราชวังหลัง ขณะนี้เป็นส่วนหนึ่งของโรงพยาบาล ศิริราช

มิสซิสแอเรียต เอ็ม เฮาส์ เป็นครูใหญ่คนแรก การเรียนการสอนในระยะแรกมุ่งสอนในด้านการอ่าน เขียน ศึกษาคริสตจริยธรรมรวมทั้งวิชาเย็บปักถักร้อยซึ่งเป็นวิชาสำหรับกุลสตรีสมัยนั้น เมื่อกิจการของโรงเรียนเจริญขึ้นมิสเอ็ดนา ซาราโคลล์ ครูใหญ่ในขณะนั้น ได้ย้ายโรงเรียนมาอยู่

ในสถาบันที่ปัจจุบัน และเปลี่ยนชื่อเป็น “ วัฒนาวิทยาลัย ” ใน พ.ศ. 2468 การดำเนินกิจการของโรงเรียนอาศัยแนวทางการบริหารที่คณาจารย์รุ่นแรกๆ ได้วางไว้ ปัจจุบันโรงเรียนดำเนินการสอน 4 ระดับ คือ ก่อนปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมต้น และมัธยมปลาย ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และอบรมสั่งสอนนักเรียนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ นโยบายตามปรัชญาของโรงเรียน “ คุณธรรมนำวิชาการ ” โรงเรียนได้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เหมาะสม สอดคล้องกับประสบการณ์จริงในชีวิต สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้โรงเรียนสนับสนุนคณะผู้บริหาร และครูไปศึกษาตุงานด้านการเรียนการสอนในสถาบันต่างๆ ทั้งในและนอกประเทศ เพื่อจะได้นำความรู้ใหม่ๆ มาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้ยังได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพันธกิจการศึกษา มูลนิธิแห่งสภาคริสตจักรในประเทศไทย สมาคมผู้ปกครองและครูโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย สมาคมศิษย์วังหลัง - วัฒนา และมูลนิธิโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัยมาโดยตลอด

3.2 วิสัยทัศน์

ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรีและมีทักษะการคิดขั้นสูง

3.3 พันธกิจ

1. สร้างเสริมคุณลักษณะความเป็นกุลสตรีไทย
2. ส่งเสริมผู้เรียนให้รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง

3.4 เป้าประสงค์

1. มีพฤติกรรมความเป็นกุลสตรี
2. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรักการเรียนรู้
3. มีทักษะการคิดขั้นสูง

3.5 กลยุทธ์

1. ปลูกฝังความเป็นกุลสตรีไทย
2. ปลูกฝังลักษณะนิสัยรักการเรียนรู้
3. เพิ่มศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะการคิดขั้นสูง
4. พัฒนาศักยภาพบุคลากร
5. สร้างกลไกในการขับเคลื่อนผลงาน
6. สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
7. เพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลการใช้ทรัพยากร

3.6 วัตถุประสงค์กลยุทธ์

1. ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรีไทย
2. ผู้เรียนมีนิสัยรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
3. ผู้เรียนมีทักษะความคิดขั้นสูง
4. บุคลากรเป็นแบบอย่างความเป็นกุลสตรีไทยและสุขภาพบุรุษ
5. ครูผู้สอนเป็นผู้ใฝ่เรียนรู้
6. ครูผู้สอนมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดขั้นสูง
7. มีระบบประเมินและควบคุมผลงานเชิงประจักษ์
8. มีกลไกในการเทียบเคียงการดำเนินงานด้านบริหารจัดการและทักษะทางวิชาการ
9. มีระบบการจัดการความรู้
10. มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนและบุคลากร
11. มีเครือข่ายเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นกุลสตรีไทย
12. มีเครือข่ายการร่วมกับสถาบันการศึกษาในและต่างประเทศ
13. มีระบบการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ
14. มีเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการบริหารจัดการ

3.7 นโยบายโรงเรียน

มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้สามารถนำคตินิยมตามครรลองคริสตศาสนา ไปประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

1. ปลูกฝังและส่งเสริมให้ผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียน เคารพยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. มุ่งพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรของโรงเรียนให้เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความรัก ความสามัคคีในหมู่คณะ และบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
3. ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความเป็นกุลสตรี เป็นผู้นำที่มีคุณภาพ รักความเป็นไทย และตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อม
4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ มีความเป็นเลิศทางวิชาการและสามารถแข่งขันในระดับสากล
5. มุ่งพัฒนาระบบบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ
6. มุ่งพัฒนาโรงเรียนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ความรู้ การให้บริการแก่ชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมสนับสนุนการบริหารงานของโรงเรียน

3.8 ข้อปฏิบัติ และระเบียบ ในการอยู่ประจำ

3.8.1 ข้อปฏิบัติของนักเรียน

1. มีจิตใจ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่
2. มีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ ต่อตนเองและผู้อื่น
3. เป็นผู้ที่มีกิจกรรมทางกาย สุขภาพอ่อนนุ่ม วาจาไพเราะ มีสัมมาคารวะ
4. มีความภูมิใจในความเป็นนักเรียนวัฒนาวิทยาลัย
5. แต่งกายและไว้ทรงผมถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน
6. เป็นผู้ตรงต่อเวลาในกิจวัตรของโรงเรียนทุกประการ รู้จักกาลเทศะ
7. ปฏิบัติตามกฎระเบียบการมาโรงเรียน การลาระหว่างสัปดาห์ และการกลับบ้านอย่างถูกต้อง
8. ไม่นำสิ่งของมีค่า เงิน เครื่องมือสื่อสาร และอุปกรณ์อื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเรียนเข้ามาในโรงเรียน
9. ไม่กระทำการใดๆ ที่นำความเสื่อมเสียมาสู่โรงเรียน
10. ไม่ทำลายทรัพย์สินของโรงเรียนหรือของผู้อื่นรวมทั้งการขีดเขียนทำลาย โต๊ะ เก้าอี้ ผืนผ้า หรือที่ต่างๆ
11. ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท ช่มชู้ผู้อื่น หรือสร้างความแตกแยก
12. ไม่เสพสิ่งเสพติด หรือมีพฤติกรรมในทางเสียหาย

3.8.2 ระเบียบปฏิบัติทั่วไป

3.8.2.1 การมาโรงเรียน

1. การเข้าโรงเรียนในวันหยุด นักเรียนต้องมาโรงเรียนก่อนเวลา 18.00 น. ถ้าเข้ามาหลัง 18.00 น. 3 ครั้ง หัก 5 คะแนน
2. เข้าวันจันทร์นักเรียนต้องมาโรงเรียนก่อนเวลา 7.50 น. และรูดบัตรเขียวเข้าทางโดม วัฒนาทุกคน นักเรียนมาสายต้องอยู่โรงเรียนตั้งแต่วันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ของสัปดาห์ถัดไป หากเกิดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 ให้ดำเนินการเหมือนครั้งที่ 1 และหักคะแนน 5 คะแนน (เมื่อมาถึงโรงเรียนแล้วเป็นการแสดงเจตจำนงถึงการเข้าโรงเรียน แม้จะยังไม่ได้รับบัตรเข้า)

3.8.2.2 การกลับบ้าน

1. ผู้ปกครองต้องนำบัตรแดงมารับนักเรียนทุกครั้ง
2. หากผู้ปกครองลืมบัตร ต้องแจ้งครูเวร และลงหลักฐานการรับโดยแสดงหลักฐาน เช่น บัตรประชาชน หรืออื่นๆ
3. นักเรียนลืมบัตรเขียวแจ้งครูเวรและขอรับบัตรแทนเวลา 16.00 น.
4. รับนักเรียนกลับบ้านได้ไม่เกิน 19.00 น.
5. รับนักเรียนที่ไม่กลับบ้าน สามารถอยู่โรงเรียนวันเสาร์-อาทิตย์ได้

6. นักเรียนมัธยมต้น กลับบ้านทางด้านหน้าโตมวัฒนา ตั้งแต่เวลา 15.10 น - 16.30 น. นักเรียนระดับมัธยมปลายกลับบ้านทางศาลาแปดเหลี่ยม

หมายเหตุ

การเข้าโรงเรียนสายหรือลืมนบัตรเขียว นักเรียนต้องอยู่โรงเรียนวันศุกร์ - เสาร์ - อาทิตย์ ของสัปดาห์ถัดไป

3.8.2.3 การลา (ใช้แบบฟอร์มที่ทางโรงเรียนกำหนด)

1. นักเรียนที่หยุดเรียนโดยไม่ส่งใบลาถือว่า “ขาดเรียน ”
2. การลาป่วยนักเรียนต้องส่งใบลาในวันแรกที่มาถึงโรงเรียน ลาป่วยเกิน 3 วัน ต้องมีใบรับรองแพทย์มาแสดง
3. การลาระหว่างสัปดาห์ต้องส่งใบลา ขออนุญาตต่อผู้ช่วยผู้บริหารระดับมัธยมศึกษาเข้าวันจันทร์ หรือวันแรกที่มาโรงเรียนที่ประชาสัมพันธ์ ก่อนเวลา 10.50 น. และแนบเอกสารใบนัดของแพทย์
4. การลากลับบ้านก่อนเวลาในวันศุกร์ ปฏิบัติเช่นเดียวกับการลาระหว่างสัปดาห์
5. การลาระหว่างสัปดาห์เป็นประจำเพื่อกิจกรรมพิเศษ จะต้องเขียนจดหมายถึงอาจารย์ใหญ่เพื่อขออนุมัติ

3.8.2.4 การเปิดใช้อาคารต่างๆ

1. อาคารเรียน 1

07.00 – 07.50 น.	ทำความสะอาด จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียน
16.30 – 22.00 น.	นักเรียน ม.1 – ม.6 ทำการบ้าน / ทบทวนบทเรียน ทำกิจกรรมพิเศษ / เรียนพิเศษ

2. การใช้อาคารประพิศ กุวานนท์

05.30 – 06.40 น.	ทำกิจวัตรประจำวัน
17.50 – 18.50 น.	ทำกิจวัตรประจำวัน
20.30 – 23.00 น.	ขึ้นนอนตามกำหนดเวลาของแต่ละระดับชั้น

3. อาคาร 130 ปีกุสสตรีวิงหลัง - วัฒนาวิทยาลัย

07.40 – 16.30 น.	เปิดตึกเรียน / เรียนตามกำหนดเวลาการศึกษาไม่อนุญาต ให้เข้าห้องเรียนช้า หลังเวลาที่กำหนด 5 นาที
------------------	--

หมายเหตุ ซ้ำ 5 นาที รอหน้าห้องผู้สอนบันทึกลงสมุดบันทึกการสอน ซ้ำ 10 นาที ผู้สอนบันทึกลงสมุดบันทึกการสอนและรายงานหัวหน้าระดับชั้น

4. การทำลายทรัพย์สินของโรงเรียนถือเป็นความผิดรุนแรง เช่น ขีดเขียนผนัง โต๊ะ เก้าอี้ ประตู หน้าต่าง และอื่นๆ จะต้องรับโทษสถานหนักและชดใช้ค่าใช้จ่ายเสียหาย

3.8.2.5 การเข้าห้องประชุม

1. เดินแถวเข้า – ออก อย่างมีระเบียบ
2. รักษาความสงบในที่ประชุม ไม่ส่งเสียงรบกวนไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม
3. เมื่อมีความจำเป็นต้องเข้า – ออก จากที่ประชุมต้องแสดงความเคารพต่อประธานในที่ประชุม
4. นำหนังสือเพลงไทยนมัสการ เข้าห้องประชุมทุกครั้งตามวันที่กำหนด

3.8.2.6 การนำอุปกรณ์สิ่งของมาโรงเรียน

1. ไม่นำเงิน สิ่งของมีค่า เครื่องมือสื่อสารทุกชนิดเข้ามาโรงเรียน
2. ไม่นำขนมทุกชนิดเข้ามาในโรงเรียน
3. ไม่นำขนมทุกชนิด กระเป๋าเสื้อผ้าต้องจัดวางให้เป็นระเบียบในที่ที่จัดไว้ เมื่อเข้าโรงเรียนในเช้าวันจันทร์และก่อนกลับบ้านเย็นวันศุกร์
4. ไม่นำอนุญาตให้วางสิ่งของ เป้ กระเป๋านักเรียน กระเป๋าเสื้อผ้า หรือสิ่งของอื่นบริเวณทางเดิน (โรงเตี้ยม) บนม้าหิน หน้าตึกเรียน
5. ไม่นำหนังสือที่ไม่ได้รับอนุญาตจากโรงเรียน / กลุ่มสาระต่างๆ เข้ามาเด็ดขาด

3.8.2.7 การปฏิบัติตนในห้องอาหาร

1. นักเรียนต้องเข้าห้องอาหารให้ทันเวลาทุกมื้อ และนั่งประจำที่ ห้ามเปลี่ยนที่นั่งและย้ายโต๊ะ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูเวร

06.50 น.	อาหารเช้า
12.40 น.	อาหารกลางวัน
17.20 น.	อาหารเย็น
2. นักเรียนต้องขอพรก่อนรับประทานอาหารโดยพร้อมเพรียงกัน
3. นักเรียนต้องรักษามารยาทในการรับประทานอาหารทุกครั้ง
4. หลังรับประทานอาหารเก็บและแยกภาชนะให้เป็นระเบียบ
5. ห้ามนำอุปกรณ์ใดๆ และอาหารอื่นเข้าไปในห้องอาหาร
6. ห้ามนำภาชนะหรืออาหารออกนอกห้องอาหาร

3.8.2.8 กิจวัตรประจำวันของนักเรียน

05.40 – 06.40 น.	ตื่นนอนทำกิจวัตรประจำวัน
06.40 น.	ปิดตึกนอน
06.50 น.	ทำเวรตึกเรียนเก่า และเตรียมอุปกรณ์การเรียน
07.40 น.	เข้าแถวเคารพธงชาติ
08.00 – 10.30 น.	เรียนชั่วโมงที่ 1 – 3

10.30 – 10.50 น.	พักรับประทานอาหารว่าง
10.50 – 12.30 น.	เรียนชั่วโมงที่ 4 – 5
12.30 – 13.40 น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.45 – 16.00 น.	เรียนชั่วโมงที่ 6 – 8
16.00 น.	รับประทานอาหารว่าง / ทำกิจวัตรส่วนตัว / กิจกรรมสหนาการ
16.30 น.	ปิดตึกเรียน อาคาร 130 ปี กุสสตรีวังหลัง – วัฒนา วิทยาลัย
17.20 น.	รับประทานอาหารเย็น
17.45 น.	อาบน้ำ
18.50 น.	ปิดตึกนอน
19.15 น.	เข้าตึกเรียนเก่า / ทบทวนบทเรียน / เรียนพิเศษ / ท่องหนังสือ
20.45 น.	นักเรียนม.1 ขึ้นนอน
21.00 น.	นักเรียนม.2 ขึ้นนอน
21.30 น.	นักเรียนม.3 ขึ้นนอน
22.00 น.	นักเรียนม.4 / ม.5 ขึ้นนอน / ปิดตึกเรียน
23.00 น.	นักเรียนม.6 ขึ้นนอน

หมายเหตุ

วันอาทิตย์	ผู้ปกครองสามารถส่งนักเรียนเข้าโรงเรียน ก่อนเวลา 18.00 น.
วันจันทร์	ผู้ปกครองส่งนักเรียนเข้าโรงเรียน ก่อนเวลา 07.50 น.
วันศุกร์	เลิกเรียนเวลา 15.10 น.
	ผู้ปกครองรับนักเรียนกลับบ้านได้ไม่เกิน เวลา 19.00 น.

3.8.3 ระเบียบการอยู่ประจำ

3.8.3.1 นักเรียนต้องปฏิบัติตามกิจวัตรประจำวันตรงตามเวลาที่กำหนด

เช้า 05.04 – 06.40 น.

เย็น 17.50 – 18.50 น.

3.8.3.2 การใช้ตึกนอน

1. ทำเตียงให้เรียบร้อยเมื่อตื่นนอน
2. ส่งผ้าปูที่นอนซักตามเวลาที่กำหนด
3. จัดตู้เสื้อผ้าให้เรียบร้อยอยู่เสมอและวางกระเป๋าเสื้อผ้าบนหลังตู้ ตากผ้าที่ราวตากผ้าโดยมีไม้หนีบทุกครั้ง และเก็บกลับบ้านให้หมดทุกวันศุกร์หรือวันที่นักเรียนกลับบ้าน

4. ปิดไฟ - พัดลม ก๊อกน้ำ เมื่อเสร็จภารกิจ
5. สวมเสื้อคลุมทุกครั้งที่ออกนอกอาคาร
6. เข้าแถวเป็นระเบียบก่อนขึ้นห้องนอนทุกครั้ง และตรงต่อเวลา
7. ไม่เล่น ส่งเสียงดัง ย้ายเตียง ลากเตียงชิดกัน หรือข้ามโซนโดยเด็ดขาด
8. ห้ามออกไปยืนที่ระเบียงอาคารตึกนอน
9. ผู้มีหน้าที่เวรต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย และตรวจตราให้เรียบร้อยก่อนออกจากตึกนอน

3.8.4 การเยี่ยมนักเรียน

1. การเยี่ยมนักเรียนจะได้รับอนุญาตในกรณีจำเป็นเท่านั้น
2. การเยี่ยมนักเรียนอนุญาตเฉพาะบิดา – มารดา หรือผู้ได้รับมอบหมายจากผู้ปกครองโดยมีบัตรแดงมาแสดงเท่านั้น (เวลา 16.10 – 17.00 น.)

3.8.5 ห้ามนักเรียนนำขนมมารับประทานในโรงเรียนทุกชนิด ยกเว้นผลไม้สด ผู้ปกครองสามารถนำผลไม้สด (ไม่แปรรูป) มาฝากให้นักเรียนได้ทุกวันก่อนเวลา 17.00 น. ที่ประชาสัมพันธ์ และเขียนชื่อนักเรียนให้ชัดเจน ที่สมุดฝากผลไม้ และภาชนะที่บรรจุ

3.8.6 ระเบียบการแต่งกายและทรงผม

3.8.6.1 การแต่งกาย

1. ชุดนักเรียน เสื้อนักเรียน	เหมือนกันทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามเครื่องแบบนักเรียนที่โรงเรียนกำหนด - ขนาดของตัวเสื้อจะต้องเหมาะสมกับตัวทั้งความกว้างและความยาว - ความยาวแขนเสื้อเหนือข้อศอก ชายเสื้อยาวเสมอข้อมือเมื่อยืนตรง - ปักชื่อย่อโรงเรียน ว.ว. สีแดง ด้านซ้ายมือปักดาว 1 ดวงตามสี และ ขนาดที่โรงเรียนกำหนดเหนือ ว.ว. - ปักชื่อนักเรียน – นามสกุล ขนาด 0.5 เซนติเมตร สีแดงด้านขวามือ
เสื้อใน	เสื้อในสีขาว ไม่มีลวดลาย และใส่เสื้อทับสีขาว
กระโปรง	สีแดงเลือดหมู แบบกระโปรงนักเรียนทั่วไป ไม่ตีเกล็ด
ถุงเท้า	สีขาวไม่มีลวดลาย พับเหนือข้อเท้า
รองเท้า	รองเท้านักเรียนสีดำ (ตามแบบที่โรงเรียนกำหนด)

2. ชุดบำเพ็ญประโยชน์ แต่งทุกวันอังคาร

เสื้อ	สีฟ้าอมเทา บักชื่อนักเรียนสีขาวยาวขนาด 0.5 ซม. ด้านขวามือ
กระโปรง	สีกรมท่าขนาดความยาวเช่นเดียวกับกระโปรงนักเรียน
เครื่องหมาย	เข็มขัด บ.พ. (ผู้บำเพ็ญประโยชน์) เข็มองค์การโลก ผ้าพันคอ และหมวก
3. ชุดพละ

เสื้อ	ตามแบบที่โรงเรียนกำหนด
กางเกง	บักชื้อ - สกูล สีขาว ขนาด 0.5 เซนติเมตร ด้านขวามือ
กระเป๋	บักชื้อ - สกูล สีขาว ขนาด 0.5 เซนติเมตร ด้านขวามือแนวชิป
รองเท้า	รองเท้าพละไม่หุ้มข้อ สีขาว ไม่มีลวดลาย
4. ชุดนอน

เสื้อ	สีและแบบตามที่โรงเรียนกำหนด
กางเกง	บักชื้อ - สกูล สีเข้ม ขนาด 0.5 เซนติเมตร ด้านขวามือ
	บักชื้อ - สกูล สีขาว ขนาด 1 เซนติเมตร ด้านขวามือต่ำกว่าเอวลงมาประมาณ 10 เซนติเมตร (หรือเขียนด้วยปากกาเคมีที่ชายกางเกง)
5. เสื้อคลุม

เสื้อคลุม	สีและแบบที่โรงเรียนกำหนด
	บักชื้อ - นามสกูล สี ขนาด 0.5 เซนติเมตร ระดับอกด้านขวามือหรือด้านในของสอบเสื้อ

3.8.6.2 ทรงผม

- นักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น - ผมสั้นทรงบ๊อบ ไม่ตัด ไม่ซอย และไม่ทำสีผมและไม่เป็นทรงรากไทร
- นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย - ผมสั้นทรงบ๊อบ เช่นเดียวกับมัธยมศึกษาตอนต้นหรือไว้ผมยาวไม่ซอย รวบผมหรือถักเปียเดี่ยวผูกโบว์สีดำ น้ำเงิน น้ำตาล แต่งเลื้อดหมู ไม่มีลวดลาย

หมายเหตุ

ห้ามปล่อยผมขณะอยู่ในเครื่องแบบนักเรียนโดยเด็ดขาด ห้ามตัด ย้อม ซอย ต่อผม หรือตกแต่งผมในลักษณะอื่น ให้ผิดไปจากธรรมชาติ อนุญาตให้ใช้ที่คาดผม หรือกิ๊ฟสีดำเกลี้ยง ห้ามใช้เครื่องประดับทุกชนิด นอกจาก

- ต่างหูทองใช้ห่วงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางขนาดไม่เกิน 1 เซนติเมตร หรือเม็ดกลมเล็กข้างละ 1 อัน
- สร้อยคอ (ใช้สร้อยสแตนเลส หรือเงิน) ห้ามใช้ทองเด็ดขาด

3.8.7 ระเบียบว่าด้วยเรื่องความประพฤตินักเรียน

1. ระดับความผิดและการลงโทษ
2. นักเรียนทุกคนจะมีคะแนนพฤติกรรมคนละ 100 คะแนน
3. ใน 3 ปีการศึกษา (ม.1 – 3 ช่วงชั้น 3 และ ม.4 – 6 ช่วงชั้น 4)

3.8.8 กำหนดการลงโทษนักเรียนไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ว่ากล่าวตักเตือน
2. ลงโทษตามลักษณะความผิด หรือตัดคะแนนความประพฤติ ทำกิจกรรมทัณฑ์บน
3. เชิญผู้ปกครองรับรองความประพฤติ
4. สั่งพักการเรียน

หมายเหตุ

1. นักเรียนที่กระทำความผิดตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป หัวหน้าระดับชั้นเสนอเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการงานดูแลนักเรียนประจำ เพื่อดำเนินการตามความเหมาะสม
2. นักเรียนที่กระทำความผิด และให้ความร่วมมือด้วยดีอันเป็นผลต่อการพิจารณาหาสาเหตุที่แท้จริงของการกระทำ คณะกรรมการงานดูแลนักเรียนประจำ สามารถปรับเปลี่ยนการพิจารณาโทษตามความเหมาะสม
3. หัวหน้าระดับชั้นและคณะกรรมการงานดูแลนักเรียนประจำ จัดทำแฟ้มประวัตินักเรียนที่มีคะแนนพฤติกรรมต่ำกว่า 60 คะแนน เสนอต่อผู้ช่วยผู้บริหารระดับมัธยมฯ พิจารณาร่วมกับฝ่ายบริหารต่อการได้รับสิทธิศึกษาต่อ หรือการเข้าร่วมพิธีสำเร็จการศึกษาหลักสูตรมัธยมศึกษา (ม.6) Diploma

3.8.9 กำหนดเกณฑ์การลงโทษ

1. ตัด 5 คะแนน
  - 1.1 แต่งกายไม่ถูกระเบียบ (เมื่อตักเตือน 3 ครั้ง)
  - 1.2 มาโรงเรียนสาย 2 ครั้ง
  - 1.3 นำขนม / หนังสือ หรือของผิดระเบียบ
  - 1.4 รับประทานของว่าง ผลไม้ ผิดเวลา
  - 1.5 เข้าห้องเรียนช้า / ไม่เข้าห้องเรียน (เกิน 2 ครั้ง)
  - 1.6 ผากเพื่อนโทรศัพท์ติดต่อสื่อสาร
  - 1.7 ลืมบัตรเขี้ยว 2 ครั้ง
2. ตัด 10 คะแนน
  - 2.1 มีบัตรแดงไว้กับตนเอง รูดบัตรแดงให้เพื่อนโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครูเวร
  - 2.2 ตัดผม / ดัดผม / ซอย / ต่อมผม / เปลี่ยนสีผมผิดระเบียบ

2.3 กิริยาก้าวร้าว กิริยาวาจาไม่สุภาพ หรือกล่าวเท็จ

2.4 ทะเลาะวิวาท

2.5 ทำลายทรัพย์สิน

2.6 ผิดระเบียบการใช้ดีกนอน

2.6.1 ย้ายเตียง

2.6.2 ย้ายโชน

2.6.3 คยุบนดีกนอน

3. ตัด 20 คะแนน

3.1 หนีโรงเรียน

3.2 ลักทรัพย์

3.3 ทำร้ายร่างกาย

3.4 ปลอมลายเซ็น

3.5 รับเพื่อนกลับบ้านโดยไม่ถูกต้องตามระเบียบของโรงเรียน

3.6 นำเครื่องมือสื่อสารเข้ามาในโรงเรียน

4. ตัด 30 คะแนนและทำทัณฑ์บน

4.1 นำมาหรือเสพสิ่งเสพติด

4.2 นำความเสื่อมเสียมาสู่โรงเรียน

4.3 ไปค้างกับผู้อื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ปกครอง

4.4 ทุจริตในการสอบ

หมายเหตุ กรณีมาสาย ควรมีเอกสารรับรองทุกครั้ง

มาโรงเรียนสาย

1 ครั้ง

ลืมนบัตรเขียว

1 ครั้ง

} อยู่โรงเรียนในวันศุกร์ – เสาร์ - อาทิตย์ของสัปดาห์

3.8.10 การปรับปรุงแก้ไขความประพฤติของนักเรียน

ในภาคการเรียนหนึ่ง ๆ นักเรียนคนใดถูกหักคะแนนจะได้รับการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงแก้ไขความประพฤติตามลำดับ ดังนี้

1. จำนวนคะแนนที่ถูกหัก 20 คะแนน อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าระดับชั้นพบหัวหน้างานดูแลนักเรียนประจำ และแจ้งให้ผู้ปกครองทราบ

2. จำนวนคะแนนที่ถูกหัก 30 คะแนน หัวหน้างานดูแลนักเรียนฯ เชิญผู้ปกครองพบผู้ช่วยผู้บริหารระดับมัธยมศึกษา และให้ผู้ปกครองทำสัญญาไว้กับทางโรงเรียนว่าจะอบรมนักเรียนในปกครองให้ปฏิบัติตามระเบียบของโรงเรียน

3. จำนวนคะแนนที่ถูกหัก 40 คะแนน ผู้ช่วยผู้บริหารระดับมัธยมศึกษาพิจารณาโทษ และเสนอต่ออาจารย์ใหญ่และเชิญผู้ปกครองพบ

4. จำนวนคะแนนที่ถูกหัก 50 คะแนน คณะกรรมการพิจารณา และเสนอผลต่อ
อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาดำเนินการ

หมายเหตุ

1. การประพุดติผิดระเบียบซ้ำในเรื่องเดียวกัน จะถูกหักคะแนนพฤติกรรมเป็น 2 เท่าของครั้งที่ 1
2. กรณีอื่นๆ นอกเหนือจากความผิดข้างต้นนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการ
งานดูแลนักเรียนประจำ และลงโทษทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์
3. เครื่องมือสื่อสารที่นำเข้ามาอย่างไม่ถูกต้องจะต้องถูกริบตลอดปีการศึกษา การ
รับคืนนับจากวันที่ถูกริบ 12 เดือน
4. ไม่อนุญาตให้นำเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกชนิดเข้ามาใช้ในโรงเรียนหากมีความ
จำเป็นต้องนำแบตเตอรี่มาเอง กรณีต้องใช้ประกอบการเรียน ต้องทำจดหมายแจ้งครูผู้รับผิดชอบ
มิฉะนั้นจะถูกปรับค่าไฟฟ้า

บทที่ 3

การดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูลและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนประจำที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 716 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนประจำที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 317 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane. 1967 : 886 - 887) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้น เป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 7 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามการมีวินัย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านส่วนตัวของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่อง ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่าง .....ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน

1. ระดับชั้น

- ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1
- ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2
- ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน .....
3. รายได้ของผู้ปกครอง เฉลี่ยเดือนละ ..... บาท
4. อาชีพของผู้ปกครอง
  - ( ) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
  - ( ) รับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน
  - ( ) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
  - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง
  - ( ) ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน
  - ( ) ผู้ปกครองหย่าร้างกัน
  - ( ) ผู้ปกครองถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์
2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ของ ชูติญา แสนละมุล (2541 : 66 - 67)
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามอัตมโนทัศน์ตามแนวคิดที่ได้ข้อ 1 และ 2 โดยลักษณะของแบบสอบถามอัตมโนทัศน์เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามอัตมโนทัศน์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>ด้านรูปร่างลักษณะ</u>					
0	นักเรียนแต่งกายได้เหมาะสมกับรูปร่าง					
	<u>ด้านความสามารถ</u>					
00	นักเรียนไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน					
	<u>ด้านคุณค่าของตนเอง</u>					
000	นักเรียนเป็นคนที่มีเพื่อนน้อย					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองดี
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองดีพอใช้
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองไม่ดี

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบุคลิกภาพ
2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามบุคลิกภาพของพระมหาเสรี ยีพระบาง (2547 : 109 - 111)
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามบุคลิกภาพตามแนวคิดที่ได้ข้อ 1 และ 2 โดยลักษณะของแบบสอบถามบุคลิกภาพเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามบุคลิกภาพ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อ ที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>บุคลิกภาพแบบแสดงตัว</u>					
0	นักเรียนชอบช่วยเหลือเพื่อนในการทำงาน					
	<u>บุคลิกภาพแบบเก็บตัว</u>					
00	นักเรียนไม่ชอบแสดงความคิดเห็นในการทำงานกลุ่ม					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวก ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบ ให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ ดังนี้

คะแนน	38 – 75	หมายถึง	มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว
คะแนน	15 – 37	หมายถึง	มีบุคลิกภาพแบบเก็บตัว

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองของพรสิริ มั่นคง (2549 : 100 - 101)
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองตามแนวคิดที่ได้ข้อ 1 และ 2 โดยลักษณะของแบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครองเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>การปฏิบัติตนของนักเรียนต่อผู้ปกครอง</u>					
0	นักเรียนช่วยผู้ปกครองทำงานบ้าน					
	<u>การปฏิบัติตนของผู้ปกครองต่อนักเรียน</u>					
00	ผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาดูแลนักเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.67 – 5.00	หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
คะแนนเฉลี่ย	2.34 – 3.66	หมายถึง	มีสัมพันธภาพดีพอใช้ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 2.33	หมายถึง	มีสัมพันธภาพไม่ดีระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบการวินัยของอาจารย์
2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของอาจารย์ของสินีนาฏ สุทธิจินดา (2543 : 142) และศิวพงศ์ ไชยพร (2548 : 113)
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของอาจารย์ตามแนวคิดที่ได้ข้อ 1 และ 2 โดยลักษณะของแบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของอาจารย์เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของอาจารย์

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนแต่งกาย ที่สุภาพเรียบร้อยตามที่ครู – อาจารย์กระทำ					
00	นักเรียนไม่ทำตามเมื่อครู – อาจารย์พูดคุยเสียงดัง					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์น้อย

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลียนแบบการวินัยของเพื่อน
2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของเพื่อนของสินีนาง สุทธจินดา (2543 : 142) และศิวพงศ์ ไชยพร (2548 : 113)
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของเพื่อนตามแนวคิดที่ได้ข้อ 1 และ 2 โดยลักษณะของแบบสอบถามการเลียนแบบการวินัยของเพื่อนเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามการเลียนแบบการวิหัยของเพื่อน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
0	นักเรียนทำตามคำแนะนำของเพื่อนในเรื่องการแต่งกาย					
00	นักเรียนไม่ทำตามเมื่อเพื่อนไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00 หมายถึง	มีการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อนมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66 หมายถึง	มีการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อนปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง	มีการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อนน้อย

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการมีวินัย

1. ศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ
2. ผู้วิจัยศึกษาแบบสอบถามการมีวินัยของนักเรียนประจำของพระมหาเสรี ยีพระบาง (2547 : 119 - 121) และ สำรวาย ประไพศรีศรี (2544 : 130)
3. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการมีวินัยของนักเรียนประจำตามแนวคิดที่ได้ข้อ 1 และ 2 โดยลักษณะของแบบสอบถามการมีวินัยของนักเรียนประจำเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท มี 5 ระดับ ได้แก่ จริงที่สุด จริง จริงบ้าง จริงน้อย และจริงน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามการมีวินัย

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>ด้านระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียน</u>					
0	นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบในการอยู่ประจำได้ อย่างเคร่งครัด					

	<u>ด้านการอยู่ร่วมกับเพื่อน รุ่นพี่และรุ่นน้อง</u>					
00	นักเรียนให้คำแนะนำเพื่อนในการอยู่ประจำได้					
	<u>ด้านการอยู่ร่วมกันกับคุณครูในโรงเรียน</u>					
000	นักเรียนไม่เชื่อฟังคุณครูในการดูเวรประจำ					

เกณฑ์การให้คะแนน

1. ข้อความที่มีความหมายทางบวกให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	5	คะแนน
จริง	ให้	4	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	2	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

2. ข้อความที่มีความหมายทางลบให้คะแนน ดังนี้

จริงที่สุด	ให้	1	คะแนน
จริง	ให้	2	คะแนน
จริงบ้าง	ให้	3	คะแนน
จริงน้อย	ให้	4	คะแนน
จริงน้อยที่สุด	ให้	5	คะแนน

เกณฑ์การแปลความหมาย

ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความหมายตามแนวคิดของวิเชียร เกตุสิงห์ (2538 : 9) ในการวิจัยครั้งนี้แปลผลได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67 – 5.00	หมายถึง	มีวินัยในการอยู่ประจำมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.66	หมายถึง	มีวินัยในการอยู่ประจำปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33	หมายถึง	มีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ได้แก่ รองศาสตราจารย์เวรณี กรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์มัลลิกา กาลกฤษณ์ เป็นผู้ตรวจสอบความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา ข้อความ และภาษาที่ใช้ให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปทดลองใช้

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มาหาค่าความเชื่อมั่น มี 2 ขั้นตอนดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำแบบทดสอบที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน เพื่อวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วนำค่าเฉลี่ยรายข้อมาทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้ t -test โดยเลือกข้อ t ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มาใช้เป็นแบบทดสอบในการวิจัย ปรากฏว่าได้ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ (t) ของแบบสอบถามดังนี้

2.1.1 ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.063 – 7.333

2.1.2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.286 – 5.601

2.1.3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.139 – 4.793

2.1.4 ตอนที่ 5 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ จำนวน 9 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.236 – 7.000

2.1.5 ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน จำนวน 10 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.368 – 6.148

2.1.6 ตอนที่ 7 แบบสอบถามการมีวินัย จำนวน 20 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.256 – 6.561

2.2 ผู้วิจัยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบที่คัดเลือกแล้วในข้อ 2.1 โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (cronbach) เพื่อนำมาใช้ในการวิจัย ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

2.2.1 ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์ จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9432

2.2.2 ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9193

2.2.3 ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จำนวน 15 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9388

2.2.4 ตอนที่ 5 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ จำนวน 9 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9236

2.2.5 ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9367

2.2.6 ตอนที่ 7 แบบสอบถามการมีวินัย จำนวน 20 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9185

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 350 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 11 – 15 ธันวาคม 2549 ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99 ผู้วิจัยคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบข้อมูลครบทุกข้ออย่างสมบูรณ์ เพื่อตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด ปรากฏว่าได้ฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 315 ฉบับ

3. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง และคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์ คือ ตอบครบทุกข้อ ปรากฏว่าได้ฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน 315 ฉบับมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนด จากนั้นจึงนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามทั้งหมดมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สถิติที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

ค่าร้อยละ

ค่าเฉลี่ย (Mean)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ ได้แก่

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้เทคนิค 25% กลุ่มสูง - กลุ่มต่ำ แล้วทดสอบด้วย t - test

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์สมมติฐาน ได้แก่

3.1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

3.2 วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และแปรผลข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปรผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายดังนี้

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
T	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ใน t-Distribution
df	แทน	ระดับชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยกำลังสองของคะแนนแต่ละค่า (Mean Squares)
$\hat{Y}$	แทน	ค่าสมการพยากรณ์การมีวินัยซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
Z	แทน	ค่าสมการพยากรณ์การมีวินัยซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2	แทน	กำลังสองของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
b	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ
β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของพยากรณ์ซึ่งพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบ
SE_b	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์
SE_{est}	แทน	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานการพยากรณ์
X_1	แทน	ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1
X_2	แทน	ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2
X_3	แทน	ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3
X_4	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
X_5	แทน	รายได้ของผู้ปกครอง
X_6	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
X_7	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : รับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน
X_8	แทน	อาชีพของผู้ปกครอง : ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
X_9	แทน	สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน
X_{10}	แทน	สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ผู้ปกครองหย่าร้างกัน
X_{11}	แทน	สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง ผู้ปกครองถึงแก่กรรม

X_{12}	แทน	อัตรานอกทัศน
X_{13}	แทน	บุคลิกภาพ
X_{14}	แทน	สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
X_{15}	แทน	การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์
X_{16}	แทน	การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน
Y	แทน	การมีวินัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลไปวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS. (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

การนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้นอาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านองค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของผู้ปกครอง อัตรานอกทัศน บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน และการมีวินัย ของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพของผู้ปกครอง ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละของนักเรียนโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับชั้น อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพของผู้ปกครอง

องค์ประกอบ	ระดับขององค์ประกอบ	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับชั้น	มัธยมศึกษาปีที่ 1	103	32.7
	มัธยมศึกษาปีที่ 2	107	34.0
	มัธยมศึกษาปีที่ 3	105	33.3
	รวม	315	100.0
อาชีพของผู้ปกครอง	รับราชการ	43	13.7
	รับจ้าง / พนักงานบริษัท	71	22.5
	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	188	59.7
	อื่นๆ	13	4.1
	รวม	315	100.0
สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง	อยู่ร่วมกัน	287	91.1
	หย่าร้าง	22	7.0
	ถึงแก่กรรม	6	1.9
	รวม	315	100.0

จากตาราง 1 พบว่า นักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 315 คน เมื่อจำแนกตามระดับชั้น พบว่า ส่วนใหญ่

เป็นเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมา เป็นเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 33.3 และเป็นเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 32.7

จำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 59.7 รองลงมาผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน คิดเป็นร้อยละ 22.5 ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ / รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 13.7 และผู้ปกครองประกอบอาชีพอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 4.1

จำแนกตามสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน คิดเป็นร้อยละ 91.1 รองลงมาผู้ปกครองหย่าร้างกัน คิดเป็นร้อยละ 7.0 และผู้ปกครองถึงแก่กรรม คิดเป็นร้อยละ 1.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านองค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของผู้ปกครอง อัตมโนทัศน์ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน และการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบ ได้แก่ อัตมโนทัศน์ บุคลิกภาพ สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน และการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบที่ศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	3.16	0.66	สูง
รายได้ของผู้ปกครอง	81317.46	9191.56	สูง
อัตมโนทัศน์	3.04	0.32	ดีพอใช้
บุคลิกภาพ	3.15	0.30	แบบแสดงตัว
สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง	3.19	0.25	ดีพอใช้
การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์	3.38	0.50	ปานกลาง
การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน	3.28	0.51	ปานกลาง
การมีวินัย	3.47	0.31	ปานกลาง

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับสูง รายได้ของผู้ปกครอง อยู่ในระดับสูง อัตมโนทัศน์ อยู่ในระดับดีพอใช้ บุคลิกภาพ อยู่ในระดับแบบแสดงตัว สัมพันธภาพ

ระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง อยู่ในระดับดีพอใช้ การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ อยู่ในระดับปานกลาง การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน อยู่ในระดับปานกลาง และการมีวินัย อยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient) ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	X ₉	X ₁₀	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X ₁₄	X ₁₅	X ₁₆	Y
X ₁	1.000	-0.500**	-0.493**	0.162**	-0.384**	-0.021	0.029	-0.010	0.004	-0.005	0.002	-0.029	0.085	0.096	0.042	0.003	-0.091
X ₂		1.000	-0.507**	-0.207**	0.343**	0.047	-0.018	-0.018	0.059	-0.039	-0.051	0.081	0.034	-0.080	-0.006	0.021	0.039
X ₃			1.000	0.046	-0.068	-0.026	-0.011	0.028	-0.063	0.044	0.049	-0.052	-0.119*	-0.016	-0.036	-0.024	0.051
X ₄				1.000	-0.299**	0.069	-0.091	0.030	0.081	-0.081	-0.018	0.043	-0.013	0.046	0.104	0.135*	0.111*
X ₅					1.000	-0.037	-0.036	0.058	-0.040	0.042	0.005	0.068	0.027	0.010	0.051	0.083	0.136*
X ₆						1.000	-0.214**	-0.528**	-0.006	0.000	0.012	0.034	0.031	0.055	0.003	0.055	0.004
X ₇							1.000	-0.716**	0.088	-0.058	-0.075	-0.107	-0.178**	0.011	-0.028	0.010	-0.057
X ₈								1.000	-0.073	0.051	0.057	0.069	0.133*	-0.048	0.022	-0.047	0.047
X ₉									1.000	-0.877**	-0.446**	-0.020	-0.077	-0.015	-0.010	-0.039	-0.053
X ₁₀										1.000	-0.038	0.011	0.040	0.002	0.008	0.033	0.054
X ₁₁											1.000	0.021	0.087	0.029	0.007	0.019	0.009
X ₁₂												1.000	0.368**	0.308**	0.209**	0.270**	0.382*
X ₁₃													1.000	0.306**	0.219**	0.175**	0.276*
X ₁₄														1.000	0.268**	0.187**	0.276*
X ₁₅															1.000	0.621**	0.504*
X ₁₆																1.000	0.544*
Y																	1.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 3 พบว่า องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_4) รายได้ของผู้ปกครอง (x_5) อัตมโนทัศน์ (x_{12}) บุคลิกภาพ (x_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{14}) การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x_{15}) และการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16})

องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1 (x_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2 (x_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 (x_3) อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (x_6) อาชีพของผู้ปกครอง : รับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน (x_7) อาชีพของผู้ปกครอง : ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (x_8) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองอยู่รวมกัน (x_9) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองหย่าร้างกัน (x_{10}) และ สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองถึงแก่กรรม (x_{11})

ตอนที่ 4 เสนอผลการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว และด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
Regression	3	11.751	3.917	67.771**
Residual	311	17.976	.058	
Total	314	29.727		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 พบว่า มี 3 องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยมีความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์องค์ประกอบที่สามารถพยากรณ์การมีวินัย ของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

องค์ประกอบ	b	SE _b	β	R	R ²	F
X ₁₂	.234	.044	.322	.544	.296	131.872**
X ₁₂ , X ₁₆	.192	.035	.253	.597	.356	86.250**
X ₁₂ , X ₁₆ , X ₁₅	.156	.034	.242	.629	.395	67.771**

$a = 1.599$
 $R = .629$
 $R^2 = .395$
 $SE_{est} = .147$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

จากตาราง 5 พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ อัตมโนทัศน์ (x₁₂) การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x₁₆) และการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x₁₅)

โดยองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39.50 จึงได้นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์มาเขียนเป็นสมการได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.599 + .234 X_{12} + .192 X_{16} + .156 X_{15}$$

สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .322 X_{12} + .253 X_{16} + .242 X_{15}$$

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร
2. องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 716 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนที่กำลังศึกษาในช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2549 จำนวน 317 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 (Yamane, 1967 : 886 - 887) ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ระดับชั้น เป็นชั้น (Strata)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบสอบถามองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ระดับชั้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รายได้ของผู้ปกครอง อาชีพของผู้ปกครอง และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตตโนทัศน์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.063 – 7.333 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9432

ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.286 – 5.601 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9193

ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.139 – 4.793 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9388

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 9 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.236 – 7.000 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9236

ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.368 – 6.148 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9367

ตอนที่ 7 แบบสอบถามการมีวินัย เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert) มี 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ มีค่า t ระหว่าง 2.256 – 6.561 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9185

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น จำนวน 350 ฉบับ ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเอง ในระหว่างวันที่ 11 – 15 ธันวาคม 2549 ได้แบบสอบถามคืนมา จำนวน 350 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSS ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยการคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (The Pearson Product Moment Correlation Coefficient)
3. วิเคราะห์องค์ประกอบด้านส่วนตัว องค์ประกอบด้านครอบครัว และองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_4) รายได้ของผู้ปกครอง (x_5) อัตมโนทัศน์ (x_{12}) บุคลิกภาพ (x_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{14}) การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x_{15}) และการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16})
2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1 (x_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2 (x_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 (x_3) อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (x_6) อาชีพของผู้ปกครอง : รับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน (x_7) อาชีพของผู้ปกครอง : ค่าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (x_8) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน (x_9) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองหย่าร้างกัน (x_{10}) และ สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองถึงแก่กรรม (x_{11})
3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุด ไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ อัตมโนทัศน์ (x_{12}) การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16}) และการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์

(x_{15}) โดยองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 39.50

4. สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มีดังนี้

4.1 สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปของคะแนนดิบ ได้แก่

$$\hat{Y} = 1.599 + .234 X_{12} + .192 X_{16} + .156 X_{15}$$

4.2 สมการพยากรณ์การมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้แก่

$$Z = .322 X_{12} + .253 X_{16} + .242 X_{15}$$

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทีสรุปข้างต้น พบว่า

1. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 มี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (x_4) รายได้ของผู้ปกครอง (x_5) อัตมโนทัศน์ (x_{12}) บุคลิกภาพ (x_{13}) สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง (x_{14}) การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x_{15}) และการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16}) อภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่แสดงถึงผลการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ทางปัญญาของนักเรียน ผู้ที่มีระดับสติปัญญาสูงนั้น จะมีความสามารถในการคิด การจำแนก การประเมิน และสามารถเรียนรู้ค่านิยมและระเบียบทางสังคม ซึ่งทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนเอง โดยเกิดจากความสำนึกของตนเองว่าพฤติกรรมที่ตนกระทำนั้น ก่อให้เกิดความตึงต้ามต่อตนเองและบุคคลอื่นโดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ โรจนา ศุขะพันธ์ (2530 : 98) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวินัยในตนเอง กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ของสถาบันศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 517 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีวินัยในตนเองดีนั้น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักศึกษาที่มีวินัยในตนเองดีนั้นเป็นผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี ดังนั้นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

1.2 รายได้ของผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีรายได้มาก มีวินัยในการอยู่ประจำดี ทั้งนี้เพราะ รายได้ของผู้ปกครองจึงมีความสำคัญที่ช่วยส่งเสริม และสนับสนุนนักเรียนในด้านการเรียนในเรื่องต่างๆ นักเรียนที่ผู้ปกครองมีรายได้สูง มีความสามารถในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ทางการเรียน และสิ่งอำนวยความสะดวกทางการเรียนให้กับนักเรียนได้อย่างเพียงพอ หรือส่งเสริมให้นักเรียนเรียนพิเศษ และส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาหาความรู้ความที่สนใจ เช่น การเรียนภาษา การเรียนดนตรี การเล่น กีฬา เป็นต้น ทำให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการเรียนและสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่และเกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รัญภัทร ล้อเพ็ญภพ (2549 : 47 ; อ้างอิงจาก Morrow ; & Wilson. 1961 ; 501 – 510) ที่ศึกษาเรื่องผลกระทบต่อ การสอบเข้าศึกษา สถาบันอุดมศึกษากับรายได้ของผู้ปกครอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่พ่อแม่ให้การสนับสนุน เอาใจใส่ เป็นอย่างดี ช่วยเหลือทุกด้าน ทั้งด้านกิจกรรม ความคิดเห็น ความเชื่อมั่น ซึ่งส่งผลให้เด็กเกิดความเชื่อมั่น ใ้วางใจ และทำให้เด็กเกิดสิ่งเร้าที่จะกระทำการต่างๆอย่างเต็มที่ ดังนั้นรายได้ของผู้ปกครอง จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยที่ดีของนักเรียนประจำ

1.3 อัตมโนทัศน์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดี วินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะ อัตมโนทัศน์ เป็นความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ รูปร่างลักษณะ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดที่นักเรียนมีต่อตนเอง ในด้านรูปร่างหน้าตา น้ำหนัก ส่วนสูง ทรวดทรง อิริยาบถต่างๆ และการแต่งกาย ความสามารถ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในการแสดงความสามารถ ด้านการเรียน และการทำงาน คุณค่าของตนเอง ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดในการประเมินค่าของ ตนเอง ในด้านการเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้นการที่นักเรียนมองตนเองในทางบวกมักจะเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ทำตามใจตนเอง แต่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามกฎระเบียบของสังคม และมักจะกระทำตน หรือแสดงออกถึง พฤติกรรมที่ไม่เป็นปัญหาแก่สังคม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อัตมโนทัศน์จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการมีวินัยของประจำเป็นอย่างมาก

1.4 บุคลิกภาพ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียน ที่มีบุคลิกภาพแบบแสดงตัว มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะบุคลิกภาพแบบแสดงตัวเป็น บุคลิกภาพที่มีลักษณะชอบสมาคมอยู่กับเพื่อนฝูง มีน้ำใจ สนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัว จึงสามารถปรับตัว ให้เข้ากับกฎ ระเบียบวินัยของโรงเรียนได้โดยไม่รู้สึกรัดอึด มีนิสัยที่อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม ซึ่งบุคลิกภาพดังกล่าวเป็นบุคลิกภาพที่ง่ายต่อการสร้างวินัยให้เกิดขึ้นกับตนเอง ทำให้ เป็นพฤติกรรมเคยชิน สามารถควบคุมตนเองได้ มีความรับผิดชอบทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สตอร์ม (Storm. 1967 : 215 - 217) ที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับบุคคล 2 ประเภท

พบว่า พวกแสดงตัวนั้นถ้าจะให้ทำงานร่วมกับผู้อื่นแล้ว จะทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยัง สามารถชักจูงให้ผู้อื่นเห็นถึงค่านิยมอันนี้ด้วย ส่วนพวกที่ชอบเก็บตัว สิ่งแวดล้อมจะไม่มีอิทธิพลต่อตนเองเท่าใดนัก เพราะยึดตนเองเป็นหลัก ขาดความเชื่อมั่นที่จะสร้างความสัมพันธ์กับคนอื่น ชอบต่อต้านสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ไม่ชอบอยู่ใต้กฎระเบียบของสังคม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพของนักเรียนจึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการมีวินัยของประจำ

1.5 สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีสัมพันธภาพกับผู้ปกครองดี มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะการที่นักเรียนและผู้ปกครองปฏิบัติต่อกัน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดี ได้แก่ นักเรียนเคารพเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่งของผู้ปกครอง และผู้ปกครองก็ให้ความรักความเอาใจใส่อบรมสั่งสอนนักเรียน เป็นที่ปรึกษาให้แก่นักเรียน นักเรียนได้รับความรักความอบอุ่นจากผู้ปกครอง และได้นำคำแนะนำของผู้ปกครองมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต สามารถทำให้นักเรียนควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนได้ โดยเกิดจากสำนึกในตนเอง ให้ปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี ดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขโดยไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ จึงทำให้นักเรียนมีวินัยมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกฤษณ์ ภูพัฒน์. (2538 : 7 ; อ้างอิงจาก Peck. 1958) ที่ได้ศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูของครอบครัวที่ส่งผลต่อบุคลิกภาพของเด็กพบว่า การให้ความรัก การเอาใจใส่ซึ่งกันและกันระหว่างพ่อ แม่ และลูก การที่พ่อแม่ให้การอบรมสั่งสอนและลูกก็เชื่อฟังและปฏิบัติตาม เป็นการส่งเสริมวินัยให้แก่เด็ก ที่ได้ผลทำให้เด็กมีการควบคุมตนเองจากภายในอย่างแท้จริง ดังนั้นสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยที่ดีของนักเรียนประจำด้วย

1.6 การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์มาก มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะการที่นักเรียนให้ความเคารพนับถือ เชื่อฟังคำอบรมสั่งสอน และการเป็นแบบอย่างการมีวินัยที่ดีของครู - อาจารย์ ทำให้พฤติกรรมการมีวินัยที่ครู - อาจารย์แสดงออกนั้นนักเรียนมีความพึงพอใจ และอยากที่จะกระทำตาม แสดงให้เห็นว่าครู - อาจารย์มีอิทธิพลต่อการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ดังที่ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ (2539 : 20 - 21) ได้อธิบายว่าพฤติกรรมของครูในการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนให้สอดคล้องกับค่านิยมทางสังคมและช่วยส่งเสริมการมีวินัยของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ โดยการทำแบบอย่างที่ดีน่าชมเชย หรือชมเชยเมื่อนักเรียนแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม ฝึกให้นักเรียนพิจารณาแก้ปัญหา และสร้างข้อตกลงเพื่อปฏิบัติตาม ทั้งนี้ต้องเน้นในเรื่องของเหตุผล การช่วยเหลือ และการเสียสละเพื่อส่วนรวม การควบคุมตนเอง การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และการร่วมมือกับผู้อื่น จึงจะช่วยส่งเสริมการมีวินัยที่ดีของนักเรียนได้ ดังนั้นการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

1.7 การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า นักเรียนที่มีการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อนมาก มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน เป็นการทำตามพฤติกรรมการวินัยของเพื่อน ได้แก่ การปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนในเรื่องการแต่งกาย ทรงผม ความประพฤติ การให้ความเคารพ และเชื่อฟังครู – อาจารย์ แสดงว่าเพื่อนมีส่วนสำคัญในการเกิดพฤติกรรมของนักเรียน ซึ่งถือว่านักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยนี้เป็นช่วงของวัยรุ่น เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ ติดเพื่อนมากกว่าติดพ่อแม่ และเกิดการเลียนแบบทางพฤติกรรมได้ง่าย โดยเฉพาะเลียนแบบพฤติกรรมจากเพื่อน ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี การที่นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดี ปฏิบัติตนได้เหมาะสม ตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียน และสังคม จะทำให้เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป การที่นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรม อารมณ์ของตนเองให้กระทำแต่สิ่งที่เหมาะสมนั้น เพื่อนก็มีส่วนช่วยทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมของตนเองได้ดีเช่นกันและช่วยให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำของนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุพจน์ จักขุทิพย์ (2521 : 23) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติตนสมควรแก่สภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร. ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลจากการคบเพื่อน การยอมรับเพื่อนในทางเสื่อมเสีย เป็นสิ่งที่ผลักดันให้ประพฤติตนไม่เหมาะสมแก่สภาพการเป็นนักเรียน และการใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เหมาะสม ผลการเรียนต่ำ อีกทั้งขาดความรู้ความเข้าใจ กฎหมายที่ใช้ควบคุมความประพฤติ และนักเรียนนักศึกษาที่มีปัญหาเรื่องความประพฤติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการหนีโรงเรียน การทะเลาะวิวาท ดังนั้นการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน จึงมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีวินัยของนักเรียนประจำ

2. องค์ประกอบที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร มี 9 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1 (x_1) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2 (x_2) ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 (x_3) อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (X_6) อาชีพของผู้ปกครอง : รับจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน (X_7) อาชีพของผู้ปกครอง : ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (X_8) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน (X_9) สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองหย่าร้างกัน (X_{10}) และสถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองถึงแก่กรรม (X_{11}) อภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บางคน มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนเพียงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงในระดับการศึกษา จากระดับประถมศึกษาเป็นระดับมัธยมศึกษา นักเรียนจึงมีความสนใจและรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี เพื่อปรับตัวเข้าสู่การเปลี่ยนแปลงในการเรียนระดับนี้ ทำให้สามารถควบคุมตนเองไม่ให้ทำตามความพอใจของตนเองมากเกินไป จึงมีการแสดงออกของพฤติกรรมที่เหมาะสม มีขอบเขต รู้จักสิทธิของตนเองและผู้อื่น

เป็นอย่างดี และเรียนรู้ที่จะสร้างวินัยด้วยการทำให้เคยชิน และสามารถฝึกความมีระเบียบได้ด้วยตนเอง แม้จะเป็นระดับชั้นแรกในระดับช่วงที่ 3 นักเรียนก็พร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับที่ทางโรงเรียนตั้งไว้ ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 บางคน มีวินัยในการอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะ แม้ว่านักเรียนจะเพิ่งเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษา แต่ถ้านักเรียนเป็นคนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เพราะไม่ฝึกความมีระเบียบวินัยมา นักเรียนก็จะยังคงกระทำพฤติกรรมเช่นเดิมต่อไป เพราะเด็กแต่ละคนมีความเป็นปัจเจก คือ เป็นตัวของตัวเอง ผ่านการอบรมเลี้ยงดูและฝึกฝนความมีระเบียบวินัยที่ไม่เหมาะสม เด็กก็จะเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆได้ยาก แม้ว่าจะอยู่ในระดับชั้นแรกของช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนจึงไม่สามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆที่โรงเรียนวางไว้ได้ เมื่อรู้สึกวุ่นวายกับความรู้สึกที่เคยชินของตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ไม่ดีในการอยู่ประจำ

2.2 ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2 ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บางคน มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนเรียนอยู่ในช่วงกลางระหว่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ เป็นทั้งรุ่นพี่และรุ่นน้องในขณะเดียวกัน จึงเข้าใจกฎระเบียบข้อบังคับที่โรงเรียนวางไว้เป็นอย่างดี เพราะนักเรียนได้ผ่านการใช้ชีวิตในการเรียนระดับนี้มา 1 ปีการศึกษาแล้ว จึงเรียนรู้ที่จะมีวินัยได้ด้วยตนเอง สามารถควบคุมตนเองไม่ทำตามความพอใจของตนเองโดยไม่มีขอบเขต เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับรุ่นน้องได้ สามารถปฏิบัติตนให้อยู่ในกฎระเบียบข้อบังคับต่างๆได้ เรียนรู้ถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น จึงทำให้นักเรียนในระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถประพฤติปฏิบัติตัวให้อยู่ในระเบียบวินัยของทางโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 บางคน มีวินัยในการอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาบางคนคิดว่าตนเอง เป็นรุ่นน้องที่อยู่ตรงกลาง คือ อยู่ระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งครู - อาจารย์อาจให้การดูแลเอาใจใส่เล็กน้อยกว่านักเรียนระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 1 และระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนจึงไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับของทางโรงเรียนมากนัก และประกอบกับที่ตัวนักเรียนเองเป็นคนที่ไม่ได้รับการฝึกฝนระเบียบวินัยที่ดีมา นักเรียนจึงไม่ใส่ใจในการทำกฎระเบียบที่ทางโรงเรียนวางไว้ เพราะนักเรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมและความต้องการของตนเองได้ จึงทำให้ไม่มีขอบเขตในตนเอง ละเมิดสิทธิทั้งของตนเองและผู้อื่น โดยไม่รู้สึกละเมิด จึงทำให้มีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยที่ไม่เหมาะสมไปตามพื้นฐานของตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

2.3 ระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคน มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนมีระเบียบวินัยมากขึ้น ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนเริ่มมีวุฒิภาวะเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น เพราะเป็นระดับชั้นสุดท้ายในการ

เรียนช่วงชั้นที่ 3 จึงมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตน สามารถควบคุมตนเองได้ ให้ความสำคัญกับกฎ กติกาต่างๆที่สังคมวางไว้ ไม่ทำตามความพอใจของตนเองโดยไม่มีขอบเขต แสดงออกซึ่งพฤติกรรมภายในขอบเขตที่เหมาะสม มีความประพฤติที่จะเรียนรู้สิทธิทั้งของตนเองและผู้อื่น และสร้างวินัยโดยการทำให้เป็นพฤติกรรมที่เคยชิน ฝึกความมีระเบียบได้ด้วยตนเอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ถือว่าอยู่ในระดับขั้นสุดท้ายในช่วงชั้นที่ 3 นักเรียนที่ผ่านการฝึกวินัยมาอย่างเคยชิน จึงพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับที่ทางโรงเรียนวางไว้ โดยไม่รู้สึกอึดอัด ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 บางคน มีวินัยในการอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนชอบฝ่าฝืนกฎระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ทำตามความต้องการของตนเองแม้จะเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องเพราะไม่ได้ฝึกความมีระเบียบวินัยมาตั้งแต่ต้น เมื่ออยู่ในระดับชั้น : มัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นระดับขั้นสุดท้ายในช่วงชั้นที่ 3 จึงเห็นช่องทางที่จะหลีกเลี่ยง ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ ที่ทางโรงเรียนวางไว้ โดยกระทำความผิดอย่างไม่รู้สึกละอาย ซึ่งเด็กแต่ละคนผ่านการอบรมเลี้ยงดูและฝึกฝนด้านระเบียบวินัยที่ไม่เหมาะสม จึงทำให้มีพฤติกรรมความมีระเบียบวินัยที่ไม่เหมาะสมไปตามพื้นฐานของตนเอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ไม่ดีในการอยู่ประจำ

2.4 อาชีพของผู้ปกครอง : รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่านักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะ การประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นอาชีพงานที่มั่นคงและมีเกียรติ นักเรียนจึงเกิดความภาคภูมิใจในตัวผู้ปกครอง รู้สึกอยากมีอนาคตที่ดีเป็นที่ยอมรับในสังคม ดังเช่นผู้ปกครอง สามารถทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเอง ให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากจิตสำนึกของตนว่า สิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม ไม่ประพฤติตนไปในทางที่เสื่อมเสีย มีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะได้มีอาชีพที่ดีดังเช่นผู้ปกครอง ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำมาก

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะนักเรียนคิดว่าอาชีพของผู้ปกครองเป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ เป็นที่ยกย่องของสังคม นักเรียนไม่จำเป็นต้องขวนขวายหรือกระตือรือร้นที่จะตั้งใจเรียน ไม่ประพฤติตนให้เป็นนักเรียนที่ดี ไม่มีการพัฒนาตนเอง ไม่สนใจกฎระเบียบทางสังคมที่ตนอาศัยอยู่ ทำให้นักเรียนขาดความสำนึกในตนเองว่า จะต้องกระทำความดีและถูกต้อง เพราะถึงอย่างไรผู้ปกครองก็สามารถดูแลปกป้องตนเองได้ นักเรียนจึงเกิดพฤติกรรมที่ขัดต่อระเบียบของสังคม สร้างความยุ่งยากแก่ตนเองและผู้อื่น จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

2.5 อาชีพของผู้ปกครอง : รับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน มีวินัยในการอยู่

ประจำมาก ทั้งนี้เพราะอาชีพรับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชนนี้เป็นอาชีพที่ต้องทำงานหนัก ต้องทำงานแข่งขันกัน ทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะอบรม ดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิดเท่าที่ควร และเมื่อนักเรียนเห็นว่าผู้ปกครองต้องทำงานหนัก เพื่อหาความสุขสบายมาให้ครอบครัว ดังนั้นนักเรียนจึงสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตน ให้กระทำในสิ่งที่ดีงามและถูกต้อง โดยการกระทำนั้นมาจากความสำนึกของตนเอง ทำให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบตนเอง ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในด้านต่าง ๆ ขวนขวายหาความรู้ใส่ตัว เพียรพยายามด้วยตนเองเพื่อความสำเร็จในอนาคต ไม่ประพฤตินไปในทางที่เสื่อมเสีย จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำที่ดี

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพรับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน มีวินัยในการอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพนี้ทำให้ต้องทำงานหนัก และมีการแข่งขันในการทำงานตลอดเวลา ทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะดูแลนักเรียนได้เต็มที่ ทำให้นักเรียนไม่ได้รับการเอาใจใส่ ไม่ได้รับคำปรึกษาที่ดี ทำให้นักเรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรม และอารมณ์ของตนเองให้กระทำในสิ่งที่ดีงามและถูกต้อง นักเรียนจึงกลายเป็นคนก้าวร้าว ประพฤตินไม่เหมาะสม จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

2.6 อาชีพของผู้ปกครอง : อาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว เป็นอาชีพที่อิสระ มีกิจการเป็นของตนเอง ทำให้นักเรียนอยากจะทำอาชีพเช่นเดียวกับผู้ปกครอง ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองให้เป็นไปตามที่มุ่งหวังไว้ โดยเกิดจากความสำนึกของตนเองว่า สิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งที่ดีงาม นักเรียนจึงมุ่งมั่นที่จะศึกษาหาความรู้ เพื่อเก็บไว้เป็นประสบการณ์ ในการเจริญรอยตามอาชีพของผู้ปกครอง มีความพยายามตั้งใจ มุ่งมั่น เพื่อที่จะได้ประสบความสำเร็จ เป็นที่ยอมรับเช่นเดียวกับผู้ปกครอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำมาก

นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีวินัยในการอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว นักเรียนอาจเห็นว่าผู้ปกครองได้สร้างธุรกิจหรืออาชีพไว้ให้ตนแล้ว และคิดว่าเมื่อเรียนสำเร็จแล้วก็จะดำเนินรอยตามธุรกิจที่ผู้ปกครองสร้างเอาไว้ ทำให้นักเรียนขาดความสำนึกว่าจะกระทำสิ่งที่ประไรที่ จะสร้างความเจริญรุ่งเรืองต่อตนเองและผู้อื่น เช่น ไม่รู้จักขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง ประพฤตินตามใจตนเอง ไม่ทำตามกฎระเบียบของสังคม ก่อให้เกิดความยุ่งยากแก่ตนเองและผู้อื่น จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

2.7 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน มีวินัยในการอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะการที่ผู้ปกครองของนักเรียนอยู่ร่วมกันอย่างพร้อมเพรียง มีโอกาสที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดู ดูแล เอาใจใส่ และปลุกฝังสิ่งที่ดีงามจากผู้ปกครองมากทั้งในเรื่องการเรียน การคบเพื่อนและชี้แนะแนวทางในการดำเนิน

ชีวิตประจำวัน ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรม และอารมณ์ของตนเองให้กระทำแต่สิ่งดีงาม โดยเกิดจากความสำนึกของตนเองว่า จะสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ตนเองและผู้อื่นต่อไป จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำที่ดี

นักเรียนบางคนที่ถูกปกครองอยู่ร่วมกัน มีวินัยในอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนบางคนที่ถูกปกครองมีเวลาในการดูแลเอาใจใส่นักเรียนมากเกินไป ทำให้นักเรียนถูกผู้ปกครองเคี่ยวเข็ญจากผู้ปกครองมาก ในทุกเรื่อง ทั้งเรื่องการเรียนรู้ การคบเพื่อน และการดำเนินชีวิต ซึ่งทำให้นักเรียนรู้สึกอึดอัด รู้สึกว่าตนเองถูกบังคับให้ทำตามคำสั่งของผู้ปกครอง ประกอบกับนักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต ซึ่งเป็นช่วงที่มีความยุ่งยาก สับสน มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ต้องการมีอิสระและเป็นตัวของตัวเอง ดังนั้นเมื่อถูกผู้ปกครองเคี่ยวเข็ญมากเกินไป อาจทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน ไม่มีความรับผิดชอบทั้งในเรื่องการเรียนรู้ และการดำเนินชีวิตของตนเอง จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

2.8 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองหย่าร้างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ถูกปกครองหย่าร้างกัน มีวินัยในอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะ ครอบครัวที่หย่าร้างกันบางครอบครัว ยังสามารถเลี้ยงดูลูกได้เป็นอย่างดี สามารถให้ความรักความอบอุ่นได้เหมือนเดิม และอาจเป็นครอบครัวที่สามารถปลูกฝังเรื่องระเบียบวินัยที่ดีได้ เพราะตระหนักว่าครอบครัวตนเองไม่สมบูรณ์ จึงกระทำตนอยู่ในระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคม เป็นแบบอย่างที่ดี อดทน ขยันหมั่นเพียร รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม เพื่อทดแทนในสิ่งที่ขาดหายไป จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำมาก

นักเรียนบางคนที่ถูกปกครองหย่าร้างกัน มีวินัยในอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่ถูกปกครองหย่าร้างกัน ทำให้สภาพของครอบครัวแตกแยก ไม่มีความสุข พ่อหรือแม่ต้องเลี้ยงดูลูกเพียงลำพังจึงต้องทำมาหากินมากขึ้นเพื่อหาเงินมาเลี้ยงลูก จึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลเอาใจใส่ออย่างใกล้ชิด นักเรียนจึงไม่ได้รับความรัก ความอบอุ่นอย่างเต็มที่ หมดที่พึง ขาดกำลังใจ และขาดเป้าหมายในชีวิต ทำให้นักเรียนในตนเองต่ำ จึงส่งผลต่อการมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

2.9 สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง : ผู้ปกครองถึงแก่กรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร แสดงว่า นักเรียนบางคนที่ถูกปกครองถึงแก่กรรม มีวินัยในอยู่ประจำมาก ทั้งนี้เพราะการเลี้ยงดูเอาใจใส่ การได้รับความอบอุ่น การได้รับคำปรึกษาที่ดีจากผู้ปกครองที่มีชีวิตอยู่ การระลึกถึงพระคุณของผู้ปกครองที่จากไป จะช่วยเป็นกำลังใจให้ประพฤติปฏิบัติตนให้มีค่า มีความกตัญญูทศเวทีที่จะตั้งใจศึกษาเล่าเรียนต่อไป ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองให้กระทำแต่สิ่งดีงาม โดยเกิดจากความสำนึกของตนเองว่า จะสร้างความเจริญงอกงามให้แก่ตนเองและผู้อื่นต่อไป จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำมากด้วย

นักเรียนบางคนที่ถูกปกครองถึงแก่กรรม มีวินัยในอยู่ประจำน้อย ทั้งนี้เพราะนักเรียนขาดที่ปรึกษาที่ดีในการให้แนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งในช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่เป็นช่วงที่สำคัญของชีวิต การขาดผู้ปกครองที่จะให้คำปรึกษาที่ดีในเรื่องส่วนตัว นักเรียนอาจไม่กล้าไปปรึกษากับผู้อื่น จึงทำให้นักเรียนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมหรืออารมณ์ของตนให้กระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม จึงก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ขัดต่อความเจริญรุ่งเรืองของตนเองและผู้อื่น เช่น นักเรียนกลายเป็นคนก้าวร้าว ประพฤติตนไปในทางที่เสื่อมเสียต่อตนเองและครอบครัว เป็นต้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำน้อย

3. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย ของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มี 3 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุด ไปหาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด ได้แก่ อัตมโนทัศน์ (x_{12}) การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน (x_{16}) และการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ (x_{15}) อภิปรายผลได้ดังนี้

3.1 การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับหนึ่ง แสดงว่า นักเรียนที่มีการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อนมาก ทำให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำมากกว่า องค์ประกอบด้านอื่นๆ ทั้งนี้เพราะนักเรียนที่อยู่ในช่วงวัยนี้ถือว่าอยู่ในช่วงของวัยรุ่น เป็นวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ และมักจะมีพฤติกรรมติดเพื่อนมากกว่าติดพ่อแม่ การแสดงออกของพฤติกรรมในบางครั้งก็ได้รับอิทธิพลมาจากเพื่อน ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมที่ดีและไม่ดี การที่นักเรียนเลือกคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมดีนั้น เพื่อนจะสามารถให้คำแนะนำที่ดีในการปฏิบัติตนให้เหมาะสม ตามกฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและสังคมได้ จึงทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรม อารมณ์ของตนเองให้กระทำแต่สิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อนจึงมีอิทธิพลอย่างเห็นได้ชัด ที่จะทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาพฤติกรรมทั้งด้านการเรียนและช่วยให้นักเรียนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำของนักเรียนได้ ดังที่ จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) กล่าวว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด ทั้งนี้เพราะสังคมในสถาบันการศึกษา จะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักเรียน ซึ่งลักษณะของกลุ่มเพื่อนจะมีส่วนในการสร้างแรงจูงใจทางการเรียนได้ ซึ่งทำให้นักเรียนมีวินัยที่ดีการอยู่ประจำได้อีกด้วย

3.2 อัตมโนทัศน์ มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 2 แสดงว่า นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ดี ทำให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำมาก รองลงมาจากองค์ประกอบด้านการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน ทั้งนี้เพราะ อัตมโนทัศน์เป็นความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนที่มีต่อตนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ รูปร่างลักษณะ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดที่นักเรียนมีต่อตนเอง ในด้านรูปร่างหน้าตา หน้าหนัก ส่วนสูง ทรวดทรง อิริยาบถต่างๆ และการแต่งกาย ความสามารถ ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในการแสดงความสามารถ ด้านการเรียนและการทำงาน คุณค่าของตนเอง ได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดในการประเมินค่าของตนเอง ในด้านการ

เป็นที่ยอมรับของกลุ่ม ความเชื่อมั่นในตนเอง และความภาคภูมิใจในตนเอง ดังนั้นการที่นักเรียนมองตนเองในทางบวกมักจะเห็นคุณค่าในตนเอง ไม่ทำตามใจตนเอง แต่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ตามกฎระเบียบของสังคม และมักจะกระทำตน หรือแสดงออกถึงพฤติกรรมที่ไม่เป็นปัญหาแก่สังคม ดังนั้นจะเห็นได้ว่า อັตมโนทัศน์จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์ทางบวก กับการมีวินัยของประจำเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของคูเปอร์สมิธ (ซูติญา แสนละมุล. 2541 : 56 ; อ้างอิงจาก Coopersmith. 1959) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับอັตมโนทัศน์ในการปรับตัว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีอັตมโนทัศน์ในด้านดี จะมีความกังวลใจน้อยกว่านักเรียนที่มีอັตมโนทัศน์ไปในด้านไม่ดี และนักเรียนที่มีอັตมโนทัศน์ในด้านดี จะเป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

3.3 การเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เป็นอันดับที่ 3 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย แสดงว่า นักเรียนที่มีการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์มาก ทำให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำมากเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้เพราะการที่นักเรียนให้ความเคารพนับถือ เชื่อฟังคำอบรมสั่งสอน การเป็นแบบอย่างการมีวินัยที่ดีของครู - อาจารย์ ทำให้พฤติกรรมการมีวินัยที่ครู - อาจารย์แสดงออกนั้น นักเรียนเกิดความพึงพอใจ และอยากที่จะกระทำตามพฤติกรรมต่างๆตาม เมื่อนักเรียนเกิดการยอมรับในพฤติกรรมของครู - อาจารย์มากเท่าใด นักเรียนก็จะให้ความเคารพ เชื่อฟังและทำตามคำสั่งสอนของครู - อาจารย์มากขึ้นเท่านั้น ทำให้ง่ายต่อการดูแล และอบรมสั่งสอนกับนักเรียน ครู - อาจารย์จึงสามารถให้คำแนะนำทั้งในด้านการเรียน การดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง เหมาะสมแก่นักเรียนได้อย่างเต็มที่ รวมถึงการปลูกฝังในเรื่องระเบียบและวินัยที่ดีงามให้แก่นักเรียนด้วย ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมพฤติกรรมและอารมณ์ของตนเองได้ โดยเกิดจากจิตสำนึกของตนเองให้ปฏิบัติแต่สิ่งดีงาม กระทำในสิ่งที่ไม่ขัดต่อกฎระเบียบของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ และดำเนินชีวิตอยู่ในกฎระเบียบของสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้นการเลียนแบบการมีวินัยของครู อาจารย์ จึงมีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไทเลอร์ (พระมหาเสรี ยีพระบาง. 2547 : 45 ; อ้างอิงจาก Tyler. 1964 : 16) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีระเบียบวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า สัมพันธภาพที่ดีในอุดมคติ ครูต้องมีการสื่อความเข้าใจที่ดีกับนักเรียน เป็นมิตรที่ดี ให้ความรักความเอาใจใส่ มีความเข้าใจและยอมรับนักเรียน ซึ่งทำให้นักเรียนมีวินัยที่ดีในการอยู่ประจำได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลของการศึกษาครั้งนี้ สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้ปกครอง ของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร ได้ทราบว่ามืองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบที่มีอิทธิพลมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน อัตมโนทัศน์ และการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์

อีกทั้งเพื่อเป็นแนวทางนำไปใช้พัฒนานักเรียนในการปรับปรุงตนเองให้มีวินัยในการอยู่ประจำที่ดี ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ดังนี้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบในด้านการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นอันดับที่หนึ่ง ดังนั้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ควรส่งเสริมกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนกับเพื่อนมีการกระทำด้านระเบียบวินัยให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อสืบทอดเป็นประเพณีที่ดีงาม ให้เกิดความรักใคร่ผูกพัน ช่วยเหลือ เห็นอกเห็นใจ เป็นที่ปรึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งกันและกัน เพื่อให้นักเรียนมีวินัยในการอยู่ประจำที่ดีมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 จากผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบในด้านอัตมโนทัศน์ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นอันดับที่สอง ดังนั้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และผู้ปกครอง ควรจัดกิจกรรม หรือสนับสนุนให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถตรงตามความต้องการของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดความมั่นใจเชื่อมั่นในตนเอง โดยกระทำนั้นต้องไม่ผิดต่อกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคม เพื่อให้นักเรียนเกิดคุณธรรมในจิตใจ พอใจในสิ่งที่ตนเป็นและมีอยู่ เพื่อจะได้ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต่อไป

1.3 จากผลการศึกษาพบว่าองค์ประกอบในด้านการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ เป็นองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เป็นอันดับที่สาม ดังนั้น ผู้บริหาร ครู อาจารย์ ควรตระหนักถึงความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู อาจารย์กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ยึดถือแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตน จากครู อาจารย์ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตที่ดีต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ในช่วงชั้นอื่นๆ ในโรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร เช่น การปรับตัว สุขภาพจิต นิสัยทางการเรียน เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางนำไปใช้พัฒนานักเรียนในการปรับปรุงตนเอง ให้มีวินัยในการอยู่ประจำดี ตลอดจนการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในการอยู่ประจำ เช่น สุขภาพจิต นิสัยในการเรียน ความเชื่ออำนาจในตน เป็นต้น

2.3 ควรทำการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อพัฒนาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยในการอยู่ประจำ ได้แก่ การเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน อัดมโนทัศน์ และการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์ โดยใช้เทคนิคต่างๆทางจิตวิทยา เช่น การปรับพฤติกรรม และกลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

.

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงวงศ์. (2524). *สุขภาพจิตในโรงเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ.
- กรมอาชีวศึกษา. (2542). *เอกสารคุณลักษณะและมาตรฐานวิชาชีพ “มาตรฐานอาชีวศึกษา” ประเภทช่างอุตสาหกรรม หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2538*. กรุงเทพฯ : กรมอาชีวศึกษา.
- กรมวิชาการ. (2541). *คำบรรยายเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมที่เน้นความมีวินัยและความมีประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลญัญ เพชรภรณ์. (2545). *เอกสารประกอบการสอนวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน*. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา. ถ่ายเอกสาร.
- กฤษจา ดอนทอง. (2549). *ปัจจัยที่สัมพันธ์ กับวินัยของนักเรียนนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคนครปฐม*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กาญจนา คำสุวรรณ. (2524). *จิตวิทยาเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ทวีการพิมพ์.
- กาญจนา ศรีภาพสินธุ์. (2531). *การบริหารกิจการนักเรียน เล่ม 1*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2528). *ชุดฝึกอบรมด้วยตนเอง*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน.
- จิราพร อรรพพลทรัพย์. (2541). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในสังกัดกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การจัดการสวัสดิการสังคม). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตกร แก้วนุ้ย. (2543). *การพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพ*. กรุงเทพฯ : เอมพันธ์.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2539). *การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย รายงานการวิจัยฉบับที่ 56*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชุติญา แสนละมุน. (2541). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในโรงเรียนประจำของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวลี ดวงแก้ว. (2541). *การศึกษามโนภาพแห่งตนแบบข้ามวัฒนธรรมของเด็กวัยรุ่นไทย และเด็กวัยรุ่นอังกฤษ = The Study of self concept on cross cultural beteen Thai and English adolescents*. กรุงเทพฯ : โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน.

- ชฎิลรัตน์ อัครวิวัฒน์พงศ์. (2537). การประพจน์ผิดวินัยของนักเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพฯ ตามทัศนะของผู้บริหารและครู. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โชติ บุญนิธิวิช. (2540). การใช้สัญญาเงื่อนไขควบคู่กับการเสริมแรง ต่อการใช้หลักฟรีแมค เพื่อพัฒนาการมีวินัยในการใช้ห้องสมุด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทศพร ประเสริฐสุข. (2508). คู่มือวิชาการศึกษา 3. จิตวิทยาการศึกษา วิทยาลัยครูนครสวรรค์. ทิศนา แคมมณี. (2526, ตุลาคม – ธันวาคม). การสอนเพื่อเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ตามแนวมนุษยนิยม นวัตกรรม การศึกษาระดับประถมศึกษา. วารสารครุศาสตร์. 12 : 12 – 19.
- ธัญภัทร ล้อเพ็ญภพ. (2549). ผลกระทบต่อการสอบเข้าศึกษาสถาบันอุดมศึกษาในระบบกลางของครูและนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 โรงเรียนอุดมศึกษาพัฒนาการ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ธิดิมา จักรเพชร. (2544). ผลของชุดการแนะแนวที่มีต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสุเหล่าแสนแสง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิภา นิธยาน. (2530). การปรับตัวและบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ : สารการพิมพ์.
- นันทนวล อันทะชัย. (2532). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์กับการปรับตัวด้านสัมพันธภาพกับเพื่อนต่างเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมศึกษาหญิง โรงเรียนมัธยมชาย และโรงเรียนมัธยมศึกษาแบบสหศึกษา จังหวัดอุดรธานี. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปัญญา สดสง่า. (2531). วินัยของนักเรียน การประพจน์ผิดวินัย การป้องกันและการแก้ไข ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (บริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เปรมสุรีย์ เชื้อมทอง. (2526). การเปรียบเทียบปัญหาสุขภาพจิตของเด็กวัยรุ่นในสถานสงเคราะห์ กับเด็กวัยรุ่นในโรงเรียน. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2530). สุขภาพจิตเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : บัณฑิตการพิมพ์.
- พนัส หันนาดิษฐ์. (2524). แบบทดสอบพฤติกรรมเรื่องตัวเรา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

- พรรณทิพย์ เกษะนันท์. (2516, สิงหาคม). การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่น. วารสารครุศาสตร์. 5 : 64 – 69.
- พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2541). มนุษย์สัมพันธ์. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรสิริ มั่นคง. (2549). องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความมีวินัยในตนเองของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 โรงเรียนเทคโนโลยีกรุงเทพ เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พระธรรมปิฎก. (2539). เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ. กรุงเทพฯ : สัตถธรรมมิก.
- พระมหาเสรี ยีพระบาง. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีระเบียบวินัยของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัดสระเกษ เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพียวรี เกาทันท์ทอง. (2534). การศึกษาพฤติกรรมด้านวินัยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบุรี. ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ภิญโญ สาร. (2523). การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มะลิวัลย์ พร้อมจิต. (2547). ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการมีวินัยในตนเองของนักเรียน นักศึกษา โรงเรียนพาณิชย์การสุโขทัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เมธี ปิลันธนานนท์. (2523). ประมวลบทความทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารการศึกษา. นครปฐม : พระปฐมการพิมพ์.
- ยุวดี เต็ยรมประสิทธิ์. (2536). การพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. กรุงเทพฯ.
- รัฐกมล บรรหาร. (2534). การเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ระหว่างวัยรุ่นชายที่มีความก้าวร้าวกับวัยรุ่นชายปกติที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบที่แตกต่างกันตามการรับรู้ของตน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2544). พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. กรุงเทพฯ : สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- ลักขณา สรวิวัฒน์. (2544). จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

- ละอองทิพย์ พลานุกาพ. (2532). *สุขภาพจิตกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กที่อยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกัน*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ลาดทองใบ ภูอภิรมย์. (2530). *บทบาทของครอบครัวในการป้องกันยาเสพติด รายงานการวิจัยฉบับที่ 37*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร ; และคณะ. (2539). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัย*. รายงานการวิจัยฉบับที่ 60. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วงศกร ภูทอง ; และ อลงกต ศรีเสน (2545). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549)*. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์.
- วีรวรรณ วรสุข. (2540). *พฤติกรรมและสาเหตุของการประพฤติดังกล่าวระเบียบของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภา ตันติสุนทร. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่คัดสรรกับความเครียด และระหว่างความเครียดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลอุตรดิตถ์*. วิทยานิพนธ์ วท.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- วัฒนาวิทยาลัย, โรงเรียน. (2547). *คู่มือนักเรียน*. กรุงเทพฯ : อรุณกาลาดพร้าว.
- วสัน ปุณผล. (2542). *การพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางไทรวิทยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สารนิพนธ์ ก.ศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีธรรม ธนภูมิ. (2535). *พัฒนาการทางอารมณ์และบุคลิกภาพ*. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. กรุงเทพฯ.
- ศรีเรือน แก้วกังวาน. (2547). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.
- ศิวพงศ์ ไชยพร. (2548). *การศึกษาวินัยในตนเองของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาพาณิชยการ สังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินท์นิพนธ์ กศ.ม. (วิชาเอกธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพจ จุกขุทิพย์. (2521). *ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อการประพฤติดนสมควรแก่สภาพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (พัฒนาสังคม). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สุมลลิกา อุดการ. (2537). *องค์ประกอบที่นอกเหนือจากสติปัญญาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จังหวัดอุตรดิตถ์*. ปรินท์นิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.

- สุรางค์ โค้วตระกูล. (2541). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีย์ประภา ตรีเวช. (2523). *ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในการโฆษณา*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุชา จันทน์เอม. (2521). *ปัญหาสังคม*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิชย์.
- สถิต วงศ์สุวรรณต์. (2540). *การพัฒนาบุคลิกภาพ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรพิทยา.
- สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2537). *การเสริมสร้างวินัย. คู่มือแนวปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : สำนักงานฯ.
- สำรวย ประโพรศรีศรี. (2544). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาค ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมาคมผู้ปกครองและครู โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย. (2549). *ไต้หวันงามะขาม*. กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว.
- สิริชัย ประทีปนาย. (2533). *การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว*. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย รำไพพรรณ.
- อรพินทร์ ชูชม ; และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). *องค์ประกอบที่สำคัญต่อการปรับตัวของวัยรุ่น*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรรวรรณ พานิชย์ปฐมพงศ์. (2541). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับพฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อรุณศิริ เกียรติศิริ. (2547). *ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวในหอพักของนักเรียนเตรียมทหาร โรงเรียนเตรียมทหาร กรมยุทธศึกษาทหาร กองบัญชาการทหารสูงสุด กระทรวงกลาโหม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อาภา เสถียรสวัสดิ์. (2524). *จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับครู*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ , ม.ม.ป. , กรุงเทพฯ
- อำพร เดชก้อง. (2533). *รูปแบบการบริหารงานหอพักของมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- อำรุง จันทวานิช. (2526). *องค์ประสิทธิภาพของการประถมศึกษา : รายงานการวิจัยและประเมินผล ประสิทธิภาพของการประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อำไพ ศิริพัฒน์. (2515). ความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเอง. *วารสารครุศาสตร์*. 3 : 5 – 6.
- อำไพ อินฟ้าแสง. (2524). *จิตวิทยาวัยรุ่น*. ภาควิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อุไร สิงโต. (2521). *ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบเก็บตัวและแบบแสดงตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน*. ปริญญาโท ค.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Bandura, A., Ross, D; & Ross. (1963 A). Imitation of Film Mediated Aggressive Models. *Journal of Abnormal and Social Psychology*. 66 : 3 – 11.
- Banister, Robert Leo. (1972, February). A Comparative Study of n Extroversion – Introversion Traits to two instructional Method, *Dissertation Abstracts International*. 31 : 4327 – A.
- Broadbent, D.E. (1969, November). *Two Personality Related to Academic Achievement*, *The Brijish Journal of Education Psychology*. 29 : 214 – 218.
- Bryant , Brenda kay. (1982, Febryary). Student - teacher Relationship as Related to Internal External Locus of Control, *Dissertation Abstracts Internationnal*. 32 : 4854 – B,
- Bull, Harry Clinton. (1998, September). High School Administrators Perceptions of Their Comfort Levels with tge of Safe Schools, *Dissertation Abstracts International*. 59 (32) : 699-A.
- Burns, Robert. (1977). *Self – concept development and education*. Self – concept educational psychology. London : Holt, Rinehart and Winston.
- Chopra, S.L. (1967). Parental Occupation and Academic Achievement of High School Students in Academic, *The Journal of Education Research*. 60 : 359 – 362.
- Clark, Kenneth B. (1967). *The Negro Students at Intergrated Collage,*” *Education of the Disdvantage*. P. 120. New york : Holt Rinehart and Winston, Inc.
- Cohn, Marilyn M. Rottkamp B. Robert ; & Provingo F. Fngene (1987). To be a Teacher cases, Concepts Observation Guides. New York : Random House, Inc.
- Dade, Claence Edward. (1997, May). A Description and Analysis of the Perceptions of Students in the Gang Reaction Program in an Urban High School (Urban Education), *Dissertation Abstracts International*. 58 (10) : 3820-A.

- Elder, G.H. (1965). Family Structure and Educational Attainment : A Cross Nation Analysis, *American Sociological Review*. 30.
- Eysenck, Han J. (1969). Personality in Primary school children (part II), *The British Journal of Education Psychology*.
- Fagerland, Ingegar ; & Lawnee J. Saha. (1983). *Education and National Development*. Oxford : Pergamon Press Ltd.
- Friesen, Ford ; & Cynthia Norioe. (1997, June). " Survey of Parental Attitudes and Options Concerning Student Discipline in Saskatchewan Elementary School, " *Dissertation Abstracts International*. 35 (3) : 642-A.
- Mc Candless, Boud R. (1967). *Children and Adolescents Behavior and Development*. New York : Holt.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3 rd ed. New York : McGraw Hill.
- Hall, Calvin S and Lindzey Garner. (1975). *Theories of Personality*. New York : John Wiley and Sons, Inc.
- Hamed, Zahran A.S. (1967, June). The Self – Concept in the Psychological Guidance of Adolescents In the *British Journal of Education Psychology*. 37 : 225.
- Hick, D.J. (1965). Imitation and Relation of Film Aggressive Peer and Adult Model, *Journal Personality and Social Psychology*. 2 : 197 – 200.
- Hines, Eric Eayne. (1997, May). Building Condition and Student Achievement and Behavior (High School), *Dissertation Abstracts International*. 57 (11) : 4610-A.
- Hurlook, Elizabeth B. (1964). *Development psychology*. New York : McGraw – hill Book Company.
- Johnson, Constanes Ellen. (1997, January). Effect of Interdisciplinary Teams and Teacher advisory Groups on Middle School Discipline, *Dissertation Abstracts International*. 57 (11) : 4612-A.
- Killion, Rocky Dee. (1997, Mary). " Methoda and Resources Used by Administrators in Indiana Secondary Schools for Handling Student Discipline, " *Dissertation Abstracts International*. 57 (7) : 2769-A.
- Munro, A. (1966). *Parental Deprivation in Depressive Patient*. *British Psychiatry*. 433 – 457 : 1112.
- Morran, D.Keith and Rex A. Stockton. (1980). Effect of Self – Concept on Group Member Reception of Positive Feedback. *Journal of Counseling Psychology*. 27(3) : 260 – 267.

- Schrupp, Manfred S. (1993). A comparative Study of Public and Private School Seventh and Eighth – grade Teachers Perceptions of School. *Dissertation, Ph.D. United State : Memphis State University. Photocopied.*
- Sheviakov, G.V. (1985). Discipline for Today' s Children and Youth. Washington : National Education Association.
- Stein, G.M. ; & Bryant. (1972). The Effects of a televised Model Upon Rule Adoption Behavior of Children, *Child Development. 43 : 268 – 278.*
- Wright, Robert J. ; & Bean, Andrew G. (1974). The Influence of Socio – economic Status on the Predictability of College Performance, *Journal of Educational Measurement. 11 : 277 – 283.*
- Wolford, Earl Melvin. (1965). An Analysis of Selected Education Philosophies as Pertinent to Dropout Problem. *Dissertation Abstract. 25 : 256.*

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

จดหมายเชิญผู้เชี่ยวชาญ

จดหมายเชิญผู้เชี่ยวชาญ

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3
โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการมีวินัยของนักเรียนประจำ ช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 7 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตมโนทัศน์
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามบุคลิกภาพ
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามสัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของอาจารย์
- ตอนที่ 6 แบบสอบถามการเลียนแบบการมีวินัยของเพื่อน
- ตอนที่ 7 แบบสอบถามการมีวินัย

ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนักเรียนตอบแบบสอบถามให้ครบสมบูรณ์และตรงตามความเป็นจริงให้มากที่สุด ซึ่งแบบสอบถามชุดนี้ไม่เกิดผลกระทบต่อการศึกษาและต่อตัวนักเรียนแต่อย่างใด แต่จะเป็นประโยชน์กับนักเรียน และส่วนรวมทั้งทางตรงและทางอ้อม ในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนนโยบายการมีวินัยของนักเรียนในโรงเรียนต่อไป ขอขอบคุณนักเรียนทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

(นางสาวนิตยา ทับแก้ว)

นิสิตปริญญาโท สาขาจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบด้านส่วนตัวของนักเรียน

เมื่อนักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย $\surd$ ลงในช่อง ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่าง
.....ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียน

1. ระดับชั้น

- ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 1
- ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 2
- ( ) มัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เกรดเฉลี่ยของนักเรียน .....

3. รายได้ของผู้ปกครอง เฉลี่ยเดือนละ ..... บาท

4. อาชีพของผู้ปกครอง

- ( ) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
- ( ) รับจ้าง / พนักงานบริษัทเอกชน
- ( ) ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว
- ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. สถานภาพสมรสของผู้ปกครอง

- ( ) ผู้ปกครองอยู่ร่วมกัน
- ( ) ผู้ปกครองหย่าร้างกัน
- ( ) ผู้ปกครองถึงแก่กรรม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามอัตนัยทัศน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริงของนักเรียน เมื่อนักเรียนอ่าน

ข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องขวามือช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่ตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด

จริงที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมากที่สุด
จริง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนมาก
จริงบ้าง	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนบ้าง ไม่ตรงบ้าง
จริงน้อย	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อย
จริงน้อยที่สุด	หมายถึง	ข้อความตรงกับข้อเท็จจริงของนักเรียนน้อยที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	จริง ที่สุด	จริง	จริง บ้าง	จริง น้อย	จริง น้อย ที่สุด
	<u>ด้านรูปร่างลักษณะ</u>					
1.	นักเรียนแต่งกายได้เหมาะสมกับรูปร่าง					
2.	นักเรียนมั่นใจในรูปร่างหน้าตาของตนเอง					
3.	นักเรียนเป็นคนเคลื่อนไหวได้ค่อนข้างช้า					
4.	นักเรียนแต่งกายได้เหมาะสมกับกาลเทศะ					
5.	นักเรียนกังวลเกี่ยวกับน้ำหนักตัวของตนเอง					
	<u>ด้านความสามารถ</u>					
6.	นักเรียนไม่ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน					
7.	นักเรียนเป็นคนเรียนเก่ง					
8.	นักเรียนเข้าใจบทเรียนที่ยากได้อย่างรวดเร็ว					
9.	นักเรียนรู้สึกที่ตนเองทำงานไม่ทันเพื่อน					
10.	นักเรียนมีความมั่นใจในการพูดหน้าชั้นเรียน					
	<u>ด้านคุณค่าของตนเอง</u>					
11.	นักเรียนเป็นคนที่มีเพื่อนน้อย					
12.	นักเรียนมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง					
13.	นักเรียนรู้สึกที่ตนเองเป็นคนกล้าแสดงออก					
14.	นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้เป็นอย่างดี					
15.	นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็นกับเพื่อน					

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนตยา ทับแก้ว
วันเดือนปีเกิด	14 กันยายน พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดภูเก็ต
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	202/2 สติติย์แมนชั่น ซอยรัชดา 13 ถนนรัชดาภิเษก ห้วยขวาง ดินแดง กรุงเทพฯ 10400 หมายเลขโทรศัพท์ 081-6435399, 089-3129239
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ครูผู้สอน โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย 67 สุขุมวิท 19 คลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร 10110
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2530	ประถมศึกษา จากโรงเรียนเทศบาลเมืองภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาตอนต้น จากโรงเรียนประสาทวิทยา จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2536	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาเกษตรศาสตร์ วิชาเอกอาหารและโภชนาการ จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2538	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาเกษตรศาสตร์ วิชาเอกอาหารและโภชนาการ จากวิทยาลัยอาชีวศึกษาภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต
พ.ศ. 2542	ปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาเกษตรศาสตร์ จากสถาบันราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2550	ปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษา จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร